

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА САДОВО

ЗА ПЕРИОДА 2014-2020Г.

*Изготвени от «И-Финанси» ЕООД в изпълнение на проект:
„Координация и партньорство при стратегическото планиране в община
Садово“ финансиран по ОП „Административен капацитет”,
съфинансирана от ЕС чрез ЕСФ по договор №13-13-10*

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ.....	4
I. УВОД	5
1. ЦЕЛИ, ОБХВАТ И ЗАКОНОДАТЕЛНА РАМКА	5
2. ПЕРИОД НА ДЕЙСТВИЕ	6
3. СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА	6
4. ПРОЦЕС НА РАЗРАБОТВАНЕ	8
II. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА	12
1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА / ПРОФИЛ НА ОБЩИНАТА	12
1.1. ГЕОГРАФСКО ПОЛОЖЕНИЕ, ГРАНИЦИ, ОБЩА ПЛОЩ	12
1.2. РЕЛЕФ	14
1.3. ПОЛЕЗНИ ИЗКОПАЕМИ	15
1.4. КЛИМАТ	15
1.5. ВОДИ И ВОДНИ РЕСУРСИ	17
1.6. ПОЧВЕНИ РЕСУРСИ И ПОЧВЕНО ПЛОДОРОДИЕ	17
1.7. ФЛОРИСТИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ	18
1.8. ФАУНИСТИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ	18
1.9. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ	19
2. СЪСТОЯНИЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА	19
2.1. ОБЩА ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	19
2.2. СТРУКТУРА НА ОБЩИНСКИЯ БЮДЖЕТ.....	29
2.3. ОТРАСЛОВА СТРУКТУРА НА ОБЩИНСКАТА ИКОНОМИКА.....	33
3. РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА СФЕРА И ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ	38
3.1. ДЕМОГРАФСКИ АНАЛИЗ	38
3.2. ИКОНОМИЧЕСКА АКТИВНОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО И ПАЗАР НА ТРУДА.....	48
3.3. ОБРАЗОВАНИЕ	53
3.4. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ	58
3.5. СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ.....	60
3.6. КУЛТУРА	63
3.7. ИСТОРИЧЕСКО И ЕТНОГРАФСКО НАСЛЕДСТВО.....	65
3.8. СПОРТ.....	66
4. ИНФРАСТРУКТУРНО РАЗВИТИЕ, СВЪРЗАНОСТ И ДОСТЪПНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА	67
4.1. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА	67
4.2. УРБАНИЗАЦИЯ.....	72
5. ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ И РИСКОВЕ	73
5.1. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ	74
5.2. КАЧЕСТВО НА ВОДИТЕ	75
5.3. ПОЧВИ	75
5.4. ШУМ.....	76
5.5. РАДИАЦИОННА ОБСТАНОВКА.....	76
5.6. ЗЕМЕТРЪСНА АКТИВНОСТ.....	76
6. SWOT-АНАЛИЗ	75
7. СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА САДОВО.....	84

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

8.ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА.....	88
9.ИЗПЪЛНЕНИЕ, НАБЛЮДЕНИЕ И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОПР.....	101
10.ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПЛАНА.....	103
11.ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ.....	115
12.ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОПР.....	118

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

СПИСЪК С ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

ОПР	Общински план за развитие
ОСР	Областна стратегия за развитие
РПР	Регионален план за развитие
НСРР	Национална стратегическа референтна рамка
ЕС	Европейски съюз
ЕК	Европейската комисия
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ППЗРР	Правилник за приложение на Закона за регионалното развитие
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
ПМС	Постановление на министерски съвет
МСП	Малки и средни предприятия
ОП	Оперативна програма
ЮР	Югоизточен район
ДВ	Държавен вестник
SWOT анализ	Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите
СФ	Структурни фондове
КФ	Кохезионен фонд
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
РМС	Решение на Министерски съвет
ОП “РР”	Оперативна програма “Регионално развитие”
ОП “РЧР”	Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ОП “ОС”	Оперативна програма “Околна среда”
ДБТ	Дирекция бюро по труда
ЕТ	Едноличен търговец
ИФТ	Индикативна финансова таблица
ДФЗ	Държавен фонд земеделие
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МОН	Министерство на образованието
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
ОА	Общинска администрация
ОбС	Общински съвет
ООД	Дружество с ограничена отговорност
ПКС	Професионално – квалификационна степен
ТБО	Твърди и битови отпадъци
ТСБ	Териториално статистическо бюро

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

УВОД

Общинският план за развитие на община Садово за периода 2014 – 2020 г. е приет с решение на Общинския съвет на основание чл. 21, ал. 1, т. 12 от ЗМСМА и чл. 14 от ЗРР. Общинският план за развитие на община Садово за периода 2014 – 2020г. (ОПР) е водещ средносрочен стратегически и програмен документ, който очертава целите и приоритетите за устойчиво и интегрирано местно развитие, като отчита специфичните характеристики, възможности, ресурси и потенциал на общината.

Подготовката и разработването на ОПР е съобразено със следните насоки и изисквания:

- съответствие на плана с принципите и правилата за прилагане на структурните инструменти в областта на регионалната политика на ЕС;
- координация и съгласуваност с европейските, националните и местните политики за конкуренция, опазване и подобряване на околната среда и равните възможности;
- осигуряване на информация и публичност на процесите на планиране и програмиране, финансиране, изпълнение, наблюдение и оценка в областта на интегрираното регионално и местно развитие;
- методологическите работни документи на ЕК за използване на индикатори и извършване на оценки;
- спазването на принципа на съфинансиране и допълняемост на местните собствени финансови ресурси за развитие със средства от държавния бюджет, фондовете на ЕС и други публични и частни източници.

1. Цели, обхват и законодателна рамка

Планът е разработен съгласно изискванията на Закона за регионално развитие (ЗРР), Правилника за неговото прилагане (ППЗРР) и Методическите указания за разработване на Национална стратегия за регионално развитие на Република България (2012-2022), Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014-2020), Областни стратегии за развитие (2014-2020), Общински Планове за развитие (2014-2020) одобрени със Заповед No РД-02-14-2402/22.11.2011г. на Министъра на регионалното развитие и

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

благоустройството. От една страна той е отражение на социално – икономическата реалност, а от друга – съдържа обществения възглед за бъдещото развитие на общината и района, в него са интегрирани вижданията на местните жители за подобряване качеството на живот. Той очертава средносрочната перспектива за социално, икономическо, инфраструктурно и екологично развитие на общината. ОПР е съобразен с националната политика за регионалното развитие и бюджетните планове на Европейския съюз. Той е основополагащ, стратегически, динамичен документ и е важен инструмент при формирането и провеждането на устойчиво и балансирано местно развитие в посочената територия.

2. Период на действие

Периодът на действие на Общинския план за развитие е 7 години и съвпада с периода на действие на Областната стратегия за развитие на област Пловдив, Регионалния план за развитие Южен Централен район и с периода на програмиране на помощта от Европейските фондове. Освен хармонизацията на целите и приоритетите в контекста на регионалната политика на ЕС, съответствие е постигнато и по отношение на методите за управление, наблюдение, оценка, а също и при изготвянето на индикатори за отчитане на постигнатите резултати и въздействие от прилагането на мерките и изпълнението на ОПР.

3. Стратегическа рамка

Планът е изготвен на база актуалното социално – икономическо състояние и потенциал на общината и в съответствие със стратегическата ориентация на регионалната политика в Европейския Съюз (ЕС) и националните цели и приоритети за регионално развитие.

Основните задачи на плана за развитие на община Садово, формуирани при неговото изготвяне са:

1. Да дефинира стратегическите цели за развитието на общината за периода до 2020 г.;
2. Чрез определяне на основните приоритетни направления, мерки и проекти да очертае изпълнимата стратегия за постигане на тези цели;
3. Да дефинира институционалното и финансово осигуряване на плана;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

4. Да послужи за мобилизиране на собствените и привличане на външни ресурси за постигането на мотивираните цели;
5. Да въввлече всички заинтересовани страни към изпълнението на заложените мерки за разширяване социалната основа на стратегическото планиране и демократизацията на управлението.

Основен акцент в ОПР на община Садово се поставя върху **инфраструктурата, развитието на конкурентноспособна икономика, с акцент върху селското стопанство, малките и средни предприятия (МСП), опазването на околната среда и културните ценности.**

Друг акцент е развитието на човешките ресурси, като една от главните посоки е **качеството на образованието**. От една страна, то е фактор, който е определящ за конкурентността на местната икономика и качеството на живот. От друга страна, именно чрез качеството на своя продукт образователната система се конкурира на българския и на европейския пазар на труда. По този начин се формира и конкурентен човешки и трудов ресурс, което е от стратегическо значение за развитието на общината.

Плана за развитие отразява духа на приетите договорености с ЕС на Република България в гл. 21 – Регионална политика, в която е отделено специално внимание на селските райони.

Планът има характер на отворен документ, който може да се развива, усъвършенства и актуализира в съответствие с динамично променящите се условия и фактори.

Общинският план за развитие на община Садово съответства на Националната стратегическа референтна рамка и Оперативни програми 2014 - 2020: Развитие на човешките ресурси, Региони в растеж, Добро управление, Иновации и конкурентноспособност, Околна среда и Наука и образование за интелигентен растеж, Националната стратегия за регионално развитие, Регионалният план за развитие на Южен Централен район, Областната стратегия за развитие на област Пловдив, секторни и местни стратегии и планове в областта на околната среда, енергийната ефективност, ВЕИ и други.

Методика и източници на информация

Методиката на работа по Общинския план за развитие (ОПР) е основана на системен и структуриран подход. Това е характерно и при използване на

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

информационните източници. Този подход позволява голяма част от информацията да е подчинена на общ стандарт и да е сравнима.

Сравнителният подход е направен на три нива, което е правило, следвано от екипа, и реализирането му зависи от това, доколко е достъпна информацията по съответните показатели на всяко от нивата.

Нивата на сравнителен анализа са:

- Между общините в Област Садово и Пловдив;
- Ниво Община – Област;
- Ниво Община - Южен Централен район за планиране.

В определени случаи са използвани сравнения на вътрешно общинско ниво, за да се открият особености и възможности на отделни райони в общината.

При подбора на източници на информация са отчетени предимствата и недостатъците на отделни информационни масиви, и за това е избран по-сложният подход - да се използват различни по своя статут и произход източници, което позволява създаването на обективна картина на общината като цяло, и на развитието на отделни сектори.

4. Процес на разработване

Основните източници са:

- Официални статистически данни от Териториално статистическо бюро - Пловдив, Бюрото по труда, Областна и Общинска служби по земеделие, РИОСВ- Пловдив и други институции;
- Данни и документи на общинска администрация Садово и Общински план за развитие на общината 2007 – 2013 г.;
- Официални справки ;
- Анкети на граждани, общински служители и кметове на малки населени места;
- Данни от населените места в общината;
- Информация от конкретни икономически и други организационни структури;
- Собствени източници и анализи;
- Интернет сайтове на Общинска администрация - Садово, Структурните фондове на ЕС в България, НСИ, Агенция по заетостта, Оперативни програми и др.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Основен блок от използваните данни и анализи е извлечен от общността посредством система от методики:

- Проучване по метода на стандартизирани интервюта “лице в лице”. Този подход има за цел да осигури независим източник на данни за общественото мнение във всяко от населените места. Така хората от общността също са неразделна част от процеса на извеждане на приоритети и формулиране на цели;
- Работа с фокус – групи от бизнеса, духовната сфера и администрацията.

Данните в таблиците и анализът са с източник изданията на НСИ. Там, където има изключения източниците са посочени на конкретното място.

Организация на документа

За структурата и организацията на документа са важни няколко неща:

- Анализите и информацията, пряко свързани с целите на плана са включени в изложението на основния документ.
- Приложенията съдържат информация, която има пряка връзка с основния документ, но може да служи и като справочен апарат, включително и за допълнителни анализи.

Логиката на изложението естествено следва модела: Ключови факти – Анализи и изводи – Приоритет и връзка с него. Стратегическите виждания са представени както в съответния раздел, така и в частта с формулираните приоритетни посоки за развитие.

Този документ има **отворен характер** и това е естествено. Той не изчерпва всички посоки на развитие – в най-добрия случай се дават отправни точки. Очакването е, че те ще послужат за изграждането на съответни фирмени, кооперативни или институционални програми за развитие.

Условия за реализиране плана за развитие на общината

Процесът на реализация на ОПР на община Садово има няколко аспекта.

ОПР става елемент на политиката на Общинското ръководство. Той е инструмент, който управлението на общината използва за постигане на формулираните стратегически цели.

ОПР се превръща в средство, което е в полза на действащите в общината икономически субекти. Те изграждат своите фирмени стратегии, стратегии за развитие на кооперациите и други планове, като могат да се ръководят от посоките на общинското развитие. Планът е още едно средство за успешно управление на местните икономически

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

субекти – от личните стопанства и малки ферми, до по-големите фирми и кооперациите, като разбира се, ОПР не е достатъчно условие за този успех.

Това е важен документ за външните инвеститори – както чуждестранни, така и от други райони на страната. Те могат да реализират по-успешно своите бизнес планове, ако ги съобразят с плана за развитие на общината. Планът е важен елемент и в самия процес на привличане на външни инвестиции.

Духовната и културна сфери, включително образователните институции стават основни проводници и поддръжници на този план за развитие. Те трябва да възприемат себе си като важен партньор в процеса на реализация и осведомяване на общността за смисъла, мисията и целите на ОПР.

Планът за развитие е резултат от работата с местната общност и различни заинтересовани групи. Самият план е и форма на диалог с общността, което го прави естествен продължител на желанията и стремежите на хората. А това е необходимо условие за неговата реализация.

Всички тези условия са основната движеща сила, която прави възможно постигането на целите, заложи в плана. В процеса на реализация от съществено значение е съдействието на държавата и политиката на ЕС, което е генерално условие, без което една териториална единица не би могла да извърши голям напредък в развитието си.

Държавната политика е определяща в национален план за действието на фактори като условия на бизнес-средата и инвестиционния климат, състоянието на природната среда, качеството на нормативната уредба.

Финансиране на дейностите

Предвидено е основните структуроопределящи инвестиционни проекти в развитието на общината да бъдат финансирани от фондовете на Европейския съюз. Важен финансов инструмент са структурните фондове и ЕЗФРСР. Средствата от тези фондове се разпределят на базата на проектна готовност и качество на проектите, както и на възприети от ЕС принципи. В основата им са **концентрацията или фокусирането** върху конкретни приоритети, което да гарантира, че средствата ще се използват точно за набелязаните цели. Държавните, но и общинските власти са длъжни да възприемат и принципа на **партньорство**. Специално внимание в плана се отделя на сътрудничеството

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

и съвместните действия на мрежа от субекти (общини, НПО и / или фирми), така че усилията да доведат до значими резултати.

Една от основните цели на ЕЗФРСР е **развитието на селски райони**, което е особено важно за Община Садово.

Не на последно място за успешно финансиране е задължително мобилизирането на собствените ресурси – финансови и човешки. Защото финансирането е винаги съвместно, независимо че общините участват често с миноритарен дял – особено в по-големите проекти.

От съществено значение в процеса на финансиране е проектния капацитет на общината – способността да се разработват и представят качествени проекти. За изграждане на този потенциал общината следва да положи специални и целенасочени усилия.

II. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА

1. Обща характеристика / профил на общината

1.1. Географско положение, граници, обща площ

Като част от Южен централен район община Садово попада в югоизточната част на Пловдивска област. Заема площ от 192,9 кв.км, които представляват 3 % от територията на областта и 0,17 % от територията на страната. Землището ѝ граничи на изток с територията на община Първомай, на север с общините Марица, Раковски и Братя Даскалови, на запад с общините Пловдив и Родопи, а на юг с община Асеновград.

Център на общината е гр.Садово обединяващ икономическите, административните и културно - просветни функции и 11 села – Ахматово, Богданица, Болярци, Караджово, Катунца, Кочеве, Милево, Моминско, Поповица, Селци и Чешнегирово. Населението на Общината възлиза на 15 604 жители. Градът е в близост до р. Марица, на 18 км източно от гр.Пловдив. Природните ресурси и географското положение са едни от важните фактори, оказващи влияние върху развитието на общината. Положителна роля има благоприятното геостратегическо положение по отношение на основните потоци от стоки и пътници.

Община Садово се намира в източната част на Пловдивско - пазарджишкото поле на Горнотракийската низина и принадлежи административно към Пловдивска област и Южен централен район за планиране.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

До 2005 год. общината попада в категорията изостанал селски район . След 2006 год. до сега, според определящите статистически показатели тя е в групата на районите извън обхвата на целенасочено въздействие.

Разположението на община Садово в най-активната част на Южен централен регион, преминаването през нейната територия на европейския магистрален път Е-80 и железопътното направление СЕ-70, свързващи Западна Европа с Близкия Изток и Азия, /добрата транспортна достъпност до всички части на страната/, развиващият научно - изследователска и производствена дейност Институт по растителни и генетични ресурси - Садово, непосредствената близост до гр.Пловдив и попадането на част от общината в една от осите на активно влияние на Община Пловдив, както и предприемчивостта на местния бизнес са предпоставките, които ще продължат да благоприятстват социално-икономическото ѝ развитие.

Наред с това разпокъсаното, ниско ефективно земеделие, недостатъчно развитите канали производство - реализация, разрушените икономически зони около населените места, незадоволителното състояние или липсата на инженерна и подлежащата на рехабилитация социална инфраструктура, високото равнище на безработица, влошената демографска характеристика се явяват проблемите, които стоят пред превръщането на общината в място привлекателно за живот и развитие.

Селищна мрежа

В общината са разположени дванадесет населени места, с общо население по данни на НСИ – Преброяване на населението 2011 - 15 604, от които :

- Един град – Садово с население 2 600 души, обединяващ икономическите, административните и културно - просветни функции;
- Едно село – *Болярци* с население над 2 500 души;
- Едно село – *Катуница* с население над 2 000 души;
- Три села – *Чешнегирово*, *Поповица* и *Караджово* с население между 1000 и 2000 души;
 - Четири села – *Милево*, *Богданица*, *Кочеве* и *Селци* с население между 500 и 1000 души;
 - Две села – *Моминско* и *Ахматово* с население между 200 и 500 души.

Съгласно данни на НСИ общата територия на Община Садово е в размер на 192 859 дка, от които земеделската земя е 159120 дка, в т.ч. обработваема 140 264

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

дка и поливна 64 097 дка, а горската възлиза на 5 683 дка. Експлоатацията на останалата територия е свързана с транспорта и инфраструктурата, водни течения и водни площи, населени места и т.н.

1.2. Релеф

Ситуирана в Тракийското поле ,с координати $49^{\circ} 9' N$ и $24^{\circ} 57' S$ и надморска височина 150 - 160 м., общината попада в оградена от планини и възвишения територия, които с полето формират една голяма коритовидна морфоструктура. Тези оградни планини са от северозапад Същинска и Сърнена Средна гора, на изток са Чирпанските възвишения и възвишенията на Драгойна и Мечковец, от юг полето е оградено от склона на Родопи, от запад са източните склонове на Рила.

Община Садово се намира в Маришката разломна зона и е с геоложка възраст горна креда. От процесите с внезапно действие е характерна високата земетръсна активност за региона, която се обуславя от силно разломената основа на Горнотракийската депресия, нейният клеткообразен строеж и движенията на земната кора, протичащи с различна скорост. Съгласно прогнозното сеизмично райониране на България, проучваният район попада в област с девета степен на сътресяемост за 1000 годишен период. При евентуално силно земетресение може да се очаква възникването на вторични неблагоприятни инженерно - геоложки явления и деформации в земната среда, допълнителни напуквания и разрушения на сгради и съоръжения, които не са фундирани в съответствие с изискванията за земетръсната активност на района.

Община Садово се характеризира с равнинен и хълмист облик на ландшафта, слабо разчленен и заоблен, което определя релефа като спокоен. По - голямата част от територията на общината е със слаб наклон от юг на север към поречието на р.Марица и е заета от земеделски земи. Останалата площ предимно в югоизточната част е доминирана от хълмове и падини с преобладаваща дървесна и ливадна растителност. Ориентацията на склоновете, падините и възвишенията, теченията на реките, разположението на равнинните площи, предопределят възникването на населените места, тяхната застройка, нейната плътност, ориентация и характер, ориентацията на уличната мрежа, наличието или отсъствието на растителност, водни

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

площи, изкуствени покрития и т.н .

1.3. Полезни изкопаеми

Територията на общината е бедна на рудни и нерудни полезни изкопаеми. Разполага единствено с инертни материали – пясък и баластра.

1.4. Климат

Община Садово попада в климатичния район на Източна средна България, умерено - континентална подобласт на Европейско - континенталната област. Климатът е преходно-континентален със средиземноморско влияние.

Пловдивското поле, в което попада общината, е формирано като класическа алувиална низина от река Марица и нейните притоци. Оградеността му с планини от юг на север и запад и откритостта на изток – югоизток определя пловдивския въздушен басейн и обуславя спецификата на физическите процеси в него. Специфични особености на термичния режим са честите преходи на температурите на въздуха през 0°C, малкият брой на студените дни през зимата и значителен дял на сухите дни през лятото /35-45% от дните през юли и август/.

В община Садово зимата е сравнително мека и топла. Средният годишен брой на дни със снежна покривка е 32,4 дни, валежите от сняг не са обилни. Отрицателни стойности на температурата се постигат още през декември, а средната минимална температура за януари е в границите от – 4,4 до -5,0 градуса, Средната януарска температура е от – 1,5°C до + 1°C. Пролетните температури на въздуха сравнително бързо нарастват, достигайки средни стойности 10-12°C, а максимални до 23,0°C. Още по-бърз е прехода към типично летните температури. Средната юлска температура е 23 – 24°C, а максималната лятна достига до 42°C. В гр. Садово на 5.VII.1916 година е измерена най-високата за страната максимална температура от 45,2°C. През есента се наблюдава спад по отношение на средните месечни температури с около 11°C.

Средната годишна температура за общината е 12,3°C, относителната влажност е 71,2%, а средното атмосферно налягане – 997,5 hPa. Средната

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

продължителност на слънчевото греене / в часове/ е едно от най-големите в страната – 2293,8 часа за годината, като през юли то достига 330,3 часа, а най-ниско е през януари – 81,7 часа.

Особеностите на местния ландшафт в тесни граници обособяват зони с микроклимат, обхващащи поречията на реките и микроязовирите където благодарение на въздушните течения и изпаренията от водната площ през горещите летни дни влажността на въздуха се увеличава с 10-15 % , а температурите се понижават с 3-4 градуса.

Пловдивското поле е район с орографски предопределени ниски стойности на валежите. Данните предоставени от станция Садово показват, че главният максимум на валежите е през май-юни, вторичният през декември; главният минимум е през август, а вторичният -през февруари. Общото годишно количество на валежите от 551мм е недостатъчно за развитие на земеделско производство при не поливни условия.

Вятърът е климатичен елемент с изключително значение за естествената вентилация на въздушния басейн на всяко селище. Градиентът на скоростта във височина е различен, в зависимост от термодинамичната статификация на атмосферата в определен момент. Данните предоставени от станция Садово се отнасят за височина от 10м. и налагат извода, че не винаги може да се разчита на естествената вентилация на въздушния басейн над разглеждания регион.

Таблица 1: Средна месечна скорост на вятъра в м/с

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	год
1,3	1,6	1,4	1,6	1,3	1,1	1,1	1,1	1,0	0,8	1,0	1,1	1,2

Източник: Община Садово

Средната месечна скорост на вятъра се изменя от 0,8 до 1,6 м/с, като средногодишната стойност е 1,2 м/с. В гр.Садово доминиращият западен вятър достига до 4,5м/с. В същата станция е установено, че в 95% от случаите с вятър скоростите са в диапазона 0 – 5м/с, в 4,4% от случаите скоростта е между 6 и 9м/с и едва 0,5% - над 10-13 м/с. Разработките за повторямост на вятъра по скорост показват, че 50% обезпеченост имат стойностите 1,1 м/с средно месечно.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

1.5. Води и водни ресурси

През територията на община Садово преминава р. Марица, представляваща основна отточна артерия. Други по - значими открити водни течения са р. Чая и р. Черкезица. Средногодишното водно количество на р. Марица в региона е 70,6 куб.м/сек. Терасата на р. Марица се ползва за водоснабдяване на част от населението и промишлените предприятия на територията на общината. Реките са категоризирани като водоприемници II категория и се използват за напояване. Напояването се осъществява от повърхностни и подземни води, като около 45 % от обработваемата земя се полива. На разглежданата територия е изградена напоителна система, която създава предпоставки за интензивно развитие на земеделието и животновъдството.

Водни площи :

1. Микроязовири – в населените места – с. Моминско с площ - 206,423 дка, с. Кочево с площ - 226,106 дка и с. Богданица с площ – 49,100 дка;
2. Водоеми - в с. Караджово – 28,006 дка, с. Богданица – 18,278 дка, с. Ахматово – 19,375 дка, с. Болярци – 54,537 дка, с. Катунца – 15,880 дка, с. Чешнегирово – 132,693 дка – собственост на “Напоителни системи” АД.

1.6. Почвени ресурси и почвено плодородие

Община Садово попада в преходната геоморфоложка област на Средна България. Почвите са формирани под влияние на южната ксеротермална лесостеп и температурно-водният им режим е мезо - ксеричен (топъл и сух).

Видовете почвите в община Садово са: канеловидна смолница - в Садово, Чешнегирово, Поповица , Милево, Селци, Моминско, Караджово; ливадно-канелени в с. Катунца, излужени канелено-горски Селци, Богданица, Чешнегирово, Ахматово, Болярци , ливадно чернозем- смолници Кочево, канелено - подзолисти и ерозирани излужени - канелени Садово и Катунца, а по поречието на река Марица са разположени алувиално-ливадни почви .

1.7. Флористично разнообразие

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Почвената покривка в областта на Горнотракийската низина е силно повлияна от характера на релефа, от естеството на геоложката основа и от особеностите на биоклиматичните условия. Тук в най-тясна връзка с разпространението и диференциацията на почвите стои разпределението на оцелелите естествени растителни видове. Покрай река Марица и нейните по-големи притоци речните акумулативни наслаги се съпровождат с алувиални почви. При тяхното разпространение се наблюдават локалитети с плитки подпочвени води и наличието на условия за образуване алувиално-ливадни или алувиално - блатни почви, съчетани на места със солонци и солончаци. Освен това тук се наблюдават остатъци от влаголюбива тревна и горска растителност, представена от камъш, върба, топола и елша. Върху неспоените плиоценски езерни седименти негативните земекорни движения, изживяват езерно - блатен стадий и въздействието на средиземноморското климатично влияние са обусловили широкото разпространение на смолниците. Леко нахълмените и дренирани площи в периферията на низината се характеризират с наличието на канелени горски почви и остатъци от сравнително сухолюбива горска растителност. Тя е представена от драка, черен габър, нискорасъл дъб и полски бряст. Като цяло широкият обхват на обработваемите земи в низината обуславя незначителните остатъци от ареала на естествената растителност.

Горски фонд поради равнинният терен на община Садово преобладават широколистни дървесни видове и храсти, които са около 4 500 дка.

1.8. Фаунистично разнообразие

Горнотракийската низина се отличава с твърде редуцирана средноевропейска и преходно средиземноморска фауна. Тук значително стесненият ареал на естествената растителност и широкото разпространение на усвоените от стопанската дейност на човека площи определят незначителната фаунистична населеност. Главни видове, които се срещат в низината са водният плъх, колхидският фазан, розовият скорец, дроплата, полската яребица. Обикновено водният плъх се среща в добре овлажнените площи на оризищата и свързаните с тях напоителни канали. Колхидският фазан обитава запазената на места по-компактна тревна и горска растителност. Освен това той, както и останалите представители на птичата фауна, се срещат в просторните площи на гъсто развитата културна растителност.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

1.9. Защитени територии

На територията на с. Катунца се намира вековно дърво - черна топола, с височина 30 м., обиколка 4,50 м., възраст 125 години, находяща се в парцел I - Зеленина (общинска собственост), кв. 28 по плана на с. Катунца. Тополата е обявена за природна забележителност със Заповед № 657/13.09.1979 год. на КОПС при МС.

Природна забележителност е била и местността “Малките острови”, обявени със Заповед № 693/23.07.1987 год. на КОПС при БС с цел за запазване на естествените местообитания на колониално гнездещи птици – малък корморан, нощна чапла, малка бяла чапла и др. Намира се в землищата на селата Милево, община Садово, с. Винаца и с. Мирowo – Старозагорска област. Обхваща площ от 57,3 ха. Поради прииждащите води на р. Марица местността "Малките острови" беше заличена.

На територията на община Садово е разположена защитената местност “Мъртвицата”. Местността е обявена за защитена с цел да се запази единственото по поречието на р. Марица и във вътрешността на страната естествено находище на бяла водна лилия (*Nymphaea alba*). Намира се в землището на с. Поповица и е на площ от 1,0 ха. Територията се стопанисва и охранява от Кметство с. Поповица под контрола на РИОСВ - Пловдив.

2. Състояние на местната икономика

2.1. Обща икономическа характеристика

Национални показатели

Първият 7 годишен период на България като пълноправна членка на ЕС беше белязан с безпрецедентна за развитието на Европа финансова и икономическа криза. Тя оказва влияние върху икономическото и социално развитие на Общността, както и на отделните държави-членки. Последствията от кризата и за в бъдеще ще оказват влияние върху икономическата стабилност на страната ни.

Таблица 2. Основни макроикономически показатели за развитие на българската икономика в периода 2007 – 2012 г.

ОСНОВНИ МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ - РЕАЛЕН СЕКТОР		2007	2008	2009	2010	2011	2012
БВП в текущи цени	мил. лв.	56 520	69 295	68 322	70 511	75 308	77 582
Реален ръст на БВП на годишна база	(%)	6,4	6,2	-5,5	0,4	1,8	0,8
Средногодишна инфлация	(%)	7,6	12,0	2,5	3,0	3,4	2,4
Коеф. на безработица	(%)	6,9	5,6	6,8	10,2	11,2	12,4
Преки чуждестранни инвестиции в страната	млн. лева	17704	13098	6284	1238	3415	2734

Източник: НСИ, БНБ и Решение 21 на МС от 10.01.2013г.

Данните показват, че след сравнително дълъг период на устойчив икономически растеж, в периода 1997-2007 г., през 2008 г. в следствие на настъпилата глобална икономическа криза България забавя своето развитие, а през 2009 г. влиза в рецесия. Тя води до значително понижаване на ПЧИ в страната - над 100% в края на 2009 г. спрямо предходната. Това заедно с трудностите пред, които се изправя и българския бизнес имат пряко отражение върху нивото на безработица, което започва да се покачва. Въпреки това показателите са далеч от стойностите си преди кризата. Проследявайки реалното нарастването на БВП може да заключим, че то отчита една тенденция за неустойчивост на българската икономика, което под влиянието на външни за страната ни фактори може да доведе до сериозни сътресения, оказващи влияние върху развитието на общините в България.

В пряка връзка с движението на показателя за безработица е и промяната в равнището на доходите. През 2007 и 2008 г. доходите от труд следват тенденцията за сравнително бързо развитие на икономиката. От 2009 г. започва постепенно забавяне в ръста на доходите, което първоначално е по-силно изразено в експортно-ориентираните икономически дейности, а в сектора на услугите забавянето се проявява по-късно. През 2011 г. средният темп на нарастване на заплатите възлиза на 9.1% в номинално и 4.7% в реално изражение (спрямо 2010 г.). В публичния сектор номиналният ръст на средната работна заплата се забавя до 3.1%, докато в реално изражение е отбелязан спад от 1.1%. Средната заплата в частния сектор поддържа високи темпове на нарастване от, съответно 11.2% в номинално и 6.7% в реално изражение, благодарение най-вече на факта, че намалява броя на заетите с по-ниска квалификация и от там с по-ниски заплати.

От данните може да заключим, че високото ниво на инфлация от преди кризата, дължащи се най-вече на реализирания икономически растеж, в бъдеще няма да се повтори, а по-скоро ще се задържи на едно стабилно ниво. Това дава известна предвидимост по отношение формирането на общинския бюджет с оглед изпълнението му и позволява

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

разчетите на заложените инвестиционни програми в общината да бъдат по-близо до реалната ситуация.

Брутният вътрешен продукт (БВП) е определящ индикатор за развитието на икономиката както на национално, така и на регионално ниво.

През 2009-2010 г. най-голям дял в БВП на района има област Пловдив - 53,4 % и в абсолютна стойност - 5124.3 млн. лв., а най-нисък област Смолян - 8,17 % или 783.6 млн. лв., следвана непосредствено от област Кърджали – 8,22 % или 788.6 млн. лв.

Таблица 3: Брутен вътрешен продукт по области на ЮЦР до 2009 г.

Район от ниво 2, области	БВП (млн. лв.) 2007 г.	БВП (млн. лв.) 2008 г.	БВП (млн. лв.) 2009 г.	БВП/ човек от населението (лв.) 2009 г.	БВП в % спрямо общото за страната 2009 г.	БВП в % спрямо общото за района 2009 г.
БЪЛГАРИЯ	60184.6	69295.0	68321.6	9007	100%	-
ЮЦР	8741.5	9776.2	9591.4	6256	14.04%	100.00%
Кърджали	685.3	842.5	788.6	5076	1.15%	8.22%
Пазарджик	1593.9	1772.2	1571.5	5390	2.30%	16.38%
Пловдив	4074.4	4802.9	5124.3	7291	7.50%	53.43%
Смолян	678.1	890.1	783.6	6235	1.15%	8.17%
Хасково	1202.9	1468.5	1323.5	5136	1.94%	13.80%

Източник: НСИ, 2007-2009

По отношение на формирания национален БВП област Пловдив дава 7,50 % за 2009 г., докато за областите Кърджали, Смолян и Хасково относителния дял е под 2 на сто.

Средната стойност на БВП/ човек от населението в ЮЦР е 6256 лв. по текущи цени за 2009 г., при средна стойност за страната 9007 лв. Област Пловдив е с най-висока стойност на показателя – 7291 лв., следвана от област Смолян - 6235 лв./човек, а с най-ниска е област Кърджали – 5 076 лв./човек.

По принос на БВП, ЮЦР се нарежда на второ място с относителен дял от 14,1%. Този относителен дял в общи линии се запазва през целия анализиран период.

По показателят БВП на човек от население в ЮЦР няма област със стойности над средното за страната.

Изводът е, че динамиката на БВП в област Пловдив и страната като цяло през последните години се характеризира с ниска и неравномерна динамика, която е недостатъчна за постигане на устойчиво развитие. Подобен извод се потвърждава от анализа на структурата на брутна добавена стойност по сектори. Налице са значителни за

района вътрешни несъответствия и дисбаланси по отношение на общия икономически потенциал и принос на отделните области.

Икономическа структура

Икономиката на община Садово също изпитва и ще изпитва въздействието на основните макроикономически фактори, формиращи бизнес средата в България. Ето защо, не е чудно, че през последните пет години развитието на местната икономика се характеризира с показатели и тенденции сходни с тези за страната ни като цяло. Въпреки това състоянието на нефинансовите предприятия на общината имат своите специфики по сектори и икономически дейности. Те са изследвани в периода 2008-2011 г.

Структурата на Брутната добавена стойност (БДС) по основните икономически сектори – *аграрен, индустрия и услуги* в районите на страната е сходна. С най-голям относителен дял от над 50 % са услугите, следващото място с около 30-40 % се заема от индустрията, докато аграрния сектор е с най-малък дял – от около 7-12 %.

Таблица 4: Относителен дял на БДС на областите, спрямо БДС на ЮЦР и страната по икономически сектори

Области	БДС по икономически сектори, %, спрямо района			БДС по икономически сектори, %, спрямо страната		
	селско стоп.	индустрия	услуги	селско стоп.	индустрия	услуги
Кърджали	20.2%	6.7%	7.6%	4.4%	1.1%	0.9%
Пазарджик	19.9%	17.9%	14.8%	4.3%	3.1%	1.8%
Пловдив	32.7%	56.4%	54.2%	7.1%	9.7%	6.5%
Смолян	9.0%	8.6%	7.8%	1.9%	1.5%	0.9%
Хасково	18.2%	10.5%	15.5%	3.9%	1.8%	1.9%

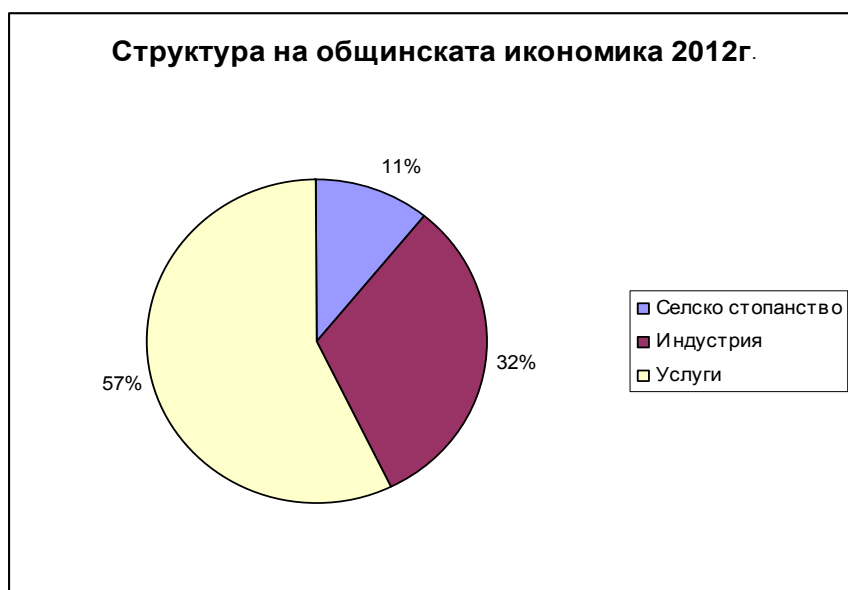
Източник: НСИ, 2009

С най-голям принос в сектора на услугите е област Пловдив с дял от 54,2 % от предоставените услуги следвана от областите Хасково и Пазарджик с дялове 15,5 % и 14,8 %. Област Пловдив е и с най-голям принос в индустриалния сектор – 56,4 %, който значително превишава приноса на област Кърджали с дял 6,7 % и област Смолян с дял 8,6 %. В аграрния сектор водещо място заема отново област Пловдив с дял 32,7 %, а на другия полюс с най-малък дял се намира област Смолян – 9 %. Областите Кърджали, Пазарджик и Хасково са с приблизително еднакви дялове – около 20%.

В Общинската икономика са представени всички стопански дейности, като към 2012 г. регистрираните фирми упражняващи тези дейности са 354 броя частни фирми, които имат малък процент – 1,3% участие в общинската икономика.

Делът на брутната добавена стойност за 2012 г. на общината разпределен по икономически сектори както следва: селското стопанство е 11,1%, индустрията – 31,6 % и услугите – 57,3%.

В общината няма държавни предприятия. В гр. Садово е седалището на единствената общинска фирма „Строител” ЕООД. Основните отрасли на общинската икономика са хранително-вкусовата промишленост и преработвателната промишленост.

Фиг.1. Структура на общинската икономика 2012г.

Следва да се отбележи, че подобна тенденция, особено в условията на глобална криза, може да бъде оценена като негативна, доколкото устойчивостта на една икономика се оценява преди всичко по функционирането на сектора на реалното производство – индустриален и аграрен сектори.

За България като цяло структурата на БДС има следните стойности:

- Селско стопанство - 5.6 %
- Индустрия – 31.2 %
- Услуги - 63.2 %

Тези данни показват, че няма значими различия между структурата на БДС в община Садово и страната ни като цяло.

**Таблица 5: Икономически показатели от нефинансови предприятия в
Община Садово**

Икономически дейности	Произведена продукция ¹	Приходи от дейността	Нетни приходи от продажби	Печалба	Загуба
	Хиляди левове				
ОБЛАСТ ПЛОВДИВ	11 423 573	19 580 882	18 165 376	1 201 716	497 328
ОБЩИНА САДОВО	158 936	269 162	244 441	22 176	2 566
Селско, горско и рибно стопанство	14 013	18 211	13 275	5 994	255
Добивна промишленост	-
Преработваща промишленост	122 179	133 391	116 815	11 032	620
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	318	334	261
Строителство	618	670	670	189	63
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	16 868	110 468	108 236	3 828	388
Транспорт, складиране и пощи	2 707	3 280	2 534
Хотелиерство и ресторантьорство	439	912	912	49	109
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения
Операции с недвижими имоти	236	321	181	28	304
Професионални дейности и научни изследвания	85	85	84	35	7
Административни и спомагателни дейности	-
Образование	-
Хуманно здравеопазване и социална работа	512	514	512	95	-
Култура, спорт и развлечения	-
Други дейности	17	17	17	11	-

Източник: Община Садово

¹ Показателят е изчислен по методология на Структурна бизнес статистика.

(..) Данните са конфиденциални.

От анализа на данните се установява, че с най-голям дял в нетните приходи от продажби, стойността на произвежданата продукция на предприятията с основни икономически дейности в общината са предприятията от преработващата промишленост, на второ място – търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети и тогава селско, горско и рибно стопанство.

В периода 2009-2012г. се отчита непрекъснат растеж на нетните приходи от продажби и произведената продукция, които ясно показват, че общината е преодоляла икономическата криза. Очертана е устойчива тенденция на нарастване на икономическите показатели.

Показателен за развитието на икономиката в общината е и фактът, че паралелно с нарастването на брутната продукция в абсолютна стойност нараства и дяловото участие в общо произведената брутна продукция за Пловдивска област.

Важен показател отразяващ състоянието на икономиката на общината са основните икономически показатели на нефинансовите предприятия, най-вече такива като:

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Брой на нефинансовите предприятия;
- Общ обем на продукцията;
- Приходи от обичайна дейност.
- Нетни приходи от продажби;
- Печалби.

В община Садово произведената брутна продукция и получените нетни приходи от продажби на нефинансовите предприятия от 2009 г. до 2012 г. са както следва:

Таблица 6. Икономически показатели от нефинансови предприятия за 2009 – 2012г.

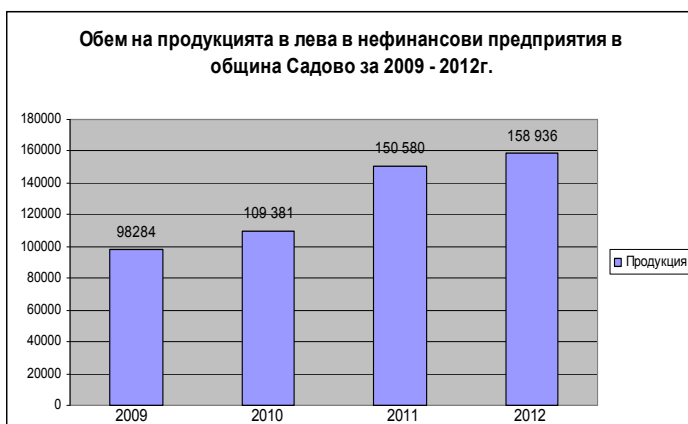
Година	2009	2010	2011	2012
Показатели				
1. Брой на стопанските единици	325	328	337	354
2. Произведена продукция (в хил. лв.)*	98284	109 381	150 580	158 936
3. Нетни приходи от продажбите (в хил. лв.)	144228	144 344	211 816	244 441
4. Приходи от дейност (в хил. лв.)	162644	161 548	237 811	269 162
5. Относителен дял на нарастване на НМП (2009 = 100%)				
6. Печалба (в хил. лв.)	14823	13 207	16 825	22 176
7. Заети (брой) лица	1683	1 674	1 926	2 006

* Показателят бруто продукция вече се нарича произведена продукция.

Източник: Община Садово

Фиг.2. Динамика на броя на нефинансовите предприятия в община Садово

Фиг. 3. Динамика на обема на произведената продукция в община Садово

Фиг.4. Динамика на печалбата на нефинансовите предприятия в община Садово

Данните показват, че броят на нефинансовите предприятия малко се увеличава от 2009г. когато са 325 на брой до 354 през 2012г. Увеличава се и обема на произведената продукция за 2012г. спрямо 2009г. , а също така се увеличава и печалбата през разглеждания период.

Структура на икономиката

За анализирания период стойностите на показателите по основни сектори очертават изразен потенциал и реален принос на сектора на услугите в икономическото развитие на общината. В структурата на брутната добавена стойност за периода 2009 – 2012г. за страната, приносът на общината по икономически сектори се характеризира със сравнително малък дял в съвкупната добавена стойност. Забелязва се положителна

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

тенденция на икономически растеж за периода 2009 – 2012 година. Налице е увеличаване на процентното отношение на БДС за община Садово спрямо този за страната и област Пловдив.

**Таблица 7: Основни показатели на стопанските единици
(нефинансов сектор)**

Фирма Община	Микро до 9 заети	Малки от 10 до 49	Средни от 50 до 249	Големи над 250	Общ брой
1. Садово	329	16	9	-	354
2. Пловдив	21 278	1 585	306	40	23 209
4. Общо за област Пловдив	31 837	2 344	463	65	34 709
5. Относителен дял на фирмите от община Садово	1,03%	0,7%	1,9%	-	1,02%

Източник: Община Садово

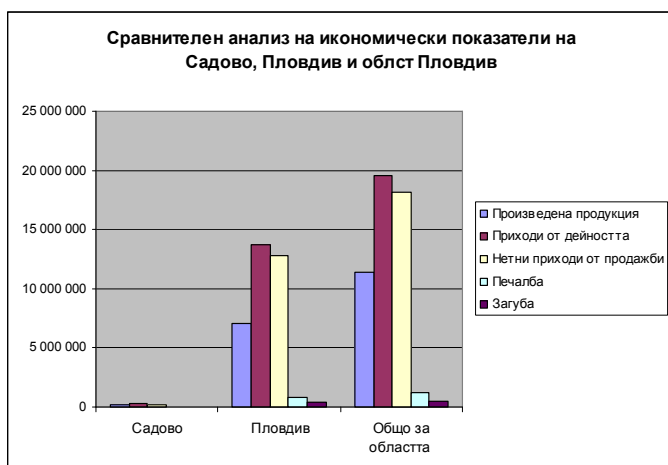
По отношение на структурата на предприятията от нефинансовия сектор в община Садово през периода 2009 – 2012г. преобладават микрофирмите (до 9 заети) – 329, малките фирми (от 10 - 49 заети) – 16 на брой и 9 средни предприятия (от 50-249) заети. Наблюдава се известно преструктуриране на предприятията по големина според броя на заетите в тях. Относителният дял на микрофирмите от общината представлява 1,03% от всички фирми в област Пловдив. Средните предприятия имат по-голям относителен дял – 1,9%. Общият относителен дял на фирмите в община Садово представляват 1, 02% от тези в областта.

**Таблица 8: Икономически показатели от нефинансови предприятия
(нефинансов сектор)**

Община	Произведена продукция ¹	Приходи от дейността	Нетни приходи от продажби	Печалба	Загуба
1. Садово	158 936	269 162	244 441	22 176	2 566
2. Пловдив	7 048 560	13 714 893	12 760 864	853 972	397 483
3. Общо за областта	11 423 573	19 580 882	18 165 376	1 201 716	497 328
4. Относителен дял на община Садово спрямо областта (в %)	1,39%	1,37%	1,35%	1,85%	0,52%

¹ Показателят е изчислен по методология на Структурна бизнес статистика.

Източник: Община Садово

Фиг.5. Дял на икономическите показатели на община Садово

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ

- Териториалните различия при създаването на БДС по основни икономически сектори във вътрешнорегионален план са много високи.
- Структурата на регионалната икономика на община Садово създава необходимост от поддържане на устойчив и висок темп на нарастване на сектора на услугите, реструктуриране и нарастване на инвестициите, разширение в индустриалния сектор и по-специално на промишленото производство.

Разходи за придобиване на ДМА

Според основните икономически показатели от второто полугодие на 2008 г. до настоящия момент България, в това число и община Садово, са засегнати от световната криза, като това обхваща всички сфери на икономиката, сериозни проблеми възникват в реалния сектор, финансовия сектор и социалната сфера, като от второто тримесечие на 2009 г. българската икономика навлиза в рецесия, съпроводена със замразяване на инвестиционните програми.

Таблица 9: Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи

	(Хил.лв.)	
Област/община	2011	2012
Садово	13 075	14 849
Пловдив	1 015 601	976 762
Област Пловдив	1 462 458	1 709 472

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Източник: Община Садово

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) в община Садово в края на 2012 г. се нарастват на 14 849 хил.лв, което е с 11,9% по – малко спрямо 2011г. За Пловдив се наблюдава намаляване на ДМА от 1 015 601хил.лв на 976 762 хил.лв., а за област Пловдив увеличаване .

Разпределението на ДМА в нефинансовите предприятия на община Садово бележи постоянен ръст, което е предпоставка за устойчивото развитие на предприятията в общината - разширяване на дейността им и подобряване на технологичния процес.

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ

- Разходите за придобиване на ДМА както на регионално, така и на областно ниво за анализирания период (2009-2012 г.) нарастват .

Преки чуждестранни инвестиции

Друг важен показател за състоянието на икономиката на областта е обема на преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) в нефинансови предприятия с натрупване по икономически дейности. Тук при оценката по този показател ключовият термин е „по отделни дейности“, тъй като той отразява структурата на ПЧИ. Известно е, че колкото по-висок е дялът на ПЧИ във високотехнологични дейности с висока степен на добавена стойност, това означава по-добри възможности за по-високи норми на печалба, а оттук по-високи данъци, по-високо качество на заетата ръка и по-големи шансове за развитие.

ПЧИ са основен източник на икономически растеж чрез прякото им въздействие върху брутния вътрешен продукт, разкриване на нови работни места и стимулирането на трансфера на технологии, управленски и организационни знания. През периода 2007-2010 г. преките чуждестранни инвестиции в страната нарастват както в абсолютен размер, така и отнесени към населението на община Садово.

2.2. Структура на общинския бюджет

Общински финанси

Един от ключовите въпроси в развитието на местното самоуправление са проблемите на местните финанси и самостоятелност.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Местните финанси са парично отражение на организацията и взаимоотношенията, в които влиза общината при осъществяване на дейността си. Финансовата децентрализация в България се основава на следните принципи :

- ясно разграничаване на разходните отговорности на държавата и общината ;
- остойностяване на разходните отговорности на държавата с разработени от МС стандарти;
- съществени промени в ЗМДТ, насочени към предоставяне на пълни правомощия на общините относно администриране и събиране на местните такси.

Общинския бюджет е годишен финансов план, включващ паричните взаимоотношения в които влиза общината при осъществяване на дейността си. В процедурата по съставянето участват освен общинска администрация и общински съвет и населението.

Във връзка с анализа, бюджетните средства на Община Садово са разгледани 2009 - 2013 г. Разглеждани са действително постъпилите и изразходвани средства от отчетите за касово изпълнение.

Таблица 11: Структура на приходите

Хил. лв.	2009		2010		2011		2012		2013	
		%		%		%		%		%
Данъчни приходи	265	2,78%	332	4,95%	433	6,54%	434	6,64%	596	7,42%
Неданъчни приходи	728	7,65%	895	13,35%	889	13,44%	1115	17,06%	1318	16,41%
Трансфери от/за бюджетни сметки	497	5,22%	409	6,10%	99	1,50%	61	0,93%	-12	-0,15%
Извънбюджетни сметки										
Субсидии от държавния бюджет	9078	95,39%	4396	65,56%	4379	66,19%	5957	91,16%	5300	66,00%
Финансиране на дефицита/излишъка	-1051	-11,04%	673	10,04%	816	12,33%	-1032	-15,79%	828	10,31%
Общи приходи	9517		6705		6616		6535		8030	

Източник: Община Садово

Данните показват, че през разглеждания период 2009 – 2013г. собствените (данъчни и неданъчни) приходи нарастват, като през 2013г. достигат : данъчни приходи – 7,42%, а неданъчните – 16,41%. Най – голям дял в приходите в общинския бюджет през целия период имат субсидиите от държавния бюджет, като най- висок е бил техния дял през 2009г. – 95,39%., а през 2013г. налява на 66% , но все още остава най- висок от всички приходи за общината.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Таблица 12: Структура на субсидиите от държавния бюджет

Хил. лв.	2009		2010		2011		2012		2013	
		%		%		%		%		%
Общи субсидии	3201	77.56	3305	76.05	3614	77.65	3767	64.15	4193	79.08
Обща изравнителна субсидия	797	19.31	932	21.45	932	20.3	932	15.87	936	17.65
Целеви субсидии за капиталови разходи	129	3,13	109	2.5	108	2.32	1173	19.98	173	3.27
Възстановени субсидии за ЦБ										
Субсидии от държавния бюджет	4127	100	4346	100	4654	100	5872	100	5302	100

Източник: Община Садово

Общите субсидии от държавния бюджет е най-висок през 2013г., когато неговия дял представлява 79,08% от субсидиите от държавния бюджет. По – малък дял заемат обща изравнителна субсидия – 17,65%, целеви субсидии за капиталови разходи – 3,27% .

Таблица 13: Анализ на бюджета на общината Общински бюджет – Садово за 2011 – 2013 г./разходи/

Разходи по дейности	2011 г.	2012 г.	2013 г.	2014 г.
	отчет	отчет	отчет	план
1. Образование, в т.ч. капиталови разходи	3564/266	3607/298	4723/1098	3824/118
2. Здравеопазване, в т.ч. капиталови разходи	66/10	49	50	136/15
3. Об. Агенция за СП (в частта за заведения към общината), в т.ч. капиталови разходи	169	180	334/26	178
4. Култура, в т.ч. капиталови разходи	173/51	144	239/39	208/33
5. Административни дейности към нея, в т.ч. капиталови разходи	1298/69	1240/19	1315/35	1308/29
6. Отбрана и сигурност	26/	40/6	38	93
7. Благоустройство и чистота	1028/215	1041/186	1145/257	1267/162
8. Икон. дейности-пътища, сл. стопанство	292/144	231/63	183/67	274/74
9. Лихви, резерв		3	3	318
Общо разходи, в т.ч. капиталови разходи	6616/755	6535/572	8030/1522	7606/431
Относителен дял на капиталовите разходи %	11.41%	8.75%	18.95	5.67%

Източник: Община Садово

Тъй като при разглеждането на приходната част бе отчетен растежът на бюджета през годините и поради това, че приходите са равни на съответните разходи, при

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

разглеждането на разходната част са анализирани процентните съотношения на различните типове разходи към общия размер разходи и изменението на тези съотношения през годините.

Таблица 14: Общо разходи

Общо разходи	2009	2010	2011	2012	2013
Общо разходи (общински разходи)	4690	2272	2549	2646	2663
Дял на разходите за общински дейности в общите разходи %	49.28	33.89	38.53	40.54	33.16

Източник: Община Садово

Прави впечатление, че дяловото участие на общинските разходи за 2009г. представляват 42,28% от общите разходи, като през периода 2010г. намаляват на 33,89% . През 2011 – 2012г. започват да се покачват съответно на 38,53% и 40,54%. Дяловото участие на разходите за общински дейности през 2013г. намаляват и достигат до 33,16% от общите разходи.

Най-голямата част от бюджета се изразходва за образование, в т.ч. капиталови разходи следвани от административни дейности към нея, в т.ч. капиталови разходи и благоустройство и чистота.

Общинска собственост

Общинската собственост е базата, върху която всяка община изгражда своята дейност и своята политика. Управлението и разпореждането с общинската собственост са едни от най- значимите функции на общината и общинския съвет. Идентифицирането на общинската собственост, разделянето ѝ от държавната собственост, както и управлението и разпореждането с нея е от първостепенна важност за нормалното функциониране на общината. Това е един сложен и продължителен процес, правно регламентиран от действащото законодателство, което само по себе си е в процес на доразработване и прецизиране.

Таблица 15: Земи , според формата на собственост и стопанисване към 13.03.2014 г. – Община Садово

№ по ред	Землище	Частна, юридически лица и смесена		Общинска		Държавна		Стопанисвана от общината	
		дка	%	дка	%	дка	%	дка	%
1.	Садово	9 527	63	1 804	12	3 804	25	0,401	0,003

2.	Катуница	16 996	75	3 133	14	2 635	11	-	-
3.	Богданица	15 723	71	1 955	9	3 278	15	1 108	5
4.	Кочево	5 446	79	1 331	19	151	2	-	-
5.	Поповица	10 529	68	2 286	15	2 505	16	212	1
6.	Болярци	18 522	83	2 584	12	999	4	245	1
7.	Милево	14 231	77	2 498	13	1 826	10	-	-
8.	Селци	7 542	68	1 927	17	1 629	15	-	-
9.	Ахматово	9 597	74	1 599	12	483	4	1 322	10
10.	Караджово	12 074	88	1 332	10	286	2	-	-
11.	Моминско	2 908	73	949	24	134	3	-	-
12.	Чешнегирово	19 978	72	3 103	11	4 638	17	-	-
	Общо:	143 073		24 501		22 368		2 887,4	

Източник: Община Садово

Към момента актуваната от общината земя е 24 501 дка. От нея 2 887,4 дка са стопанисвани от общината. Издирването и актуването на общинската собственост е един непрекъснат във времето процес, който ще продължава в бъдещето.

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ

- В разходите на община Садово преобладават делегираните от държавата дейности.
- Развитието на общината се осъществява в условията на определен дефицит на финансов ресурс.
- Собствените (данъчни и неданъчни) приходи през отделните години е в границата на 10 - 23% .
- Разходите са осъществявани в рамките на разполагаемия финансов ресурс, което е критерий за осъществяване на строга и разумна финансово-бюджетна политика в общината.

2.3. Отраслова структура на общинската икономика

Водещ промишлен отрасъл е хранително – вкусовата промишленост, която се развива на основата на преработката на местни земеделски суровини.

Обликът на промишлеността в общината се дава от предприятия свързани със селско-стопанско производство и преработка :

с.Болярци

„Димитрови“ ООД - Предмет на дейност – Производство на фуражи;

„Есетра комерс“ : ООД - Предмет на дейност – Търговия на дребно с риба , рибни продукти , ракообразни и мекотели;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

„Елана – Харт“ ООД - Предмет на дейност – Производство на полиетиленови изделия;

„Ивко Трейд“ ООД - Предмет на дейност – Производство на перилни препарати;

„Ламарина 2005“ ЕООД - Предмет на дейност – Архитектурни и инженерни дейности;

с.Катуница

„Винпром Пещера „ АД - Поделение – Спиртна фабрика – с.Катуница - Предмет на дейност – Производство на спирт;

„Куминяно фрут“ ООД - Предмет на дейност- Фабрика за замразяване на плодове и зеленчуци;

„Биосет“ ООД - Предмет на дейност – Производство и пакетаж на нишестета , подправки и други артикули за домашното сладкарство; с.Кочево

„Булгарфрост“ АД - Предмет на дейност – Производство и търговия със замразени плодове и зеленчуци; с.Милево

„Галус -2004“ ЕООД – обект – Кланница; с.Милево - Предмет на дейност – Добив и преработка на месо от домашни птици;

„Екоплод Милево“ ООД - Предмет на дейност – Производство и търговия с плодове и зеленчуци;

с.Чешнигорово

„Семенарска къща – Садово“ ООД - Предмет на дейност – селекция , сортоизпитване , сортоподдържане и семепроизводство;

„Илтокони“ ООД - Предмет на дейност – отглеждане , събиране и разпространение на билки , чайове , подправки и други;

гр.Садово

СД“ХИК-91-Пацев с-ие“ - Предмет на дейност- производство на полиетиленови изделия

„Тридекс“ ЕООД - Предмет на дейност – производство и търговия с полиетиленови изделия;

„България политийн индъстрийс“ ЕООД - Предмет на дейност – производство на полиетиленови изделия;

ЕТ „ Чериса – Черешка Иванова” - Предмет на дейност – търговия с ядки;

„Ванко – 89“ ООД - Предмет на дейност – търговия с ядки;

„Сажанд“ ООД - Предмет на дейност – търговия с ядки;

„ Пластика – 85 – Ненко Радев“ ЕТ - Предмет на дейност – консервиране на плодове и зеленчуци;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

РПК „ Наркооп“ - Предмет на дейност – търговия на дребно предимно с хранителни продукти;

Структурните промени в работната сила и в нетните приходи от продажбите показват, че процесът на реструктуриране на икономиката в Общината е в посока на развитие на жизнеспособни и високо адаптивни малки и средни предприятия базирани на местни суровини, чрез съхраняване на жизнено традиционни промишлени отрасли и развитие на алтернативни производства.

Селско стопанство

Съгласно данни на НСИ общата територия на Община Садово е в размер на 192 859 дка, от които земеделската земя е 146 688 дка, в т.ч. обработваема 135 611 дка и поливна 64 097 дка, а горската възлиза на 5 908,16 дка. Експлоатацията на останалата територия е свързана с транспорта и инфраструктурата, водни течения и водни площи, населени места и т.н.

Таблица 16: Разпределение на земята по фондове за община Садово към 13.03.2014г.

ФОНД	ДЕКАРА
Обща площ – Община Садово	192 858 , 274
1.Селскостопански фонд	159 939,750
2.Горски фонд	5 908,164
3.Фонд „ Населени места „	11 975,913
4.Фонд „ Водни течения и водни площи „	11 192,381
<u>5.Фонд „ За нуждите на транспорта</u>	<u>3 842 , 066</u>
6.Обработваема земя	135 611,000
7.Депа за отпадъци	127,823
8.Ливади и пасища	11 077
9.Земеделски земи в т.ч. ниви , трайни насаждения , лозя и ливади и пасища	146 688,000
10.Общ брой имоти / земед. Земи / по НТП и средна площ на имот	Ниви-24454 бр.-5,3 дка Трайни нас.вкл.лозя – 2101 бр.-3,2 дка Ливади и пасища – 738 бр. -15,0 дка

Източник: Община Садово

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Местната икономика е доминирана от земеделието, от което са застъпени зеленчукопроизводството, овощарството и в по – малка степен отглеждането на зърнени и технически култури. Регистрирани са многобройни стопански субекти, но повечето от тях са с неголеми производствени възможности.

Селското стопанство в община Садово има важна роля за цялостното ѝ развитие. В него е произведена 11 % от брутната продукция на общината и са реализирани 18 211 хил.лв. приходи от продажби. Произведената продукция 14 013 хил.лв. и печалба от 5 994 хил.лв. Независимо от по - малкото му дялово участие в структурата на брутната продукция, за голяма част от населението този отрасъл остава основен източник на доходи.

В селскостопанския сектор реализираните нетни приходи от продажби за разглеждания период възлизат на 13 275 хил.лв.

Таблица 17:Размер и структура на земеделските земи в Община Садово към 13.03.2014г.

Показатели	Размер дка	относителен дял - %
Ниви	128 874	66,82
Трайни насаждения	6 737	3,49
Естествени ливади и пасища	11 077	5,74
Полски пътища	6 014	3,12
Всичко земеделски земи	146 688	100

Източник:Община Садово

Забележка : Относителния дял на отделните площи е към общата площ на Общината – 192 858 дка.

Общата територия на общината е 192 859 дка, 159 940 дка, от нея е земеделска територия. Стопанисваната земя е 146 688 дка /76,06 %/, което е един много висок показател, сравнен с областта и страната. 128 874 дка се падат на нивите, а 6 737 дка (3,49%) на трайните насаждения (с тенденция към разширяване), 11 077 дка са мери и пасища.

В структурата на селското стопанство основното производство е на зърнено-житните култури /пшеница, ечемик, царевица, ръж, овес,слънчоглед/, формиращи около 30% от приходите ,следвани от фъстъкопроизводството с около 25% , производството на дини, пъпеша и зеленчукопроизводството /домати, пипер, зеле, краставици/ с около 20% ,

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

животновъдството и др. През последните години се наблюдава развитие и разширяване на лозовите масиви и овощните насаждения, свързано с реализирани инвестиции по ПРСР .

Основните проблеми както и за цялата страна за устойчиво земеползване от една страна са маломерните и разпокъсани земеделски площи, а от друга – разрушения хидромелиоративен фонд. В посока на преодоляване на първия проблем са действащите на територията на общината кооперации и едри арендатори, а за решаване на втория е необходима активна държавна политика.

Между 63 и 88% от земята в общината се стопанисва от физически лица и многобройни стопански субекти, много по-малко е участието на стопанисваната от общината и държавата земя.

Най-важен както за сегашното, така и за бъдещото развитие на сектора е Институтът по растителни генетични ресурси “Константин Малков” – Садово. ИРГР разполага с национална генбанка, ботаническа градина, производствено-експериментална база и специализирани лаборатории.

Институтът е представител на България в Европейската програма по генетични ресурси, участва в Комисията по генетични ресурси за прехрана и земеделие към ФАО/CGRFA/, Консултативна група по международни агрономически изследвания, Европейската асоциация за изследвания в растителната селекция/Eucarpia/. ИРГР – Садово влиза в състава на Южен централен регионален агротехпарк с център гр. Пловдив.

Под влиянието на института, както и на благоприятните почвени и метеорологични условия, общината е водеща в производството на фъстъци в национален мащаб.

Животновъдството до края на 2012 г. се развива основно от индивидуални собственици на животни и може да се отнесе към т.н. “дречно животновъдство” – в индивидуални стопанства. То покрива преобладаващия дял в статистическите количества. На територията на общината има няколко по-големи животновъдни и птицевъдни ферми, които са основната причина броя на отглежданите животни да бъде относително постоянен и дори да нараства . Това са:

ЕТ “ДАП – 91 – Деян Павлов” - Предмет на дейност: Птицеферма за отглеждане на подрастващи и кокошки – носачки;

„Галус -2004 „ ЕООД – обект – **Клавница с.Милево** - Предмет на дейност – Добив и преработка на месо от домашни птици;

„Елит – 95 „ ООД - Предмет на дейност – Кравеферма;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

„Даник“ ООД - Предмет на дейност – Ферма за отглеждане на патици;

„МИЗ“ ООД - Предмет на дейност – Ферма за отглеждане на патици – мюлари.

Независимо, че селското стопанство има скромен дял в общинската икономика, този сектор, от една страна е важен източник на доходи на населението, а от друга, недостатъчно използвана предпоставка за поддържането на част от промишлената функция на Общината–мляко и месо–преработка, преработка на фъстъци и др.

Таблица 18: Горски фонд в Община Садово към 13.03 .2014г.

№ по ред	Землище	Горски фонд/дка
1.	Садово	-
2.	Катуница	150,119
3.	Богданица	1642,812
4.	Кочево	-
5.	Поповица	1115,788
6.	Болярци	-
7.	Милево	506,593
8.	Селци	31,704
9.	Ахматово	802,706
10.	Караджово	-
11.	Моминско	-
12.	Чешнегирово	1658,442

Източник: Община Садово

Изводи и обобщения

- Растениевъдството има структуроопределящ характер за община Садово. Поради значението си за изхранване на населението следва да се полагат усилия за окрупняване на маломерните парчета земя, както и за подобряване на почвеното плодородие;
- Наличието на ливади, мери и пасища дава основание да се очаква развитие на специфично животновъдство насочено към екологични ниши на пазара;
- Невъзможността да се постигнат конкурентни цени на животинската продукция изисква предприемане на мерки, които да позволят сертифицирането на животинската продукция като екологично чиста.

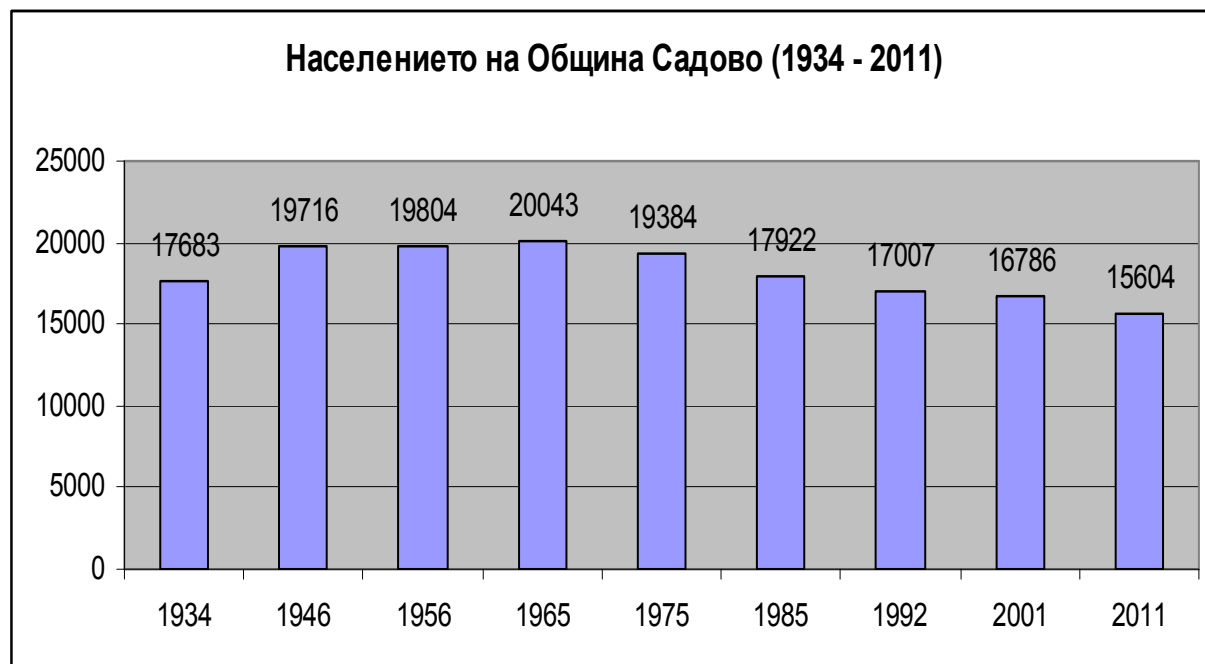
3. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси

3.1. Демографски анализ

Демографското развитие на общината през последните десет години се обуславя от множество фактори, един от които е финансова и икономическа криза. Демографските проблеми, валидни в национален мащаб, важат и за общината - отрицателен естествен прираст, емиграция, обезлюдяващи се периферни територии.

Гъстота и вид на жилищата

При последното преброяване на населението от 2011г. в община Садово живеят 15 604 души. Населението намалява от 1965г., когато общината е била с най – многобройното си население, като през 1985г. е с 2 121 души по-малко от 1965г., през 2001г. намалява с 1 136 души спрямо 1985г. и през 2011г. намалява с 1 182 души спрямо 2001г. / фиг. 1/

Фигура 6. Население на община Садово (1934-2011 г.)

Източник: НСИ – Преброяване на населението 2011

В периода 2001-2011г. (НСИ) постоянното население на община Садово намалява с 7,41 % от 16 786 души на 15 604 души.

Таблица 19: Информация за населението в община Садово към 2011г.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

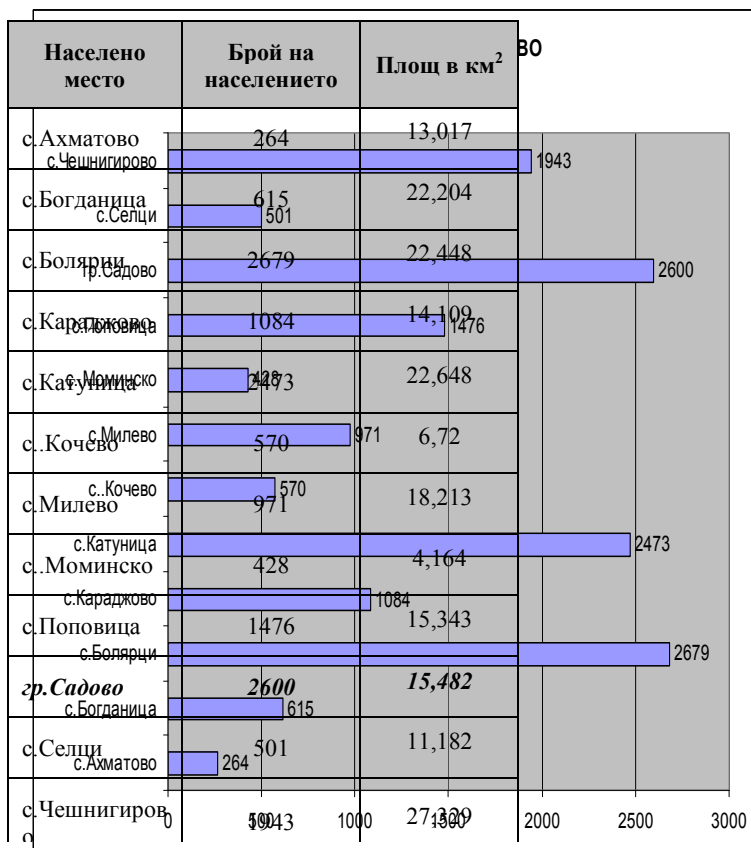
Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общини Населени места	Налично население към				Постоянно население към					Админи стративн о Територ иални промени
	31.12.1934	31.12.1946	1.12.1956	1.12.1965	2.12.1975	4.12.1985	4.12.1992	1.03.2001	1.02.2011	
Област Пловдив	452099	61626	571012	656985	727010	761626	739694	715816	683027	1
Община Садово	17683	19716	19804	20043	19384	17922	17007	16786	15604	51
с.Ахматово	847	921	807	690	555	346	422	322	264	
с.Богданица	1540	1711	1481	1181	1008	852	769	729	615	
с.Болярци	2184	2432	2488	2700	2782	2709	2549	2766	2679	
с.Караджово	1187	1326	1267	1236	1249	1064	1054	1081	1084	
с.Катуница	2021	2432	2537	2886	3050	2856	2741	2666	2473	
с..Кочевево	582	712	630	582	591	577	584	588	570	
с.Милево	1838	1946	1940	1867	1469	1198	1156	1114	971	52
с..Моминско	316	398	393	453	462	478	421	475	428	53
с.Поповица	1798	2016	2047	2089	2032	1905	1795	1643	1476	
гр.Садово	1999	2085	2644	2943	5593	5318	2647	2612	2600	54
с.Селци	926	1014	954	819	693	619	590	574	501	
с.Чешниги ро во	2445	2570	2616	2597	X	X	2279	2219	1943	54

Източник: НСИ, 2011 г.

По данни към 01.02. 2011 г. гъстотата на населението в Южния централен район е 66.1 д/км²- стойност почти равна на средната за страната (66.3 д/км²). Гъстотата на населението на община Садово е 79 души / км², което е значително над средната за страната.

Таблица 20: Население, площ и гъстота на населените места в общината (2011 г.)

Фигура 7. Население на община Садово
Източник: НСИ – Преброяване на населението 2011

Съществен проблем по отношение устойчивото развитие на общината е струпването на населението в по-привлекателните райони и обезлюдяването на по-слабо развитите, особено в условията на икономическа криза. В този контекст, регионалната политика трябва да се насочи към подобряването на условията за живеене и бизнес в общината, където сега се наблюдава отлив на население, с оглед задържането на населението и по-добро използване на вътрешен потенциал за развитие.

Община Садово има 12 населени места с общо население 15 604 жители (01.02.11г.) от които единствения град е Садово. Най – многобройно е населението на с. Болярци – 2 679 души, а най – малко са жителите на с. Ахматово – 264 души.

Намаляването на населението на общината се дължи на отрицателния естествен прираст и външна миграцията. Тази ситуация може да се обясни с националните тенденции и местните характеристики на икономиката.

Разликата между отделните населени места, очертава негативна тенденция на депопулация в малките населени места, като някои от тях са загубили над 50% от

постоянното население. Общата тенденция, която се наблюдава, е че за по-малките населени места, населението намалява с по-бързи темпове в сравние с градските центрове в обособената територия. Това се дължи като на миграционните процеси, така и на по-ниската раждаемост и по-високите нива на смъртност в селата.

Раждаемост, смъртност, естествен прираст и механично движение на населението

През последните три години е регистриран по-голям брой на жените спрямо мъжете, като този превес се засилва със всяко следващо преброяване. Твърдението се потвърждава и от броя мъже на 1000 жени, които показва намаляването на броя на мъжете със всяка следваща година.

Таблица 21: Информация за естествен прираст и механично движение

	Население	Бракоразводи	Естествен прираст	Живородени	Заселени	Изселени	Механичен прираст	Мъртвородени	Сключени бракове	Умрели	Умрели деца на възраст до 1 год.
2010											
Общо	15 522	8	-137	148	239	294	-55	-	38	285	1
Мъже	7 702	-	-73	80	122	128	-6	-	-	153	-
Жени	7 820	-	-64	68	117	166	-49	-	-	132	1
Непоказано		8	-	-	-	-	-	-	38	-	-
2011											
Общо	15 564	12	-129	167	263	173	90	-	26	296	1
Мъже	7 728	-	-82	81	135	72	63	-	-	163	1
Жени	7 836	-	-47	86	128	101	27	-	-	133	-
Непоказано		12	-	-	-	-	-	-	26	-	-
2012											
Общо	15 369	12	-135	148	131	191	-60	-	26	283	1
Мъже	7 611	-	-86	70	54	85	-31	-	-	156	1
Жени	7 758	-	-49	78	77	106	-29	-	-	127	-
Непоказано		12	-	-	-	-	-	-	26	-	-

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Източник: НСИ 2012г.

Основните причини са отрицателния механичен прираст (по-голям брой изселено от заселено население) и отрицателният естествен прираст (по-голям брой умрели от живородени). Естественият прираст през периода 2012 е със стойност (-135 души), а механичния – (- 60 души). Това означава, че общината привлича по - малко нови жители в сравнение с тези, които я напускат. Промените в естествения и механичния прираст през последните години немогат еднозначно да „гарантират” стабилно запазване или нарастване на населението на общината. Наблюдава се значителен превес на мъжете спрямо жените.

Разглеждайки динамиката на раждаемостта за периода 2010 – 2012 година е характерно, че в началото на периода раждаемостта намалява. Сравнявайки 2010 с 2011 година се наблюдава увеличение с 19 деца. Живородените на територията на общината към 31.12.2012 година са 148, през 2011 година са родени 167 деца.

За периода 2010 – 2012 година починалите на територията на Община Садово в абсолютна стойност са средно 288 човека годишно.

През 2012 година починалите са 283 души, от които 156 мъже и 127 жени, тоест смъртността за 2012 година е по-ниска спрямо средната за разглеждания период. За анализирания период 2010 – 2012 най-висока е смъртността през 2011 година (296 души).

През периода 2010 – 2012 година в община Садово се наблюдава по-голям брой на изселили се спрямо заселили /Таблица /. Най-голям брой изселени има през 2010г. – 294 души, а най-малко през 2011г. – 173 души.

Процесите на стареене, в община Садово са сходни с тенденциите наблюдавани в ЕС и България. Едва 16,1% от населението в общината е на възраст между 0-14 г., което показва, че процесите на застаряване на населението са силно изразени.

В същото време населението извън трудоспособна възраст (65+) през 2012 г. е 26,7%. Установената трайна тенденция на застаряване подсказва, че процеса на застаряване ще се задълбочават.

Таблица 22: Население в, под и над трудоспособната възраст в общината

Години	Общ брой на населението	Под трудоспособна възраст	В трудоспособна възраст	Над трудоспособна възраст
--------	-------------------------	---------------------------	-------------------------	---------------------------

Европейски съюз

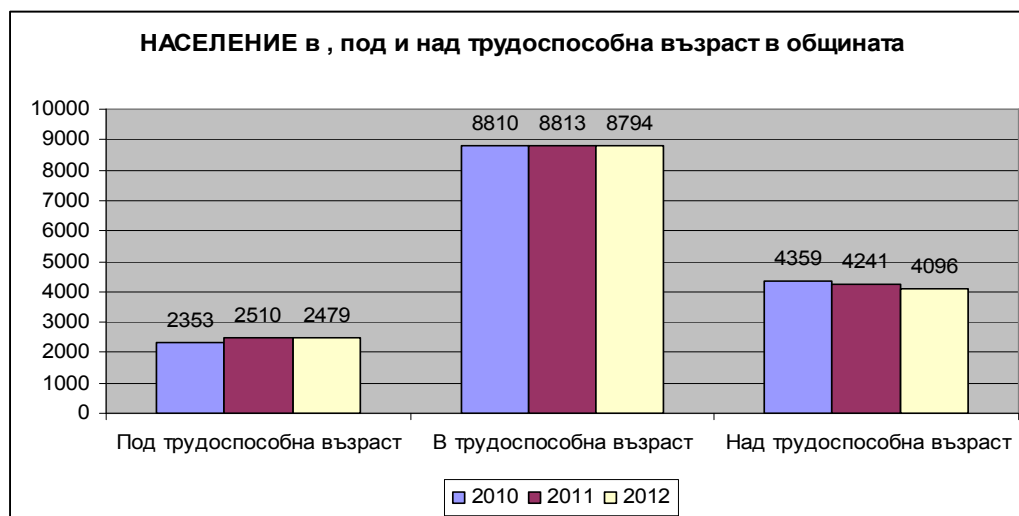
ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

		Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%
2008	15 902	2 430	15,28	8 937	56,20	4 535	28,52
2009	15 714	2 420	15,40	8 867	56,43	4 427	28,17
2010	15 522	2 353	15,16	8 810	56,76	4 359	28,08
2011	15 564	2 510	16,13	8 813	56,62	4 241	27,25
2012	15 369	2 479	16,13	8 794	57,22	4 096	26,65

Източник: НСИ

Фиг.8. Население в, под и над трудоспособна възраст в община Садово

Източник: НСИ

Анализът на структурата на населението на община Садово през периода 2010-2012 г. в зависимост от критерия под, в или над трудоспособна възраст показва няколко тенденции:

- Неустойчива колебателна тенденция относно относителния дял на населението над трудоспособна възраст, която се движи в границите на 26 – 28% от общия брой на населението;
- Тенденция на задържане на дела на населението под трудоспособна възраст в общия брой на населението в границите на 15 – 16%;
- Тенденция на относително задържане на дела на населението в трудоспособна възраст в границите на 56 – 57% от общия брой на населението.

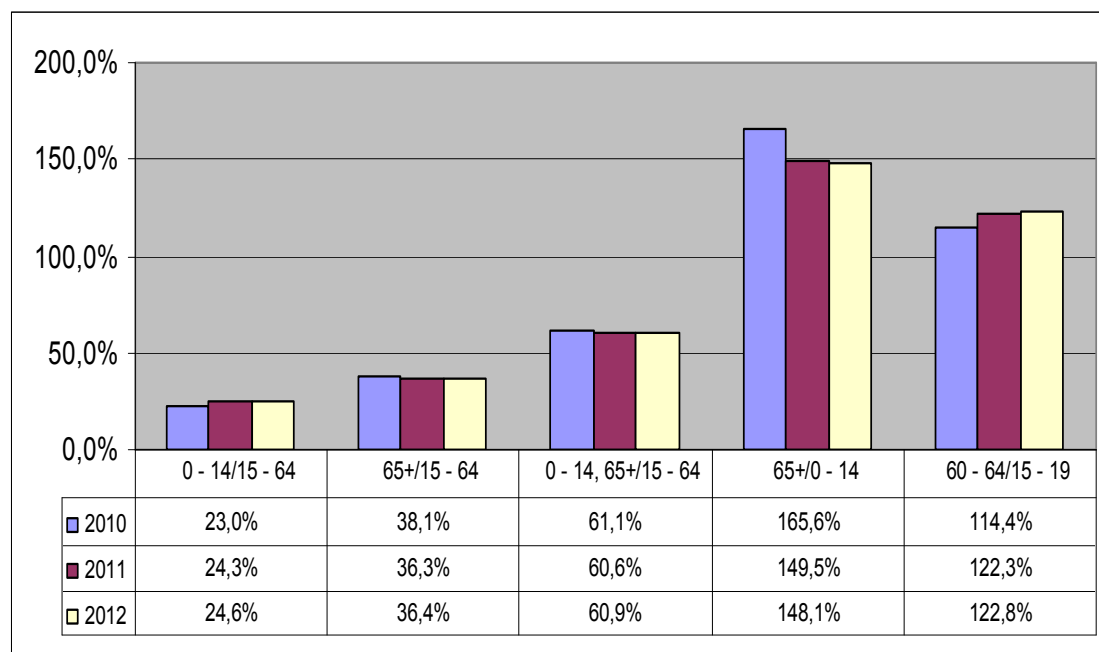
Основните тенденции в демографските процеси в общината са сходни с националните, като разликата е в силата на тяхното проявление. Това определя и

приликата в бъдещото развитие на население, детерминирано от инерционността на демографските процеси – населението на обособената територия на община Садово ще продължи да намалява в краткосрочен и средносрочен план. Намалението на повъзrastовата смъртност няма да компенсира влиянието от преминаването на поколенията от една възрастна група в друга, което ще се отрази в намаляване и застаряване на трудоспособния контингент. Емиграционните процеси ще се влияят най-вероятно от икономическото развитие на региона.

Възrastова структура на населението

Възrastовата структура на населението в общината е неблагоприятна. Нараства броят и делът на възрастното население за сметка на това от младите генерации. Възrastовата структура на населението в община Садово е напълно идентична с тази за страната.

Възrastови съотношения

Фиг.8. Възrastови съотношения за община Садово

Източник: НСИ

Възпроизводството на трудоспособното население се характеризира най-добре чрез коефициента на демографско заместване, който показва съотношението между броя на влизашите в трудоспособна възраст (15-19 г.) и броя на излизашите от трудоспособна възраст (60–64 г.). Общо за страната това съотношение е 70. (За сравнение през 2001 г. всеки 100 лица, излизачи от трудоспособна възраст, са били замествани от 124 млади

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

хора). В община Садово нивото на коефициента на демографско заместване е 86, което е по-високо от това за страната.

Демографските промени (промени във възрастта и структурата на работната ръка, засягащи икономическата ефективност и миграционните процеси) са сред четирите ключови предизвикателства за районите в Европа. Индексът на уязвимост от демографски промени е показател, с който се отчита делът на възрастното население над 65 години, дела на работоспособното население, възрастовата структура на населението и намаляването на населението.

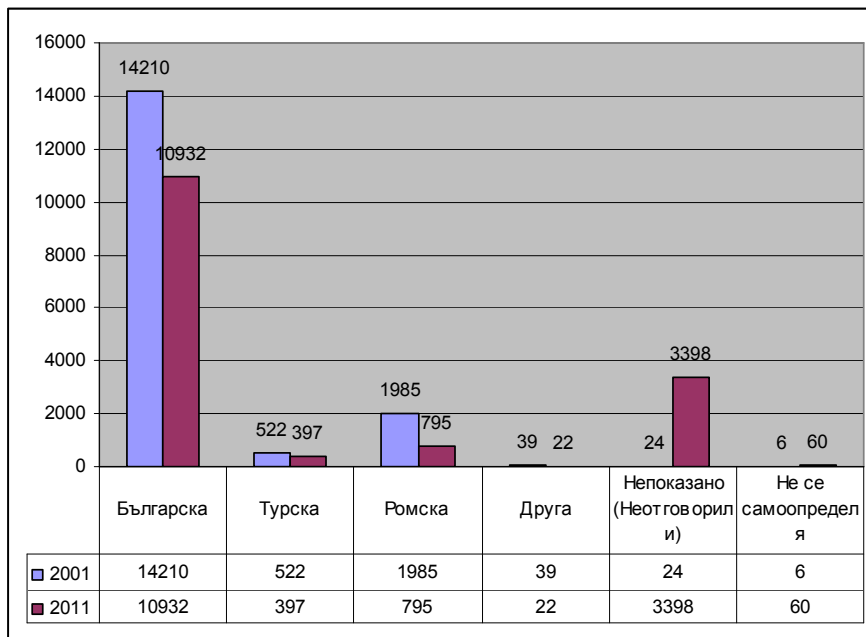
Етническата структура на населението според резултатите от преброяването на населението от 2011 г. е следната: българската етническа група обхваща 79.81 % от общото население на Южният централен район, турската етническа група – 13.18%, ромската – 5.17%, като “други” се самоопределят 0.65 % от живеещите в областите в обхвата на района.

Таблица 24: Етническа структура на населението на община Садово

Година	Общо население	(Брой)					
		Българска	Турска	Ромска	Друга	Непоказано (Неотговорили)	Не се самоопределя
2001	16 786	14 210	522	1 985	39	24	6
2011	15 604	10 932	397	795	22	3 398	60

Източник: Община Садово

Графика на етническа структура на населението на община Садово

Фиг.9. Етническа структура на населението за община Садово

Източник: Община Садово

В периода между двете преброявания от 2001-2011 българската етническата група бележи спад, докато турската и ромската етнически групи бележат нарастване.

Етническата структура на населението на община Садово според резултатите от преброяването на населението от 2011 г. е следната: българската етническа група обхваща 70,1 % от общото население, турската етническа група – 2,5%, ромската – 5.1%, като “други” се самоопределят 0.14 % , неотговорили 21.8% и несамоопределили се – 0.4% от живеещите в общината.

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ

- Днешното демографско състояние на района е резултат от продължително действие на множество фактори и влияния. Една част от тях са свързани с общи тенденции в демографското развитие на европейските страни - намалена брачност и раждаемост, засилена урбанизация, а други - със специфичните особености на развиващите се страни и страни в преход - увеличена смъртност и интензивна емиграция;
- Утвърждават се негативни тенденции в естественото развитие на населението, изразяващи се в ниска раждаемост на населението и относително висока смъртност. Към тези фактори следва да се добави и въздействието на външната миграция, която пряко и косвено, също допринася за влошаване на демографската ситуация;

- Икономическата криза, в която се намира България, дава отражение в задълбочаването на демографските проблеми, свързани с процесите на раждаемост, смъртност, миграция на населението и не на последно място, задълбочаването на диспропорцията в териториалното разпределение на населението.

3.2. Икономическа активност на населението на пазара на труда

Относителна мярка за степента на участие на населението в пазара на труда е коефициентът за икономическа активност, изчислен като отношение на броя на икономически активните лица¹ към населението във възрастовата група 15-64 навършени години. В периода 2007-2011 г. за страната коефициентът се е увеличил от 52.6% до 66%.

През последните години равнището на безработица в община Садово се запазва, дори намалява. Променена е и структурата на безработицата тъй като на пазара на труда излизат все повече високо квалифицирани специалисти със специфични умения, които са изправени пред проблема с преквалификация и ориентирани към променящите се изисквания към пазара на труда.

Таблица 25: Равнище на безработица в община Садово към 2012г.

Година	Равнище на безработицата %
2008	43,8
2009	43,57
2010	43,24
2011	43,38
2012	42,78

Източник: НСИ, 2012 г

За периода 2008–2012 г. коефициентът на безработица, изчислен като отношение на броя на безработните лица от икономически активното население на община Садово е намалял от 43,8% за 2008г. на 42,78% за 2012г..

Относителен дял на безработните в община Садово

Равнището на безработица в община садово от 2008 г. до 2012 г. е сравнително високо с колебаещи се стойности над средните за област Пловдив и за страната.

Структурата на безработните към 2012г. (НСИ) по отношение на образование е представена в таблицата по-долу:

¹ Това са лицата в трудоспособна възраст, които или работят или активно търсят работа

Таблица 26: Регистрирани безработни в ДБТ-Садово по степен на образование през 2013 г.

Образование	Безработни	%
Висше	28	1.9
Средно специално и професионално	491	33.38
Основно	238	16.18
Начално и по-ниско	714	48.54
Общо :	1471	

Източник: НСИ, 2012 г

Анализът на данните сочи, че за общината безработните лица с висше образование са 1,9% от всички заети, а лицата със средно и професионално образование са 33,38%, с основно са 16,18% от всички безработни. Най-висок е относителният дял на безработните с начално и по-ниско образование са 48,54%.

Структурата на безработните към 2013г. (НСИ) според квалификацията им е представена в таблицата по-долу:

Таблица 27: Регистрирани безработни в ДБТ-Садово по квалификация за 2013 г.

Квалификация	Регистрирани безработни	%
Работници	418	28.42
Специалисти	74	5.03
Без специалност	979	66.55
Общо:	1471	

Източник: НСИ

Анализът на данните показва, че най-висок ръст на безработица съществува при хората без специалност – 66,55% , а най-нисък при специалистите – 5.03%.

Таблица 28: Структура на безработните според квалификацията им по възрастова структура за 2013 г. към 31.12.2013г.

Години	Общо безработни
До 19 години	
До 24 години	
До 29 години	328
До 34 години	
До 39 години	
До 44 години	
До 49 години	
До 54 години	541

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Над 55 години

Източник: НСИ

Анализът на данните показва, че най-висок ръст на безработица съществува при хората над 55 години. Тревожна е тенденцията на нарастване на нивото на безработица сред младежите до 29 години като техният брой се е увеличил почти два пъти за последните две години.

Таблица 29: Статистика на безработните по пол за 2013 г.

жени	707
мъже	764

Статистическите данни показват, че през изследвания период на територията на община Садово безработицата при мъжете е по – висока.

Търсенето на работна сила продължава да е ограничено и зависи от моментните потребности на работодателите. Увеличава се делът на дългосрочно безработните. Групата на лицата с основно и по-ниско образование, без специалност и професия е поставена в по-неконкурентна позиция на пазара на труда. Наблюдава се търсене на персонал на възраст до 35 или до 40 години. Лицата над 50 и повече години все по-трудно се устройват на работа.

Натискът на пазара на труда е по-голям за лицата живеещи в малките населени места. Основната заетост за някои от тях е в селското стопанство и то с ограничена потребност от работна сила, най-вече със сезонна и краткосрочна заетост през летните месеци. Ограничените възможности относно мобилността на тези лица, също ги поставя в неизгодно положение на пазара на труда.

С цел осъществяване на успешна политика за професионално обучение, квалификация и преквалификация е необходимо да се повиши информираността по отношение на програмите за временна заетост и програмите, финансиращи провеждането на квалификационни и преквалификационни курсове. Важна предпоставка за организиране на професионално обучение на заетите и безработните лица в общината може да бъде изготвянето на цялостна стратегия за развитие на региона с цел стимулиране на икономическото развитие, откриването на нови работни места и понижаване на нивото на безработица.

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ

- Налага се ясна тенденция към намаляване на заетостта през периода 2009-2013 г.
- В демографски план застаряването на населението е необратим процес и затова в отговор на това предизвикателство е нужно насочване на усилия към прилагане и развитие на интегрирана политика за мобилизиране и пълноценно използване на възможностите на наличните човешки ресурси и целенасочено инвестиране в развитие и повишаване на качеството на човешкия капитал. В този смисъл, усилията трябва да се насочат към повишаване на качеството на работната сила и осигуряване на заетост на безработните над 50-годишна възраст, а също и за подобряване на съответствието между търсенето и предлагането на труд.

Доходи на населението

По данни на НСИ, основната част от този доход – 81.8% е получена под формата на текущи приходи от работна заплата и пенсии. Останалата част от отчетения общ доход се дължи на социални помощи, детски надбавки, както и от приходи от предприемачество и продажби на имущество, заеми, кредити и спестявания. Продължава тенденцията за увеличаване на значението на работната заплата като основен източник на доход. Средният годишен доход общо на лице от домакинството в община Садово за 2012г. е 5 584лв., което е с 9,7 % повече от общия доход през 2009 г.

Анализът на наличните данни за равнището на доходи от наеман труд на лицата, работещи по трудови правоотношения в община Садово показва следното (вж. Таблица):

Таблица 30: Наети лица по трудово и служебно правоотношение в община

Садово

Община	2009			2010			2011			2012		
	Общо	обществен сектор	частен сектор	Общо	обществен сектор	частен сектор	Общо	обществен сектор	частен сектор	Общо	обществен сектор	частен сектор
Садово	2 013	587	1 426	2 032	613	1 426	2 253	575	1 678	2 318	577	1 741

Източник: Община Садово

Анализът на данните сочи, че по голям дял на наетите лица по трудово и служебно правоотношение в община Садово са в частния сектор в сравнение с обществения.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Относителният дял на заетите в частния сектор към декември 2012г. е с тенденция към превес в пъти спрямо обществения сектор,

Таблица 31: Средна годишна работна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение в община Садово

Община	2009			2010			2011			2012		
	Общо	обществен сектор	частен сектор	Общо	обществен сектор	частен сектор	Общо	обществен сектор	частен сектор	Общо	обществен сектор	частен сектор
Садово	5 044	6 273	4 533	5 266	6 681	4 641	5 287	6 612	4 824	5 584	6 767	5 190

(Лево)

Източник: Община Садово

Равнището на заплащане на наемните работници е по-ниско както от средното за областта, така (и още повече) - и от средното за страната. Това отразява цената на работната сила на местния пазар на труда и е следствие от нейната отраслова и професионално-образователна структура.

Садово не прави изключение от общото за страната „правило“ равнището на заплащане в частния сектор да е по-ниско от това в обществения през периода 2009 в обществения сектор заплата е 6 273 лв., а в частния-4 533 лв. През 2012г. за обществения сектор е 6 767 лв., а в частния-5 190 лв. През целия разглеждан период работната заплата на наетите в обществения сектор е по – висока от тази в частния.

Успешното намаляване на бедността в страната, а и в община Садово е силно зависимо от изпълнението на политиките в областта на заетостта на населението, целящи достигане на равнище на заетост за 76% до 2020 г. Насърчаването на заетостта ще допринесе за намаляване на равнището на бедност, както сред безработните и работещите, които са в трудоспособна възраст, така и сред децата и по-възрастните като членове на техните семейства. За намаляването на бедността в страната ще способства и постигането на целите на политиките в областта на образованието, а именно:

- Намаляване на дела на преждевременно напусналите училище и увеличаване на дела на висшестите във възрастовата група от 30-34 г.;
- Развитие на базата за висше образование и НИРД и програмите за устройване на млади квалифицирани кадри;
- Обвързване на науката, средното и висшето образование с бизнеса;

- Създаване, развитие и пълноценно използване на системи за професионално обучение и квалификация;
- Подпомагане придобиването на знания и умения за работа с ИКТ.

Сложният и многостранен характер на бедността изисква предприемането на комплексни мерки, както за повишаване на равнището на заетост и подобряването на достъпа до образование и обучение, така и към идентифициране на уязвими групи, които в най-голяма степен са застрашени от изпадане в бедност и социално изключване – деца, възрастни хора, безработни и работещи бедни.

3.3. Образование

Образователната система в община Садово, подобно на образователната система в България, включва детски градини, училища и обслужващи звена. Тенденциите в развитието на образователната инфраструктура на община Садово са представени по-долу.

Детски градини

В периода 2010–2013 г. броят на детските градини в община Садово се е увеличил от 9 на 10 на брой и броят на децата се е увеличил на 512. Педагогическият персонал работещ в тях е 50 детски учители.

Предучилищното образование в общината се осъществява в детските градини.

Възрастта на децата, обхванати в детските градини е от 3 до 6 години.

Таблица 32: Брой деца в детските градини в община Садово

Показател	2010/2011	2011/2012	(Брой) 2012/2013
Детски градини			
Детски градини - общо	9	10	10
Детски учители	46	50	50
Деца	496	509	512
Целодневни детски градини	9	10	10
Детски учители	46
Деца	496	494	498
Полудневни детски градини	-	-	-
Детски учители	-
Деца	-	15	14

Източник: НСИ, 2012 г

В периода 2010 – 2013г. в община Садово, се е увеличил както броят на децата – от 496 за периода 2010/2011г. на 512 за периода 2012/2013г., така и броят на учителите – от

46 за периода 2010/2011г. на 50 за периода 2012/2013г. Показателят бележи ръст в разглеждания период. Делът на децата на възраст 3-6 години, посещаващи детските градини (брой деца в ДГ/ деца на възраст 3-6 години) е показател, който отчита достъпността на услугата.

Целодневните детски гради са разпределени в населените места както следва:

Таблица 33: Целодневни детски гради

ЦДГ	Наименование	Брой деца
с.Богданица	Радост	46
с.Болярци	Първи юни	94
с.Караджово	Невена Йорданова	22
с.Катуница	Свобода	93
с..Кочево	Детелина	22
с.Милево	Слънце	24
с..Моминско	Здравец	16
с.Поповица	Никола Вапцаров	68
гр.Садово	Детски свят	65
с.Чешнигирово	Звезда	56

Източник: Община Садово

Целодневните детски градини: ЦДГ „Невена Йорданова” – с.Караджово, ЦДГ „Звезда” – с. Чешнегирово и ЦДГ „Детелина” – с.Кочево – са основно ремонтирани по проект за енергийна ефективност по ОП"Регионално развитие". Ремонтът се състои в поставяне на външна изолация, покриви, дограми , парно отопление – с.Караджово и с.Чешнегирово. Останалите ЦДГ са със сменени дограми. За с.Катуница в момента се кандидатства по проект на НДФ за енергийна ефективност.

Структурата на основното и средно образование към периода 2010 - 2013г. е:

Таблица 34: Структура на основното и средно образование

Показател	2010/2011	2011/2012	(Брой) 2012/2013
Учебни институции			
Общо	8	8	8
Общообразователни училища	7	7	7
Специални училища	-	-	-
Училища по изкуствата	-	-	-
Професионални гимназии	1	1	1

Източник: НСИ, 2012 г

В община Садово общообразователните училища са седем на брой и една професионална гимназия . Те са разпределени както следва:

Таблица 35: Общообразователни училища и брой ученици

ОУ	Наименование	Брой ученици	Брой ученици на самостоятелна форма на обучение
с.Богданица		133	30
с.Болярци	Георги Сава Раковски	256	35
с.Караджово	Васил Левски	156	20
с.Катуница	Христо Ботев	148	2
с.Поповица	Христо Ботев	174	8
<i>гр.Садово</i>	Гео Милев	201	9
с.Чешнегирово	Св.Св.Кирил и Методий	132	12

Източник: Община Садово

Сградният фонд на училищата в по-голямата си част е в добро състояние и се поддържа с ежегодни текущи ремонти. Състоянието на материалната база е :

- ОУ гр.Садово - нова сграда и ново оборудване от 15.09.2014 г.;
- ОУ с.Чешнегирово , с. Болярци и с. Поповица - ремонтирани по проект за енергийн ефективност по ОП"Регионално развитие" – външни изолации, парно отпление (с.Чешнегирово и с. Болярци) , покрив – с. Поповица , тавани и ново осветление и други.
- ОУ с. Караджово - изцяло ремонтирано по проект на Социалния инвестиционен фонд - 2006 -2007 г., нов физкултурен салон.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- ОУ с. Катуница- сменена дограма и външна изолация по проект "Красива България", нов физкултурен салон.
- ОУ с. Богданица- сменена дограма , парно отопление на дърва и въглища. В момента се кандидатства за ремонт по Националния доверителен екофонд.

Няма отпаднали ученици от общинските училища.

На територията на общината се намира професионална гимназия – ССГ гр.Содово, но няма висши учебни заведения .

Средните училища са три категории: общински, държавни и частни. През 2012/2013г. тези училища завършват 1 426 ученици, което е със 4,3% повече от 2010/2011г. Макар и покриващи икономическия профил на района, много е трудно да се направи оценка за професионалната реализация на тези специалности, поради отсъствие на система за обратна връзка и съществуването на “сива” икономика.

Таблица 36: Структура на учащите в начално, прогимназиално и средно училища

Показател	2010/2011	2011/2012	(Брой) 2012/2013
Учащи			
<i>По степени на Международната класификация на образованието (ISCED'97)</i>			
Общо	1365	1384	1426
Начално образование (I - IV клас, ISCED - 1) - общо	639	628	629
Общообразователни училища	639	628	629
Специални училища	-	-	-
Прогимназиално образование (V - VIII клас, ISCED - 2A) - общо	546	581	628
Общообразователни училища	546	581	628
Специални училища	-	-	-
Професионални училища с прием след VI и VII клас (I степен професионална квалификация)	-	-	-
Средно образование (IX-XIII клас, ISCED - 3A, 3C) - общо	180	175	169
Общообразователни училища	-	-	-
Специални училища	-	-	-
Училища по изкуствата	-	-	-
Професионални гимназии (III степен професионална квалификация)	123	91	77
Професионални гимназии и училища (II степен професионална квалификация)	57	84	92
Професионални училища с прием след VIII клас (I степен професионална квалификация)	-	-	-

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Професионално обучение след средно образование (ISCED - 4C) IV степен професионална квалификация)	-	-	-
Колежи (ISCED - 5B)	-	-	-
Университети и специализирани висши училища (ISCED - 5A) ²	-	-	-
<i>По видове учебни институции</i>			
Общо	1365	1384	1426
Общообразователни училища	1185	1209	1257
Специални училища	-	-	-
Училища по изкуствата (III степен професионална квалификация)	-	-	-
Професионални гимназии (III степен професионална квалификация)	123	91	77
Професионални колежи с прием след средно образование	-	-	-
Професионални гимназии и професионални училища (II степен професионална квалификация)	57	84	92

Източник: НСИ, 2012 г

Анализът на данните за броя на родените деца в община Садово за периода 2001г. до 2012г. дава основание за съхраняване на съществуващата мрежа от учебни заведения в непроменен вид. Относително устойчив се очаква да бъде и броят на формираните паралелки.

Проблем са училищата в селата. От една страна, в тях се учат предимно деца от семейства с нисък социален статус, от друга – качеството на обучението е изключително ниско.

Физическото състояние на сградния фонд в преобладаващите случаи е сравнително добро. През последните четири години с финансовата подкрепа на ЕФРР чрез ОПРР, а и със средства от националния бюджет е подобрена материално техническата база и са внедрени мерки за повишаване на енергийната ефективност в училища и детски градини в редица общини.

Учебните и детски заведения в община Садово са обезпечени с правоспособни преподаватели. От заетите 168 учители и директори с:

Висше образование - 123 / магистър и бакалавър/;

Полувисше образование - 45 / професионален бакалавър/;

Професионално – квалификационна степен /ПКС/ - 20.

Пътуващи учители – 121 , което представлява 72,02% от заетите преподаватели.

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Предоставянето на образователни услуги и осигуреността с образование са на нива, близки до средните показатели за страната.
- Относителният дял на завършилите основно и средно образование е със стойности надвишаващи средните за страната.

3.4. Здравеопазване

При условията на реформа в здравеопазването и децентрализация на осъществяването на първичната медицинска помощ, наличието на общо практикуващи лекари и стоматолози в различните населени места на територията на община Садово гарантира достъпната и качествена медицинска помощ на задължително здравно осигурените лица.

Във всички населени места на община Садово има здравни участъци с лекарски и стоматологични кабинети. Населението се обслужва от 9 бр. лекари на индивидуални практики и 10бр. лекари по дентална медицина. В гр. Садово има разкрита 1 бр. лаборатория , но в момента не функционира.

Таблица 37: Лечебни и здравни заведения и медицински кадри

Показател	2010	2011	(Брой) 2012
Лечебни и здравни заведения			
Болнични заведения - общо			-
многопрофилни болници			-
специализирани болници	-	-	-
Медицински кадри към 31.12.			
Лекари - общо	7	9	8
в т.ч. Общопрактикуващи	7	9	8
Лекари по дентална медицина	10	9	9
Медицински специалисти по здравни грижи	6	6	6
Детски ясли и деца в детските ясли			
Детски ясли - общо			

Източник: НСИ, 2012 г

На територията на община Садово към 2013г. са сключени договори с 17 общопрактикуващи лекари и 17 договора с лекари по дентална медицина. Лекарите имат договори със Здравната осигурителна каса. На територията на общината няма групови

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

лекарски практики и групови практики на стоматолози, амбулатории за специализирана медицинска помощ и медицински центрове. Няма болнична помощ под никаква форма.

Спешните случаи след 19.00 часа се обслужват от частна спешна помощ от Асеновград и Пловдив.

Сградният фонд се стопанисва от наемателите - общо практикуващите лекари и стоматолози. Направени са ремонти на сградите в: гр.Садо во – направена рампа за инвалиди. Ремонт на помещенията не е извършен; с. Ахматово – старото кметство е основно ремонтирано за здравна служба – първи етаж; с. Богданица – две стаи от читалищния дом са ремонтирани основно за здравна служба; с.Моминско – извършен ремонт на покрива и боядисване на помещенията; с.Поповица – извършен частичен ремонт на фоаето; с. Селци– извършен ремонт - сменена дограма, плочки и боядисване; с. Чешнигирово– извършен ремонт - сменена дограма и боядисване.

Стоматологичен кабинет няма единствено в с. Ахматово. В с. Богданица и в с. Селци практиката е една и обслужването се осъществява от един стоматолог по график .

Общината е обезпечена с медицински кадри.

Високият ръст на безработицата в общината, особено сред малцинствените групи в селата води до здравна неосигуреност на голяма част от населението.

Специализираната доболнична, спешна и болнична дейност са затруднени, поради липсата на такива медицински звена и услуги за всичките селища на територията на общината.

Прогноза 2014 – 2020 г.

Развитието на здравната помощ може да протече в няколко посоки :

- Подобряване условията на работа на общопрактикуващите лекари и специалисти;
- Да се развие специализираната доболнична, спешна и болнична дейност, и да се създадат такива медицински звена и услуги за всичките селища на територията на общината;
- Използване на свободното движение на пациенти в Европейския съюз.

Изводи и обобщения

- Съществуващата вътрешнорегионална диспропорция по отношение на здравната помощ налага прилагането на по-целенасочена политика за развитие на

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

здравната инфраструктура и по - ясно очертаване на населените места, за които достъпът до обща и специализирана здравна помощ е затруднен.

3.5. Социални въпроси

Социалните услуги се разглеждат в общия социален контекст на политиките и мерките за социално включване на уязвимите общности и групи от населението в общината. Обобщените изводи от анализа на ситуацията и събраните конкретни данни са на основа на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Садово (2011-2015). Анализът на ситуацията и оценката на потребностите идентифицира основните проблеми и формулира основните въпроси, които се отнасят до състоянието и развитието на социалните услуги на територията на община Садово. В резултат от проучването са очертани основните фактори, които формират рисковите групи, нуждаещи се от социални услуги, както и причините, пораждащи конкретната ситуация на неравнопоставеност на уязвимите групи от населението, на основата на социално-икономически и други неблагоприятия.

При анализа на социо - демографската и икономическа картина на община Садово се открояват основните фактори, които в съчетание с други фактори създават рисковете от социално изключване на индивидите, формират рискови групи деца, лица, семейства в неравностойно положение и стари хора, нуждаещи се от подкрепа и социални услуги.

Характеристика на рисковите групи в община Садово:

- **Деца в риск от отпадане/отпаднали от училище** - запазва се тенденцията за относително висок дял на учениците, отпадащи или застрашени от отпадане от училище. Основните фактори, които оказват влияние върху отпадането на децата от училище са лошо икономическо състояние на семейството, в което детето живее и придържането към определени културни стереотипи, особено когато семейството живее в компактна група сред представители на собствения етнос. Етническата принадлежност проявява влиянието си върху отпадането от училище както чрез икономически мотиви за напускане, така и чрез т.нар. семейни причини (ранни бракове, непълни семейства и др.).

	2007/2008	2008/2009	2009/2010
Деца, отпаднали от училище	106	73	46
Деца в училищна възраст,	88	57	16

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

необхванати от образователната с-ма			
--	--	--	--

Необходимо е за целевата група да се доразвият част от вече наличните в общината социални услуги, които да повлияят или отстранят причините и факторите определящи за попадането на деца в тази група.

- **Деца, в риск от изоставяне в специализирани институции** - Броя на децата от общината в институции е 79 към тази година. Нужни са мерки и услуги в общността за интегриране на децата, работа със семейството за развиване на родителски капацитет, информиране и консултиране, застъпничество за намиране на доходи. Процесът на реинтеграция изисква създаване на база данни за всеки случай на дете от общината и изготвяне на план реинтеграция с разпределени съвместни отговорности на СИ, ОЗД и доставчика на услуги в общността. При необходимост трябва да има възможност за мобилна експертна намеса от областта.

- **Деца с увреждания** - тази група обхваща **56 децата** с различна по вид и степен на увреждания от системата на социалното подпомагане и услуги и 45 със СОП. С 3 ресурсни учители се работи само в 4 училища - в ОУ с. Богданица и с. Поповица и по съвместителство покриват потребностите на ученици от ОУ с. Чешнегирово и ОУ с. Караджово. Установени са потребности на 67 деца от всички населени места за логопедични корекции. Най-много са децата с увреждания в селата Болярци - 15 и Чешнегирово- 11. С над 70% намалена възможност за социална адаптация са 35 ,като 20 се нуждаят от непрекъснати грижи и чужда помощ. Родителите определят като най-необходими – осигуряване на адекватно лечение, транспортен достъп до здравни и социални услуги, диференциране на услугите според вида и степента на увреждане, осигуряване на дневна и почасова грижа, увеличен достъп до образование чрез подходящи форми на образование, създаване на условия за интеграция сред връстници.

- **Лица с различна степен на увреждане и намалена работоспособност** – са **1244**, което е 11% от пълнолетното население. Сериозен е броят на лицата със сензорни увреждания – 359. С психични заболявания са 65, а с умствена изостаналост 23. С множествени увреждания са 5 лица. Само 4 лица са настанени в СИ. Няма изградена система за подкрепа и обгрижване на такива лица. В общината няма институции в помощ на тия лица. Необходими според близки и кметовете на населените места са програми за лични асистенти, домашни помощници или домашен социален патронаж.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

▪ Уязвима група в тежко състояние са и **58 самотни възрастни** – изключително затруднен достъп до здравни и социални услуги, дефицит на помощ в домакинството и услуги за отстраняване на дребни битови проблеми, липса на междуселищен транспорт, особено в малките села, отдалечени от общинския център и градовете Асеновград и Пловдив.

Център за обществена подкрепа – Община Садово е с щат директор, психолог и 4 социални работници.

Съществува необходимост от повишаване на квалификацията, професионалния опит и уменията на екипа, предоставящ социални услуги в общността по отношение на специализирано обучение на персонала, профилиране и стимулиране на работата в екип и работата в мултидисциплинарни екипи.

Сериозен проблем е дефицита от човешки ресурси от квалифицирани социални работници, психолози и терапевти за директното предоставяне на социалните услуги в общността.

Доставчикът на социални услуги се нуждае от повишаване на професионалните компетенции, свързани с прилагане на иновативни практики за повишаване на качеството и ефективността на предоставяните услуги, както и с въвеждане на механизми за ефективна оценка на положения труд, съобразени със спецификата на различните дейности по предоставяне на социалните услуги и обвързване на възнагражденията на служителите с реалната работа по обслужване на клиентите. Съществува потребност от обучение и създаване на екип от професионалисти от ЦОП, общинска администрация и ДСП за разработване и управление на проекти в социалната сфера.

Социалните работници предоставящи директно социалните услуги в ЦОП имат потребност от обогатяване на знанията и опита за ефективна работа по случай, индивидуализиране на оценката на потребностите на клиента, осигуряване на активното участие на клиента в процеса на работата по удовлетворяване на неговите потребности, необходимост от методическа подкрепа по отношение на осъществяване на адекватен подбор на специфичните дейности, свързани с предоставянето на социалната услуга, оценка на въздействието, документиране на добрите практики в работата по случай.

За ефективната работа на ЦОП по предоставяне на социални услуги в общността е необходимо допълване на екипа с психолог, фамилен терапевт и логопед.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ

- Налице е по-голяма динамика в развитието на социалните услуги, предоставяни в общността. Това е отчетлив индикатор за резултатите от провежданата политика на деинституционализация и доближаване на социалното обслужване до обичайната домашна среда на клиентите.

3.6. Култура

На територията на община Садово функционират 12 читалища. Всички те са вписани в регистъра на Министерството на културата и ежегодно участват при разпределяне на годишната субсидия от държавния бюджет. На всички читалища е предоставен сграден фонд за безвъзмездно ползване, който е общинска собственост.

Основните характеристики на читалищата са като традиционни самоуправляващи се български културно – просветни сдружения в населените места , които изпълняват и държавни културно – просветни функции.

На територията на община Садово има три библиотеки, които са одобрени и успешно реализират дейността си по програма „ Глобални библиотеки – България „ :

- Читалищни библиотеки при НЧ „ Просвета – 1898 г . „, с. Катунца – етап 2009г.
- Читалищна библиотека при НЧ „ Христо Смирненски – 1925 г. „, гр. Садово – етап 2010г.
- Читалищна библиотека при НЧ „ Пробуда – 1908 г.“ с.Поповица – етап 2011г.

Компютърни зали в читалищата се ползват пълноценно от хора с различна възраст . Потребители, ползвали компютър в библиотеката за 2012г. са общо 539 човека от общината. В помощ на библиотеките се включват и доброволци с безвъзмезден труд.

Въпреки финансовите трудности, община Садово успява да запази, съхрани и развие читалищата като самобитни културни институции, които дават тон на обществения живот и в най - малките населени места. Културният календарен план на читалищата е все по - разнообразен и богат . Традиционно се организират събори на населените места,

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

тържествено се отбелязва националният празник на България – 3 март, честват се кръгли годишнини и юбилеи, деня на детето – 1 юни, всички големи християнски празници .

Художествената самодейност в общината се развива динамично, обхваща хора от всички възрастови групи и е изключително разнообразна по форми – певчески групи, танцови състави, индивидуални изпълнители, групи за възстановка на празници и обичаи, за изучаване на различни занаяти, художествено слово, школи, кръжоци и изучаване на бойни спортове.

Всички традиционни общински празници се организират и провеждат с активното участие на самодейците в община Садово :

- Празник на фъстъка;
- Преглед на художествената самодейност;
- 24 май - ден на българската просвета и култура и празник на община Садово.

Десет от читалищата са имали изяви на регионално равнище, а осем читалища – Болярци, Караджово, Катунца, Милево, Поповица, Садово, Селци и Чешнегирово, са взели участие в редица Национални събори, както и Международни провеждани на територията на страната . Отличени са с медали – златни и сребърни , лауреатски звания, грамоти и дипломи.

Наука и образование

Институт по растителни генетични ресурси „Константин Малков“ - основан през 1902 г. Национален център по интродукция и съхранение на растителни генетични ресурси. Тук се намира Националната семенна генна банка, в която се съхраняват над 60 000 образци от местни и интродуцирани растения. Институтът е част от международната система за генетични ресурси.

Селскостопанска гимназия - основана през 1883 г. Една от най-старите професионални гимназии в България, поставила началото на земеделското образование.

Основно училище "Гео Милев" - основано през 1876 г. като килийно училище от Марин Ст. Йовчев и поп Георги в къщата на Цветил Боев.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Личности

Вацлав Стрибърни (1853-1933) - известен ботаник с чешки произход, работил в Земеделското училище на Садово по покана на българското правителство (през 1883). Има съществен принос в изучаването на българската флора и много ендемични видове са наречени на негово име. Той е и човекът, въвел ягодите като земеделска култура в България.

Константин Малков (1873-1908) - агроном, основател на Института по растителни генетични ресурси (през 1902 г. - Земеделска опитна станция) и основоположник на опитното дело в България, на опазването на местните растителни ресурси и на интродукцията на нови култури. Особено ценни са проучванията му върху болестите при растенията. Погребан е в двора на института, на мястото на опитното му поле.

3.7. Историческо и етнографско наследство

Културното наследство в даден регион е неповторимата комбинация от традиции, ценности и вярвания, фолклор, занаяти и технологии, кухня, произведения на изящни и приложни изкуства, сгради. Обектите на културното наследство са археологически, исторически, архитектурни, етнографски обекти и комплекси, художествени културни ценности, културен пейзаж, нематериални съкровища като занаятчийски технологии, обичаи, вярвания, песенен, танцов, музикален, приказен фолклор.

В района на община Садово е налице характерно за тази част от страната културно и историческо наследство. На 2 км югозападно от Садово има останки от праисторическо селище. Не са малко и тракийските селищни могили. В селищната система на общината е открит един от най-красивите седящи глинени идоли в българска национална съкровищница, сега съхраняван във Виенския исторически музей. Характерни за региона са уникалните находища на местна сива тракийска керамика. Богато е историческото наследство от римско време. Интерес представлява църквата „Свети Никола” в с. Катунца, построена през 1834г. и обявена за паметник на културата през 1972г. и етнографския музей в с. Болярци.

3.8. Спорт

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

На територията на община Садово се намират футболните клубове на гр. Садово – ФК „Садово“ ; с.Болярци – ФК „Спартак“ ; с.Катуница – ФК „Тракиец“ ; с.Чешнегирово – ФК „Ботев“ ; с.Поповица – ФК „Поповица“ и с.Милево – ФК „Марица“.

В почти всички селища има футболни игрища, но липсата на средства за тяхната поддръжка и цялостното им negliжиране са довели до невъзможност за пълноценното им използване и непривлекателен за инвестиционни интереси вид.

В областния град се намира спортния клуб по стрелба с лък и тенис на маса - СОМСК „Тракиец“ и клуба по карате – ОСК „Гладиатор“.

Наличната спортна база на територията на общината е изключително недостатъчна. В изключително добро състояние е спортната база и плувния басейн в с. Катуница.

Детски и спортни кътове има в парковете на всички населени места, но се нуждаят от обновяване. Само в град Садово има два детски и един спортен кът, които са ремонтирани.

Необходимо е изграждане на нови спортни площадки и футболни игрища.

Освен в с.Катуница, където има изграден плуven басейн, на територията на общината няма алтернативни възможности за спортуване.

Няма създадени условия за туризъм.

Има дадености за екологичен, ловен и културен туризъм. Съществуват реални предпоставки за създаване на атрактивни форми на селски туризъм, свързани с развитието на лозаро - винарството и занаятчийството. Няма леглова база и организирани туристически дестинации.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

4. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията

4.1. Техническа инфраструктура

Общински пътища – община Садово:

Пътна мрежа

Община Садово има утвърдени общинска транспортна схема и част от областната транспортна схема. Общинската транспортна схема е изготвена в две направления които обслужват населените места – едната линия да обслужва с. Катунца, с. Караджово, с. Моминско, с. Кочево, с. Чешнигорово и гр. Садово, а другата линия да обслужва останалите населени места с. Милево, с. Поповица, с. Ахматово, с. Селци, с. Богданица, с. Болярци, с. Кочево и гр. Садово.

Областната транспортна схема има маршрутни разписания които да свързват общината с гр. Асеновград и гр. Пловдив.

За областната и общинска транспортни схеми предстои да се насрочи провеждане на конкурс и определяна на превозвач по маршрутите.

Съгласно Закона за пътищата, пътищата в страната са републикански, общински и местни. Общата дължина на републиканските пътища на територията на община Садово е 85,36 км, включваща следното разпределение:

Първокласни пътища- път I – 8 – 21.500 км. ;

Второкласни пътища – път II – 66 – 5.836 км ;

Третокласни пътища-III – 804 – 14.000 км. и III – 8006 – 8.650 km.;

Четвъртокласната пътна мрежа в общината е 36.050 км.

Съществува добре развита шосейна мрежа между отделните селища на общината и добра комуникация с останалите общини от Пловдивска област.

Дължината на уличната мрежа в населените места на общината е 188,3 км, от които с асфалтово покритие са 100,2 км, баластрирани са 32 км и без настилка са 56,1 км.

Над 50% от асфалтираните улици са с компрометирано покритие и се нуждаят от рехабилитация.

Железопътна инфраструктура

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

През територията на община Садово преминава I – ва главна ЖП. линия Калотина – София – Пловдив – Свиленград . Обслужването на линията на територията на общината става чрез : ЖП спирка Садово, ЖП гара Катунца, ЖП гара Поповица и ЖП гара Чешнегирово. Изградена е и новата високоскоростна линия София – Пловдив – Свиленград.

Изводи и обобщения

- Териториалното развитие на пътната мрежа определя възможностите за транспортен достъп на населението до центровете, предлагащи определен тип услуги (административни, здравни, образователни, културни и др.). В община Садово над 80% от населението има достъп до такива услуги в рамките на 90 минути.
- Връзките на малките градове и селата с големите градски центрове са затруднени поради лошото експлоатационно състояние на пътищата вследствие недостиг на финансови ресурси за ремонт и реконструкция. Такива населени места не са привлекателни за инвеститорите и за населението, тъй като достъпът до здравни услуги и образование е зависим от транспортния фактор.

Водоснабдителна мрежа и водопровод

Съществуващи ВиК мрежи и съоръжения , хидромелиорации

Водоизточници

Гр.Садово и с.Чешнегирово – Водоснабдяване от 2 бр. сондажни кладенци в землището на с. Чешнегирово с проектен дебит 50.0 л/сек;

с.Болярци – Водоснабдяване от 2 бр. , сондажни кладенци в землището на с. Болярци с проектен дебит 12.0л/сек;

с.Катунца – Водоснабдяване от 1бр. сондажен кладенец в землището на с. Катунца с проектен дебит 18.0 л/сек;

Водоснабдителна група с. *Поповица* , с. *Селци* и с. *Ахматово* – Водоснабдяване от 4бр. сондажни кладенци в землището на с. Ахматово с проектен дебит 36.0 л/сек;

с.Богданица – Водоснабдяване от група – 40 – те извора;

с.Кочеве и с.*Караджово* – Водоснабдяване от 1бр. сондажен кладенец в землището на с. Краджовос проектен дебит 12.0 л/сек;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

с. Милево – Водоснабдяване от 1бр. сондажен кладенец в землището на с. Рибница с проектен дебит 12.5 л/сек;

с. Моминско – Водоснабдяване от язовир Моминско – Водна кула с. Болярци с проектен дебит 6.0 л/сек;

Водоснабдителни мрежи

За всички населени места довеждащите магистрални водопроводи и вътрешно кварталните мрежи са строени през 60-70-те години на миналия век от етернитови тръби, които са силно амортизирани и морално остаряли. Наложителна е подмяна. Дължината на изградената водопроводна мрежа за всички населени места на територията на общината е около 115.0 км – 85.0 % от цялата улична мрежа. Изпълнено е част от «Допълнително водоснабдяване на група Поповица». Завършването и реализирането на целия проект ще подобри качеството на водоподаването за трите села. Наложително е извършване на проучвания за нов самостоятелен водоизточник с. Моминско. Средно водопотребление 112.0 л/жител/ден. Подадените количества са значително по – големи. Формират се загуби до 52 %, вследствие течове от амортизирани етернитови тръби. Необходимото е планово поетапно да се подменят довеждащите магистрални и вътрешно квартални водопроводни мрежи с тръби от нови тип – PE – HD.

Канализационни мрежи и пречистване

На територията на община Садово има само едно село – Кочево с 95 % изградена селищна канализационна мрежа, готов проект и сключен договор за изграждане на ПСОВ през 2014-2015г.

Съществуват частично изградени канализационни мрежи в :

с. Катунца – 10 % изграденост с готов проект за цялостно изграждане и насочване за пречистване на ПСОВ гр. Пловдив заедно с отпадъчните води от с. Ягодово. Около 2.0 км от канализацията – в центъра на селището е предадена на В и К – Пловдив за поддръжка.

гр. Садово – 2.25 % изграденост основно в центъра на града, канализацията се ползва от населението, без да е предадена В и К – Пловдив за поддръжка.

с. Чешнигирово- 1.8 км изградена канализация – без кадастър, без да е предадена на В и К Пловдив за поддръжка. Във всички населени места се ползват септични ями и попивни кладенци. Наложително е поетапно изграждане на селищни канализационни мрежи и малки модулни или групови ПСОВ.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Хидромелиорации

Строените през миналия век напоителни системи Поповица, Главен напоителен канал с. Болярци и малките микроязовири са неподдържани, остарели и в окаяно състояние. Необходими са сериозни инвестиции за възстановяване на тези мрежи и съоръжения като се има предвид, че община Садово е традиционно силен земеделски район.

Управление на отпадъци

Депонирането е основен метод за обезвреждане на битови, строителни и производствени отпадъци на територията на общината.

Сметосъбирането и сметоизвозването се извършва от кметовете на населените места с работници по НП “ОСПОЗ”, а жителите сами извършват извозването на отпадъци от селското стопанство. Като краен резултат се създават голям брой сметища – дванадесет определени със заповед на кмета на общината.

Обхванатото население от организирано сметосъбиране и сметоизвозване е в цялата община и са включени всички населени места. Битовите отпадъци се образуват от ежедневната битова дейност на населението в община Садово. Към смесените битови отпадъци се причисляват отпадъците от домакинствата на населените места, които не са разделно събирани. Към тях се включват и отпадъците от търговските и административните учреждения, училищата, търговските, промишлените и туристическите обекти. Предварителното третиране на битовите отпадъци обикновено е свързано с намаляването на техния обем и се извършва в претоварени станции извън територията на община Садово.

Таблица 38: Генериране на битови отпадъци в селищата на община Садово към 2013 г.

№ По Ред	Землище	Отпадъци в тона
1.	Ахматово	28,44
2.	Богданица	107,72
3.	Болярци	264,29
4.	Караджово	239,54
5.	Катуница	551,49
6.	Кочево	121,34
7.	Милево	172,44
8.	Моминско	88,40
9.	Поповица	281,48
10.	Садово	521,94

11.	Селци	130,43
12.	Чешнегирово	318,72
	Разделно събрани	23,58
	Общо:	2 825,5

Източник: Община Садово

Общината е една от общините в България с точна статистика на образуване и третиране на отпадъците. Според тази статистика на територията на Общината се образуват твърди битови, промишлени, градински и строителни отпадъци, като към 31.12.2013 г. са образувани следните количества отпадъци:

Таблица 39: Структура на битовите отпадъци към 31.12.2013 г :

Битови отпадъци	Количество, %
Органични кухненски / биоразградими	49,19
Хартия и картон	5,38
Пластмаса	7,12
Стъкло	1,27
Текстил	0,05
Гума, кожа	0,1
Дървени отпадъци	–
Метални отпадъци	0,31
Други	36,58

Източник: Община Садово

На територията на община Садово няма функциониращи сметища. Видовете отпадъци на общината се транспортират и се депонират на Регионален център за обезвреждане на ТБО гр. Асеновград и на Регионалното депо за ТБО в с. Шишманци община Раковски. На територията на общината няма складове за пестициди.

Таблица 40: Събиране по видове отпадъци от системите за организирано сметосъбиране 31.12.2013 г :

Име на отпадъка	Събрани отпадъци, (тона)
Организирано събиране на смесени битови отпадъци	
Смесени битови отпадъци	2 302
Отпадъци от почистването на улиците	300
Битови отпадъци неупоменати другаде	200
Разделно събиране на отпадъци от опаковки	
Пластмасови опаковки	7,5
Метални отаковки	0,2
Стъклени опаковки	5,4
Хартия и картонени опаковки	10,4
Общо:	2 825,5

Източник: Община Садово

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

През последните години се наблюдава постоянна тенденция към все по пълно покриване на разходите за управление на отпадъците от приходите от такса „смет”. За съжаление обаче възможностите на населението и на общинския бюджет не позволяват заделянето на необходимите средства за инвестиции в сметоизвозваща техника и съдове за смет, които са значително амортизирани.

Общината е намерила решение на проблема с отпадъците като е организираща събирането и извозването на твърдите битови отпадъци в цялата община, разделно събиране на отпадъците, техническо осигуряване на сметосъбирането и сметоизвозването, намаляване обема на отпадъците още в мястото на тяхното продуциране. Общинското ръководство ще продължи да полага усилия за да запази водещото място на общината при оказването на услуги на населението свързани с управлението на отпадъците като специално внимание ще бъде насочено към все по пълно привличане на обществеността в този процес.

4.2. Урбанизация

Към Община Садово спадат следните селища: гр. Садово, с. Болярци, с. Богданица, с. Селци, с. Поповица, с. Ахматово, с. Милево, Чешнегирово, с. Кочево, с. Караджово, с. Моминско и с. Катунца. Като 15,7 % от населението на Общината живее в град Садово, а в селата е 84,3 %.

Пловдивска област е с територия от 5 962 кв.м., Територията на община Садово 192.9 кв.км е 3,23 % от територията на Пловдивска област.

Средната гъстота на населението в областта към 31.12.2012 година е 114,58 души на кв.км, а на община Садово е 80,89.

Преобладаващия вид на жилищата в административния център и селата в община Садово са еднофамилни къщи. Това се определя от факта, че в повечето случаи в жилищата живеят повече от едно поколение.

Таблица 41: Жилищен фонд в община Садово

Показател	Мерна единица	2010	2011	2012
Жилищен фонд				
Жилищни сгради	Брой	6167	6037	6039
<i>По материал на външните стени на сградата</i>				
стоманобетонни и панелни	Брой	201	140	142
тухлени	Брой	4101	4263	4263

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

други	Брой	1865	1634	1634
Жилища	Брой	6524	6517	6520
<i>По брой на стаите</i>				
едностайни	Брой	597	306	306
двустайни	Брой	1610	1474	1474
трестайни	Брой	1748	1829	1829
четирестайни	Брой	1141	1300	1302
петстайни	Брой	753	791	792
с шест и повече стаи	Брой	675	817	817
Полезна площ	кв. м	441206	500618	500964
жилищна	кв. м	302452	390405	390653
спомагателна	кв. м	87423	73267	73325
площ на кухни	кв. м	51331	36946	36986
Въведени в експлоатация новопостроени жилищни сгради и жилища				
Сгради	Брой	1	3	2
Жилища	Брой	1	3	3
Полезна площ	кв. м	308	305	346
в т.ч. жилищна	кв. м	226	205	248

Източник: НСИ

От данните в таблицата е видно, че населението на общината не е силно урбанизирано и няма такава тенденция.

Към 2012 год. в общината има построени 6 039 жилища със средната възраст в диапазона 30-59 год. Строителството е ниско с преобладаващи еднофамилни къщи. Жилищната площ на човек от населението е 18,43кв.м, при средна за областта 18,14 кв.м.

Голяма част от ромските квартали на територията на общината са построени на терени извън регулация. Нивото на изграденост на техническата инфраструктура в тези квартали е много ниско. В обитаваните от ромското население сгради, жилищната площ е под критичния минимум.

През последните години силно влияние върху градоустройственото развитие на община Садово оказаха новите обществено - икономически условия и законова уредба. На лице е необходимост от актуализиране на Подробните устройствени планове на съставните населени места от общината. Някои от тях са много стари и към момента информацията, която съдържат не отговаря на действителността. ПУП конкретизират устройството и застрояването на териториите на населените места и землищата им. Те са задължителни за инвестиционното проектиране.

5. Екологично състояние и рискове

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Състоянието на околната среда в община Садово е пряко свързано с урбанизацията на територията, използването на ресурсите ѝ, развитието на промишлеността, дългогодишните дейности в селското и горското стопанство, степента на влаганите инвестиции в инфраструктурата и пречистването на отпадъчните води.

Контролът върху състоянието на околната среда се провежда по компоненти на средата и фактори в съответствие с поредицата от специализирани закони за управление на околната среда, приети през последните години за сближаване със законодателството на ЕС.

5.1. Качество на атмосферния въздух

Оценката на качеството на атмосферния въздух (КАВ) се извършва за основните контролирани показатели - прах, фини прахови частици (ФПЧ), серен диоксид, азотен диоксид, тежки метали, както и за други специфични замърсители, съгласно Закона за чистотата на атмосферния въздух.

Съществен принос към наднормените нива на ФПЧ10 имат: широкото използване на твърди горива (дърва и въглища) за битово отопление (48%), неблагоустроените селищни територии, неподдържането на уличната мрежа, топлоелектрическите централи, промишлените инсталации и транспорта. Допълнителен принос към замърсяването на атмосферния въздух с прахови частици оказва и влиянието на неблагоприятните климатични условия в страната като слабо разреждане на локално емитираните замърсители в резултат на ниски скорости на вятъра (под 1,5 м/сек.), както и продължителни засушавания.

Допълнителен принос за замърсяването на въздуха има интензивния поток от пътни транспортни средства, преминаващи по първокласен път Е – 80 и експлоатацията на парните централи на отделните предприятия на територията на общината;

Територията на общината не е източник на озоннарушаващи вещества.

През последните години не са правени измервания на въздуха за замърсявания. Контролът за качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ. Пловдив се осъществява от Автоматична измервателна станция АИС, разположена в гр. София. Доклади за атмосферния въздух са налични на страницата на РИОСВ.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

5.2. Качество на водата

Замърсяването на повърхностните води на територията на община Садово е в резултат от заустените в реките канализационни мрежи и производствени отпадъчни води. Допълнително замърсяване на повърхностните води се получава вследствие на неекологосъобразно извършване на стопански дейности (животновъдство) в селищата без канализационна мрежа.

Повърхностните и подземни води се замърсяват и от експлоатираните неорганизираните сметища на територията на общината чрез атмосферните води, които се отичат към естествените водоизточници или се просмукват в подземните водни хоризонти и предизвикват значително, а в някои случаи и трайно замърсяване.

Общият обем на водните ресурси на територията на общината се характеризира с ярко изразени годишни колебания. За нуждите на населението и бизнеса се използват главно изворните водохващания – каптажи, като общият дебит на водоизточниците варира в доста широки граници.

5.3. Почви

Извършените наблюдения в периода 2009-2012 г. позволяват да се направи заключение, че почвите в страната са в добро екологично състояние, както по отношение на запасеност с биогенни елементи/ органично вещество, така и по отношение замърсяване с тежки метали и металоиди. Няма регистрирани почвени замърсявания с устойчиви органични замърсители.

По отношение замърсяването с тежки метали се прави констатацията, че интензивността е силно намаляла в резултат преди всичко на силно ограничената производствена дейност. Това е тенденция проследявана през последните 20 г. В същото време се запазват замърсените територии спрямо 2012 г. /около 43 660 ha, което е 0.9% от земеделските земи въпреки, че стойностите на съдържанието на тежки метали в тези проблемни територии намалява.

Като цяло почвите в община Садово не са замърсени. Локално замърсяване се отчита в близост до Е – 80, свързано с отделяните от автомобилния транспорт емисии и твърди частици. Частично нарушаване на екологичните характеристики на почвите има в териториите граничещи с експлоатираните сметища.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

5.4. Шум

Шумът не е сред основните екологични фактори, застрашаващи здравето на населението, тъй като няма надвишаване на пределно допустимите норми. В общината не съществуват и сериозни предпоставки за шумово замърсяване. В град Садово няма вътрешноградски транспорт, а общинските автобуси отслужват околните населени места. Някои човешки дейности в сферата на услугите също са източник на шум и създават дискомфорт у живеещите около източника.

Акустично натоварване на средата се отчита в селищата през които преминава жп линията София – Истанбул и международният първокласен път Е 80.

На територията на населените места не са разположени големи промишлени предприятия, които да създават шумово натоварване. Превантивна мярка срещу нарастването на шумовите емисии е извършвания ремонт на пътните настилки в населените места, както и засаждането на трайни насаждения и храстови видове.

5.5. Радиационна обстановка

Няма данни в общината за промяна на нормалната радиационна обстановка.

5.6. Земетръсна активност

Община Садово се намира в Маришката разломна зона. От процесите с внезапно действие за община Садово е характерна високата земетръсна активност, която се обуславя от силно разломената основа на Горнотракийската депресия, нейният клеткообразен строеж и движенията на земната кора, протичащи с различна скорост. Съгласно прогнозното сеизмично райониране на България, проучваният район попада в област с девета степен на сътресяемост за 1000 годишен период.

Изводи и обобщения

- Община Садово е сред общините в страната, за които проблемите с околната среда, предизвикани от антропогенното въздействие, не изискват спешни и незабавни действия.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Липсват ярко изразени екологични проблеми, замърсявания и увреждания на околната среда, застрашаващи човешкото здраве, което е предпоставка за високо качество на живот за жителите и посетителите на общината
- Приоритетните насоки за бъдещата работа в сферата на опазване на околната среда са решаването на проблемите с водоснабдяването, замърсяването на водите поради липсата на канализация и пречистване, обезвреждане на отпадъците от пестициди, решаване на проблемите със шума и атмосферното замърсяване от бита и транспорта в селищата през които преминава жп линията София – Истанбул и международният първокласен път Е 80 на територията на Община Садово.
- Друг значим аспект при формирането на бъдещата екологична политика на общината е оценка на очакваните промени в климата и влиянието им върху територията на община Садово, свързани най-вече с промяната в режима на температурите и валежите, загубата на биологично разнообразие, щетите върху селското и горското стопанство от засушавания, пожари и др., нарастването на честотата и интензитета на екстремните климатични събития, както и защитата на населението от природни бедствия. В тази връзка, при определяне на политиката си за развитие, общинската администрация следва да отчете трите основни приоритета на Стратегията Европа 2020 в сферата на климатичните промени и енергията, а именно:
 - намаляване на емисиите на парникови газове с 20 % (или дори с 30 %, ако бъдат изпълнени условията) спрямо 1990 г.;
 - добиване на 20 % от енергията от възобновяеми енергийни източници;
 - увеличаване на енергийната ефективност с 20 %.
- Налагането на забрана или намаляване до минимум отсичането на дървета във вододайните и изворни зони е важна задача стояща пред общинското ръководство и съответните власти;
- Постепенното реструктуриране на горския фонд и нарастването на дела на широколистните видове е важна предпоставка за подобряване екологичното състояние и решаване на част от проблемите с недостига на вода.

SWOT – АНАЛИЗ

ПРИРОДНА СРЕДА И МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ

СТОПАНСКИ СЕКТОР	
Силни страни Стимулатори на развитието	Слаби страни Ограничители на развитието
<ul style="list-style-type: none"> • Изградена транспортна и комуникационна инфраструктура; • Наличие на фирми с заявени намерения за технологично обновяване и увеличаване на производствата; • Близост до център с научен и изследователски потенциал; • Близост до функциониращ международен панаир като пазар на водещи технически постижения и средище за бизнес-срещи, контакти и обмяна на опит с над 40 международни и национални изложения, изграждащ бизнес партньорства и условия за нови пазари; • Предприети действия за привличане на инвестиции – български и чуждестранни; • Предпоставките за развитие, укрепване и разширяване на МСП и за създаване на нови; • Голям потенциал за пазар на плодове и зеленчуци, 	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатъчно създадени и функциониращи високотехнологични производства; • Нисък дял на иновации и ползването им във фирмите; • Разрушените съществували външнотърговски връзки и загуба на традиционни пазари; • Недостиг на инвестиционен капитал за обновяване и разширяване на производствата; • Изоставените, амортизирани производствени предприятия, непривлекателни за нови инвестиции; • Липсата на нови зони, устроени за инвестиции; • Остарялото оборудване и технологии; • Неразвито партньорство между фирмите от един бранш, между технологично свързани производства, между бизнеса, общината и нестопанския сектор; • Прекъснатите функционални връзки между образование-наука-производство и образователна система – трудов пазар; • Липсата на инвестиции в обучението на персонала на фирмите; • Несигурното енергозахранване; • Липсата на газификация за населението; • Несигурно водоснабдяване и високите загуби от водоразпределителната мрежа; • Липса на канализационна мрежа.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ	
Силни страни Стимулатори на развитието	Слаби страни Ограничители на развитието
<ul style="list-style-type: none"> • Нарастването на броя население с образование средно и над средното предполага знания и професионални умения; • Възможност за реализация и справяне с по-високите изисквания на бизнес – средата; • Съвременните технологии и оборудване; • Комуникациите и административното обслужване на населението. • Общината има силни традиции в духовната сфера; • Ценни традиции и фестивали • Наличието на редица мерки, разработени програми и опит по отношение на интеграцията на лицата от рисковите групи – малцинства, затворници, хора с увреждания, непълнолетни правонарушители и др. • Условия за подобряване на медицинското обслужване на отдалечени райони чрез подобряване на жизнения стандарт подобряване качеството на живот в селските райони; • Кадровото осигуряване в системата на образованието в общината и квалификацията на педагогическия персонал е на необходимото равнище, 	<ul style="list-style-type: none"> • Възрастовата структура на населението се характеризира с висок дял на старите хора, и нисък дял на младите генерации. • Намалването на броя на българското население /намаляващ механичен прираст/ и нарастване броя на населението, самоопределящо се за не българско (предполага се, че тази част от населението е най-проблемна по отношение на образование, здравеопазване, жилищно настаняване, безработица и социално интегриране) • Увеличената и ранна раждаемост предимно на ромското население – пациенти с много ниски доходи, образование и ниска здравна култура; • Липсата на подготвени хора с необходимите умения и недостатъчно квалифицираните кадри при разработване на качествени проекти за решаване на конкретни проблеми във всички сфери с цел осигуряване на необходимите за това средства; • Ниското ниво за работа с компютър и Интернет на преподавателите от основните училища; • Недостатъчната конкурентноспособност на малкия и среден бизнес; • Високият относителен дял на неквалифицираната работна ръка /в групата на безработните с основно и по-ниско образование мъжете са повече от половината/; • Слабата връзка от страна на работодателите с Бюрата по труда, което значително ограничава първичния трудов пазар; • Ниската трудова мобилност; • Липсата на ефикасни мерки за интеграция на ромското население по отношение на здравеопазване, образование и трудова заетост;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

	<ul style="list-style-type: none"> • Амортизиран сграден фонд и медицинска апаратура и лошите условия на работа на медицинските специалисти, неотговарящи на европейските стандарти; • Недостатъчната здравна култура и поведение на пациентите; • Ниският жизнен стандарт при съществуващата тенденция за увеличаване на разходите за здравеопазване;
--	---

ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА, УРБАНИЗАЦИЯ И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Силни страни Стимулатори на развитието	Слаби страни Ограничители на развитието
<ul style="list-style-type: none"> • Изградената техническа инфраструктура; • Наличието на летище в близост до Общината с възможност за реконструкция, разширяване и превръщането му в най-голямото карго летище за Югоизточна Европа; • Нормалното електроснабдяване на Общината; • Нормалното водоснабдяване с питейна вода на жителите на Общината; • Осигуреният достъп до Интернет; • Активният пазар на недвижими имоти, съпроводен с инвестиции; • Изградените производствени зони, разположени в благоприятните за това географски посоки; • Намаленото замърсяване на въздуха през последните години; 	<ul style="list-style-type: none"> • Пътната мрежа в Общината е технически остаряла и има нужда от спешни ремонти; • Амортизирана водопроводна мрежа с висока аварийност и загуби; • Липсата на канализация; • Острият недостиг на финансов ресурс за съществуващата и за изграждане на нова техническа инфраструктура; • Ниската енергийна ефективност на обществените сгради; • Доставка на Интернет и кабелни телевизии са монополизирани и са с високи цени за потребителя; • Липсата на многофункционална спортна зала; • Недостигът от обекти за масов спорт и развлечения на открито; • Нарастване на отпадъци в Общината и намаляването на капацитета на депата за тяхното съхранение; • Инцидентно създадените нерегламентирани сметища; • Липсата на достатъчно поддържащи микроклимата зелени площи и зони в селата;

ВЪЗМОЖНОСТИ за

ЗАПЛАХИ от

<ul style="list-style-type: none">• Общината отговаря на приоритети за финансиране от структурните фондове на ЕС• Съживяване на изоставените производствени зони чрез съвместните усилия на областната управа, общината и потенциални инвеститори;	<ul style="list-style-type: none">• Политическа конюнктура;• Слабото взаимодействие между съседните общини по някои въпроси може да затрудни подобряването на техническата инфраструктура и привличането на инвестиции;• Задържането на ниско ниво на общинските финансови ресурси с инвестиционно предназначение и за нуждите на устройственото планиране;• Привлекателността на пазара на труда в ЕС, големите градове лишават общината от квалифицирана работна сила,• Неблагоприятни демографски тенденции, регресивна възрастова структура ниска раждаемост;• Висок процент на хора със средно или по-ниска степен на образование.• Миграция на квалифицирани специалисти• Концентриране на населението в по-големите села в общината;• Висока безработица, нисък жизнен стандарт и ниски доходи;• Остаряла инфраструктура – незадоволителни технически параметри и лошо състояние на пътищата, амортизирана водоснабдителна мрежа, не изградени канализационни и пречиствателни системи ниска енергийна ефективност;• Икономическата активност е съсредоточена главно в общинския център и по големите села от общината;• Липсват големи селища, които да играят ролята на опорни центрове на икономическото развитие на общината• Използване на остарели технологии и амортизирани съоръжения, не пълноценно работещи фирми с ниска конкурентно способност;• Малките фирми нямат сериозен принос в общинската икономика;• Инфраструктурата в малките селища не привлича инвеститорски интерес• Аграрният сектор е с висок дял,
---	--

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

натурално земеделие.

ВЪЗМОЖНОСТИ

- ◆ Макроикономическа стабилизация;
- ◆ Създаване на пазар на земята;
- ◆ Кандидатстване по национални и международни програми, финансиращи дейности по развитието на инфраструктурата, благоустрояването и хигиенизирането на населените места и енергийна ефективност;
- ◆ Съхраняване и използване на биологичното разнообразие и екологичните и природни дадености;
- ◆ Прилагане на национални и регионални програми за трудова заетост;
- ◆ Подобряване на структурата на земеползване чрез земеустройствени и комасационни проекти в землищата, което заедно с пазара на земята ще създаде възможност за по-уедрено земеделие;
- ◆ Създаване на трайни насаждения с качествен посадъчен материал;
- ◆ Възстановяване и активно използване на напоителните системи;
- ◆ Изграждане на пазарна инфраструктура за пласмент на селскостопанската продукция;
- ◆ Създаване на система за научно и информационно обслужване на селскостопанските производители;
- ◆ Създаване на конкурентноспособни на международния пазар ферми в животновъдството;
- ◆ Стимулиране създаването на малки и средни предприятия за преработка на земеделска и животновъдна продукция;
- ◆ Развитие на търговията;
- ◆ Използване на Европейските програми за развитие на общинската и регионална инфраструктура;
- ◆ Разширяване на сътрудничеството и формите на взаимодействие с НПО и бизнеса;
- ◆ Развитие на концесиите като форма за привличане на капитали;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ЗАПЛАХИ

- Да продължи влошаването на структурата на земеползване, раздробяването и изоставянето на обработваемата земя, поради липса на реален пазар на земеделската продукция;
- Неосигуряването на финансови средства за внедряване на нови технологии в пречистването и опазването на околната среда;
- Влошаване на състоянието на атмосферния въздух и шумовото замърсяване от магистрален път Е – 80, поради силно увеличение на дела на тежкотоварните МПС;
- Постепенно разрушаване на изключително ценни обекти на културното наследство и реална заплаха за унищожение на някои от тях или части от тях;
- Очакваната инвазия на китайския и европейския пазар ще застраши местните производители;
- Недостатъчно развити публично - частни партньорства;
- Задълбочаване на тенденцията на обособяване на малки затворени натурални земеделски стопанства, поради ограничени физически, технически и финансови възможности на частните стопани и липса на мотивация и икономически интерес за сдружаване;
- Съобразяване с изискванията и предизвикателствата на Европейския съюз.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА САДОВО

ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕ

Визията за местно развитие е формирана от желанията, убежденията и стремежите на жителите на Община Садово. Тя обобщава устремността на една общност към бъдещото и развитие. Бъдещето на техния живот и бъдещ живот на децата им.

Жителите на Общината виждат бъдещето си с висок жизнен стандарт. Те очакват да чувстват сигурност в живота си и този на децата си – в жилището, на работното място, на улицата и в училищата. Искат да имат добре устроена жизненна среда.

Визия:

«Просперираща община с модерна инфраструктура, модерно селско стопанство, преработвателна промишленост, спокойно място за живеене, чиста околна среда и възможности за развитие на младите хора»

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ ЗА РАЗВИТИЕ

Чрез визията си жителите на Общината очертават ясна картина на очакваното бъдеще. Постигането на това бъдеще предполага огромни усилия за мобилизиране на всички свои ресурси и привличане на външни инвестиции. Това предполага още подреденост в действията и следване на подходящи стратегии.

Общината може и следва да приложи стратегия основана на:

- Обвързване на силните страни на общината с възможностите от външната среда;
- С помощта на силните си страни да неутрализира слаба страна или заплаха;
- С помощта на успешни стратегии да свърже благоприятните възможности със слабата среда и да я трансформира

Основната стратегическа цел за развитие на Садово е:

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

«Да постигне икономически растеж, подобро качество на живот и възможности за развитие на своите жители.»

При разработването на ОПР са дефинирани четири приоритета за развитие на община Садово:

Приоритет 1: Развитие и модернизация на местната техническа и социална инфраструктура.

Приоритет 2: Подкрепа на конкурентноспособна, устойчива местна икономика, основана на местните условия и ресурси. Развитие на икономиката, създаване на екологично чисто производство.

Приоритет 3: Развитие на човешките ресурси и създаване на добра жизнена среда.

Приоритет 4: Предоставяне на качествени обществени услуги, съответстващи на европейските стандарти.

СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА

За всяка от приоритетните области в плана за развитие са адресирани специфични цели и мерки, следващи логиката на основната цел:

Приоритет 1: Развитие и модернизация на местната техническа и социална инфраструктура.

Цел 1: Обновяване и доизграждане на общинската пътна мрежа.

Мярка 1: Ремонт, разширяване и модернизация на местната пътнотранспортна инфраструктура.

Цел 2: Изграждане на модерна информационна и комуникационна инфраструктура.

Мярка 1: Въвеждане на високоскоростна интернет връзка в селата от общината;

Мярка 2 : Въвеждане на системи за електронно разплащане и търговия.

Цел 3: Подновяване и модернизация на електрическата проводна мрежа.

Мярка 1: Саниране на разпределителната мрежа и връзките със сградите за осигуряване на стабилно захранване;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 2: Изграждане на мрежи до определени квартали в населените места.

Цел 4: Благоустрояване на населените места от Общината

Мярка 1: Изграждане и ремонт на площадите в населените места;

Мярка 2: Ремонт и подмяна на амортизираната тротоарна настилка;

Мярка 3: Архитектурен достъп до обществени сгради на хора с увреждания;

Мярка 4: Подобряване на състоянието на църковните храмове и дворове;

Мярка 5: Подобряване състоянието на детски и спортни площадки и изграждането на нови.

Цел 5: Подобряване водоснабдяването в общината

Мярка 1: Ремонт и рехабилитация на водопроводни мрежи на общината;

Мярка 2: Изграждане на съоръжения за допълнително водоснабдяване на населените места;

Мярка 3: Подобряване и модернизация на канализацията в общината.

Цел 6: Развитие на социалната инфраструктура

Мярка 1: Ремонт на сгради общинска собственост.

Цел 7: Въвеждане на енергоефективни мерки

Мярка 1: Реконструкция, модернизация и саниране на сгради общинска собственост.

Приоритет 2: Подкрепа на конкурентноспособна, устойчива местна икономика, основана на местните условия и ресурси. Развитие на икономиката, създаване на екологично чисто производство.

Цел 1: Повишаване конкурентноспособността на селското стопанство като структуроопределящ отрасъл на местната икономика.

Мярка 1: Внедряване на нови технологии в селското стопанство и съвременни форми на интензивно земеделие;

Мярка 2: Окупняване на земеделските земи и сдружаване на земеделските производители;

Мярка 3: Насърчаване отглеждането на трайни насаждения;

Мярка 4: Създаване на условия за реализация на селскостопанската продукция;

Мярка 5: Внедряване на практики на екологично чисто земеделие и животновъдство;

Мярка 6: Създаване на условия за развитие на модерно фермерство с производство, отговарящо на европейските стандарти.

Цел 2: Повишаване на конкурентноспособността на МСП на територията на общината.

Мярка 1: Подкрепа за развитие на бизнес инфраструктурата;

Мярка 2: Участие на Общината в регионални мрежи;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 3: Създаване на публично - частни партньорства и инициативи за икономическо развитие, въвеждане на иновации;

Мярка 4: Насърчаване на предприемачеството и стимулиране на малкия и среден бизнес за разкриване на повече и по-добри работни места;

Мярка 5: Подобряване на взаимодействието между МСП и Общината.

Цел 3: Осигуряване на достъп до модерна експертна и консултантска помощ и квалификационни услуги.

Мярка 1: Разширяване дейността на Център за услуги и информация към Общинска администрация Садово чрез предоставяне на актуална информация по отворени програми на Европейския съюз.

Цел 4: Възстановяване и опазване на културните традиции и занаяти.

Мярка 1: Ежегодно провеждане на традиционните за общината събори по населените места;

Мярка 2: Подкрепа на самодейните състави на общината.

Цел 5: Изграждане на местни партньорства за развитие.

Мярка 1: Развитие на общински дейности и проекти.

Приоритет 3: Развитие на човешките ресурси и създаване на добра жизнена среда

Цел 1: Достигане на по-висока трудова заетост

Мярка 1: Повишаване образователното равнище на жителите на общината като условие за по-добрата реализация и задържане на младите хора;

Мярка 2: Повишаване на квалификация и преквалификацията на безработните в съответствие с потребностите на икономиката;

Мярка 3: Осъществяване на програми за заетост.

Цел 2: Подобряване на социалните услуги.

Мярка 1: Разширяване кръга и повишаване качеството на предлаганите социални услуги;

Мярка 2: Развитие на активна политика на пазара на труда, насочена към интеграция на рисковите групи.

Цел 3: Интеграция и социализация на хората в неравностойно положение и интегрирането на ромите.

Мярка 1: Подобряване на условията на живот и включване на ромите и бедните малцинствени групи в социално – икономическия живот на Общината.

Цел 4: Осигуряване на достъп и по-високо качество на здравните услуги.

Мярка 1: Подобряване на достъпа до медицинска помощ на всички жители на общината.

Цел 5: Запазване на екологичното състояние на общината.

Мярка 1: Премахване на нерегламентирания замърсявания, организиране на събирането, депонирането и третирането на отпадъците съгласно нормите на ЕС;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 2: Подобряване на параметрите на околната среда;

Мярка 3: Изграждане и укрепване на инфраструктурата за предотвратяване на наводнения, пожари и други природни бедствия;

Мярка 4: Опазване и разширяване на зелената система в Общината.

Цел 6: Гарантиране на обществен ред и сигурност

Мярка 1: Осигуряване на обществен ред и сигурност – ефективна борба с противообществените прояви и насилие;

Мярка 2: Осъществяване на последователна общинска политика за гарантиране на сигурността и предотвратяване на престъпленията;

Мярка 3: Опазване на собствеността - частна, държавна и общинска.

Цел 7: Подобряване на условията и разширяване на възможностите за прекарване на свободното време - културни прояви, възстановяващи занимания и спорт.

Мярка 1: Създаване на условия за спортни и културни занимания;

Мярка 2: Възстановяване и модернизация на културни центрове, младежки центрове и спортните бази.

Приоритет 4: Предоставяне на качествени обществени услуги, съответстващи на европейските стандарти

Цел 1: Развитие на общинските публични услуги.

Мярка1: Разширяване на предлаганите от общинска администрация публични услуги;

Мярка2: Подобряване качеството на предлаганите от общинска администрация услуги.

Цел 2: Разширяване и доизграждане на съвременни комуникационни технологии в обслужващата сфера.

Мярка 1: Интеграция на дейностите по обслужване на жителите и бизнеса между общината, регионалните и държавните институции;

Мярка 2: Изграждане на информационна и комуникационна структура – Интернет.

ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА

Необходимите финансови ресурси за изпълнение на плана са показани в Индикативната финансова таблица. В нея те са детайлизирани по приоритети, цели, мерки и прогнозираните източници за финансиране за периода 2014 – 2020г.

Финансовите ресурси за всеки приоритет са определени въз основа на планираните в плана мерки. Това позволява набяваните приоритети да бъдат финансирани и реализирани.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

При реализация на мерките в рамките на общинския план за развитие на община Садово ресурсното осигуряване и разпределение на средствата се осъществява посредством разработената индикативна финансова таблица. Тя дава числен финансов израз на предвидените в плана мерки.

Основните източници за финансиране на планираните дейности и проекти са:

- ❖ **Национални източници** – това са републиканският бюджет; общинския бюджет; финансиране от частни търговски дружества;
- ❖ **Средства с източник Европейски съюз** – това са Структурните фондове на ЕС, ЕЗФРСР както и останалите инициативи на Общността.
- ❖ **Привлечени средства чрез дългови инструменти** - кредитни институции и инвестиционни фондове.
- ❖ **Безвъзмездни средства от други източници.**

Програмата за реализация на общински план за развитие и по специално индикативната финансова таблица следва да се обвържат с процедурата по изработването на проекта на бюджет на общината. В индикативната финансова таблица в резултат от извършен мониторинг и оценка могат да се правят целесъобразни оперативни и текущи изменения по промяна на размера на дадени средства или прехвърляне на конкретни ресурси. Могат да се актуализират отделни източници на финансиране, срокове, приоритети и конкретни изпълнители на мерки от плана.

Единствено от общината зависи привличането на допълнителни ресурси за нейното развитие.

Общината може да разчита при подготовката на проекти, на собствения си капацитет и ресурси. За финансиране подготовката на техническите проекти, освен от общинския бюджет ще може да се кандидатства по мерките за техническа помощ. След 2010 година от Общината се изисква съфинансиране по одобрените проекти.

Това означава:

- ❖ При съставянето на годишните бюджети да се определят приоритети и да се отпускат средства за разработването и особено тези проекти, които изискват технически разработки и съфинансирането на проекти;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- ❖ В годишните бюджети да се залагат средства за съфинансиране на партньорски проекти, насочени към Общината;
- ❖ Мобилизиране на ресурси чрез частично съфинансиране на проекти от фирми или обществени организации, и с други общини.

Усвояването на средства от ЕС не би било възможно, без да се мобилизират усилията на широк кръг партньори и на цялата общност, за разработване и предлагане на голям брой висококачествени проекти.

Отговорност на общината в това отношение е:

- ❖ Активното включване на гражданските организации в процеса на изпълнение на общинския план за развитие;
- ❖ Създаване на система от стимули за развитие на местните НПО;
- ❖ Създаване на открити и равнопоставени процедури за изграждането на партньорствата;
- ❖ Провеждане на ежегодни срещи с НПО в Общината да съвместно идентифициране на проблеми на общността и тяхното планиране;
- ❖ Институционализиране на утвърдилите се НПО чрез развитие на трайни партньорски взаимодействия.

За да се осигури постоянно частно финансиране на дейностите от Структурните фондове, без да се натоварва общинския бюджет общината ще обърне внимание на мерките, които изискват Оперативните програми:

- ❖ Създаването на публично - частни партньорства;
- ❖ Подкрепа и съфинансиране на проекти на местни НПО, решаващи мерки от Общинския план за развитието;

Финансовите разчети за повечето мерки и проектни идеи са базирани само на експертно предположение, доколкото таблицата има индикативно значение.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА ОБОБЩАВАЩА НЕОБХОДИМИТЕ РЕСУРСИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА САДОВО ЗА ПЕРИОДА 2014-2020Г.

ПРИОРИТЕТ/Специфична цел/ Мярка / Проект	Общо	Местно публично финансиране			Външно публично финансиране						Частно финансиране	
		Общински бюджет	МПФ	Общ дял (%)	Централен бюджет	Общ дял (%)	Фондове на ЕС	Общ дял (%)	Други източници	Общ дял (%)	Фондове Фирми	Общ дял (%)
	244 525	13 355		5,46%	26 612	10,88%	192 253	78,62%		0,00%	13 700	5,60%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Приоритет: 1 Развитие и модернизация на местната техническа и социална инфраструктура	175 075	10 980		6,27%	20 725	11,84%	141 705	80,94%		0,00%	5 270	3,01%
Цел 1: Обновяване и доизграждане на общинската пътна мрежа	80 000	8 000		10,00%	8 000	10,00%	64 000	80,00%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 1. Ремонт , разширяване и модернизация на местната пътнотранспортната инфраструктура</i>	65 000	350		0,54%	9 750	15,00%	54 900	84,46%		0,00%		0,00%
Ремонт и реконструкция на първокласни, второкласни и третокласни пърища	50 000			0,00%	7 500	15,00%	42 500	85,00%		0,00%		0,00%
Реконструкция и рехабилитация на общинска пътна мрежа и съоръжения	15 000	350		2,33%	2 250	15,00%	12 400	82,67%		0,00%		0,00%
Цел 2 : Изграждане на модерна информационна и комуникационна инфраструктура	575			0,00%		0,00%	300	52,17%		0,00%	270	46,96%
<i>Мярка 1: Въвеждане на високоскоростна Интернет връзка в селата на общината</i>	500			0,00%		0,00%	250	50,00%		0,00%	250	50,00%
<i>Мярка 2: Въвеждане на системи за електронно разплащане и електронна търговия</i>	75	5		6,67%	0	0,00%	50	66,67%	0,0	0,00%	20	26,67%
Въвеждане на системи за електронно разплащане и електронна търговия за нуждите на бизнеса и общината	75	5		6,67%		0,00%	50	66,67%		0,00%	20	26,67%

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Цел 3: Подновяване и модернизация на електрическата проводна мрежа	10 000	0	0,00%	0	0,00%	5 000	50,00%	0,0	0,00%	5 000	50,00%
<i>Мярка 1: Саниране на разпределителната мрежа и връзките и със сградите за осигуряване на стабилно хранване</i>	5 000		0,00%		0,00%	2 500	50,00%		0,00%	2 500	50,00%
<i>Мярка 2 : Изграждане на мрежи до отделни квартали в населените места в общината</i>	5 000		0,00%		0,00%	2 500	50,00%		0,00%	2 500	50,00%
Цел 4 Благоустрояване на населените места от общината	15 500	270	1,74%	2 325	15,00%	12 905	83,26%	0,0	0,00%	0	0,00%
<i>Мярка 1 : Изграждане и ремонт на площи в населените места на общината</i>	3 000	50	1,67%	450	15,00%	2 500	83,33%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 2 : Ремонт и подмяна на амортизирана улична и тротоарна настилка в населените места от Общината</i>	9 000	150	1,67%	1 350	15,00%	7 500	83,33%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 3 : Осигуряване на архитектурен достъп до обществени сгради на хора с увреждания</i>	500	10	2,00%	75	15,00%	415	83,00%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 4 : Подобряване състоянието на църковните храмове и дворове</i>	1 000	20	2,00%	150	15,00%	830	83,00%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 5 : Подобряване състоянието на детски спортни площадки и изграждането на нови</i>	1 000	20	2,00%	150	15,00%	830	83,00%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 6: Благоустрояване на гробищните паркове в населените места на общината :</i>	1 000	20	2,00%	150	15,00%	830	83,00%				
Цел 5 : Подобряване водоснабдяването и канализацията в общината	57 000	1 660	2,9%	9 050	15,9%	49 900	87,5%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 1 : Ремонт и рехабилитация на водопроводни мрежи в общината</i>	6 000	100	1,67%	900	15,00%	5 000	83,33%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 2 : Изграждане на съоръжения за допълнително водоснабдяване на населените места</i>	3 000	100	3,33%	450	15,00%	8 000	266,67%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 3 : Подобряване и модернизация на канализацията в общината</i>	48 000	1 460	0,0	7 700	0,2	36 900	0,8	0,0	0,00%	0	0,00%

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Реконструкция на канализацията в населените места.	6 000	200		3,33%	900	15,00%	4 900	81,67%		0,00%		0,00%
Изграждане на главни колектори и ПСОВ в населените места	42 000	1 260		3,00%	6 800	16,19%	32 000	76,19%		0,00%		0,00%
Цел 6 : Развитие на социалната инфраструктура	9 000	900		10,00%	900	10,00%	7 200	80,00%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 1 : Ремонт и модернизация на сгради общинска собственост със социално предназначение</i>	7 750	515		6,65%	1 065	0,1	6 170	79,61%		0,00%		0,00%
Основен ремонт на училища в населените места	2 000	100		5,00%	300	15,00%	1 600	80,00%		0,00%		0,00%
Основен ремонт на детски градини на територията на общината	2 000	100		5,00%	300	15,00%	1 600	80,00%		0,00%		0,00%
Основен ремонт на читалищата в населените места	2 000	200		10,00%	200	10,00%	1 600	80,00%		0,00%		0,00%
Основен ремонт на клубове (младежки и пенсионерски)	750	15		2,00%	115	15,33%	620	82,67%		0,00%		0,00%
Ремонт и адаптиране на учебни стаи и кабинети в училищата	1 000	100		10,00%	150	15,00%	750	75,00%		0,00%		0,00%
Цел 7 : Въвеждане на енергоефективни мерки	3 000	150		5,00%	450	15,00%	2 400	80,00%	0,0	0,00%	0	0,00%
<i>Мярка 1 : Реконструкция и модернизация на сгради общинска собственост</i>	3 000	150		5,00%	450	15,00%	2 400	80,00%	0,0	0,00%	0	0,00%
Топлинно саниране на обществени сгради - сградите на общинска администрация , кметства	3 000	150		5,00%	450	15,00%	2 400	80,00%		0,00%		0,00%
Приоритет: 2 Поткрепа на конкурентно способна, устойчива, местна икономика, основана на местните условия и ресурси	33 550	480		1,43%	1 007	3,00%	21 533	64,18%		0,00%	8 430	25,13%
Цел 1 : Повишаване на конкурентноспособността на селскостопанство като структуро определящ отрасъл на местната икономика	18 600			0,00%		0,00%	13 020	0,7		0,0	5 580	30,00%

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 1 : Внедряване на нови технологии в селското стопанство и съвременни форми на интензивно земеделие	6 000		0,00%		0,00%	4 200	70,00%		0,00%	1 800	30,00%
Мярка 2 : Окръпяване на земеделски земи и сдружаване на земеделските производители	600		0,00%		0,00%	420	70,00%		0,00%	180	30,00%
Създаване на сдружения на земеделските производители	600		0,00%		0,00%	420	70,00%		0,00%	180	30,00%
Мярка 3 Насърчаване на отглеждането на трайни насаждения	3 000		0,00%		0,00%	2 100	70,00%		0,00%	900	30,00%
Мярка 4 : Създаване на условия за реализиране на селскостопанската продукция	2 000		0,00%		0,00%	1 400	70,00%		0,00%	600	30,00%
Мярка 5 : Внедряване на практики на екологично чисто земеделие и животновъдство	2 000		0,00%		0,00%	1 400	70,00%		0,00%	600	30,00%
Мярка 6 : Създаване на условия за развитие на модерно фермерство с производство , отговарящо на европейските стандарти	5 000		0,00%		0,00%	3 500	70,00%		0,00%	1 500	30,00%
Създаване на животновъдни ферми , отговарящи на изискванията на ЕС	10 000		0,00%		0,00%	5 000	50,00%		0,00%	5 000	50,00%
Цел 2 : Повишаване на конкурентноспособността на МСП на територията на общината	14 150	425	3,00%	892	6,30%	7 883	55,71%		0,00%	2 850	20,14%
Мярка 1 : Подкрепа за развитие на бизнес инфраструктурата	3 000		0,00%		0,00%	2 100	70,00%		0,00%	900	30,00%
Инфраструктурно благоустрояване на терени	3 000		0,00%		0,00%	2 100	70,00%		0,00%	900	30,00%
Мярка 2: Участие на МСП в регионални клъстери и мрежи	2 200	0	0,00%	0	0,00%	1 100	50,00%	0,0	0,00%	1 100	50,00%
Участие в регионални клъстери	2 000		0,00%		0,00%	1 000	50,00%		0,00%	1 000	50,00%
Организация и разпространение на информация, обмяна на опит, иновационни практики и технологии	200		0,00%		0,00%	100	50,00%		0,00%	100	50,00%

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 3 : Създаване на публично-частни партньорства и инициативи за икономическо развитие, въвеждане на инициативи	3 000	50		1,67%		0,00%	2 100	70,00%		0,00%	850	28,33%
Мярка 4: Насърчаване на предприемачеството и стимулиране на малкия и среден бизнес за разкриване на повече и по-добри работни места	3 000	300		10,0%	450	15,0%	2 250	75,00%		0,00%		0,00%
Мярка 5: Подобряване на взаимодействието на МСП и общината	2 950	75	0,0	2,5%	442	15,0%	2 433	82,47%	0,0	0,00%	0	0,00%
Осъществяване на комплексни мерки за рекламиране на възможностите на общината и предимствата ѝ за чужди инвестиции	500	25		5,00%	75	15,00%	400	80,00%		0,00%		0,00%
Подобряване на диалога и информираността между МСП и общината	100	10		10,00%	15	15,00%	75	75,00%		0,00%		0,00%
Изработване на маркетингова реклама на общината като отлично място за бизнес	300	15		5,00%	45	15,00%	240	80,00%		0,00%		0,00%
Периодично актуализиране и разпространение чрез интернет страницата на общината на информация за бизнеса	50	5		10,00%	7	14,00%	38	76,00%		0,00%		0,00%
Създаване и развитие на консорциум с бизнеса за съвместно участие в проекти за икономическо развитие	2 000	20		1,00%	300	15,00%	1 680	84,00%		0,00%		0,00%
Цел 3 : Осигуряване на достъп до модерна експертна и консултантска помощ и квалификационни услуги	200	20		10,00%	30	15,00%	150	75,00%	0,0	0,00%	0	0,00%
Мярка 1 : Разширяване дейността на ЦУИ към общинска администрация Садово чрез предоставяне на актуална информация по отворени програми на ЕС	200	20		10,0%	30	15,0%	150	75,00%	0,0	0,00%	0	0,00%
Разширяване и модернизация на център за услуги на гражданите	100	10		10,00%	15	15,00%	75	75,00%		0,00%		0,00%

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Поддържане на база данни и информиране за актуални програми , проекти обучения , изложения и други	100	10		10,00%	15	15,00%	75	75,00%		0,00%		0,00%
Цел 4 : Възстановяване и опазване на културните традиции и занаяти	500	25		5,00%	75	15,00%	400	80,00%	0,0	0,00%	0	0,00%
<i>Мярка 1:Ежегодни провеждане традиционните за общината събори и фестивали по населените места</i>	200	10		5,00%	30	15,00%	160	80,00%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 2; Подкрепа на самодейните състави и читалища в общината</i>	300	15		5,00%	45	15,00%	240	80,00%		0,00%		0,00%
Цел 5 : Изграждане на местни партньорства за развитие	100	10		10,00%	10	10,00%	80	80,00%	0,0	0,00%	0	0,00%
<i>Мярка 1 : Развитие на общински дейности и проекти</i>	100	10		10,00%	10	10,00%	80	80,00%	0,0	0,00%	0	0,00%
Създаване на съвет за икономическо развитие	100	10		10,00%	10	10,00%	80	80,00%		0,00%		0,00%
Приоритет: 3 Развитие на човешките ресурси създаване на добра жизнена среда	34 800	1 785		5,13%	4 715	13,55%	28 190	81,01%		0,00%		0,00%
Цел 1: Достигане на по висока трудова заетост	5 500	155		2,82%	825	15,00%	4 520	82,18%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 1 : Повишаване образователното равнище на жителите на общината като условие за по добрата реализация и задържане на младите хора</i>	2 000	75		3,75%	300	15,00%	1 625	81,25%		0,00%		0,00%
Разработване и прилагане на програми и механизми за поощряване на ученици от социално слаби семейства и малцинствени групи да продължават образованието си	500	15		3,00%	75	15,00%	410	82,00%		0,00%		0,00%
Насърчаване на предприемачеството в сферата на Програми за разширяване на извънкласните и извънучилищни форми за привличане интереса на децата от малцинствените квартали към училището и знанието	1 000	50		5,00%	150	15,00%	800	80,00%		0,00%		0,00%

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Подобряване на работата по ограмотяване на лицата от 16 до 28 годишна възраст	500	10	2,00%	75	15,00%	415	83,00%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 2: Повишаване на квалификация и преквалификация на безработните в съответствие с потребностите на местната икономика</i>	1 000	30	3,00%	150	15,00%	820	82,00%		0,00%		0,00%
Осигуряване на достъп до професионално обучение и обучение по време на работа	500	15	3,00%	75	15,00%	410	82,00%		0,00%		0,00%
Професионална преориентация , преквалификация съобразно структурните промени	500	15	3,00%	75	15,00%	410	82,00%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 3 : Осъществяване на програми за заетост</i>	2 500	50	2,00%	375	15,00%	2 075	83,00%	0,0	0,00%	0	0,00%
Повишаване на професионалната квалификация и преквалификация чрез участие на национални програми за заетост	1 000	20	2,00%	150	15,00%	830	83,00%		0,00%		0,00%
Осигуряване на социални асистенти	1 000	20	2,00%	150	15,00%	830	83,00%		0,00%		0,00%
Подкрепа на проекти за придобиване и квалификация на хора с ниско образование	500	10	2,00%	75	15,00%	415	83,00%		0,00%		0,00%
Цел 2 :Подобряване на социалните услуги	1 500		0,00%	225	15,00%	1 165	77,67%	0,0	0,00%	0	0,00%
<i>Мярка 1 : Разширяване кръга и повишаване качеството на предлаганите социални услуги</i>	1 000	50	5,00%	150	15,00%	750	75,00%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 2: Развитие на активна политика на пазра на труда, насочена към интеграция на рисковите групи</i>	500	10	2,00%	75	15,00%	415	83,00%	0,0	0,00%	0	0,00%
Повишаване професионалната квалификация на работната сила	500	10	2,00%	75	15,00%	415	83,00%		0,00%		0,00%
Цел 3: Интеграция и социализация на хората в неравностойно положение и интегрирането на ромите	2 000	200	10,00%	200	10,00%	1 600	80,00%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 1 : Подобряване на условията на живот и включване на ромите и бедните малцинствени групи в социално икономическия живот на общината</i>	2 000	100	5,00%	300	15,00%	1 600	80,00%		0,00%		0,00%

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Изпълнение на общинския план за действие за интеграция на ромите	1 000	50		5,00%	150	15,00%	800	80,00%		0,00%		0,00%
Подпомагане на деца и възрастни в неравностойно положение и хора с увреждания	1 000	50		5,00%	150	15,00%	800	80,00%		0,00%		0,00%
Цел 4: Осигуряване на достъп и по високо качество на здравните услуги	3 000	200		6,67%	450	15,00%	2 350	78,33%	0,0	0,00%	0	0,00%
<i>Мярка 1 : Подобряване на достъпа до медицинска помощ на всички жители в общината</i>	3 000	200		6,67%	450	15,00%	2 350	78,33%	0,0	0,00%	0	0,00%
Ремонт и оборудване на здравните заведения на територията на общината	3 000	200		6,67%	450	15,00%	2 350	78,33%		0,00%		0,00%
Цел 5: Запазване на екологичното състояние на общината	13 600	595		4,38%	1 840	13,53%	11 165	82,10%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 1 : Премахване на нерегламентирани замърсявания , организиране на събирането, депонирането и третирането на отпадъците съгласно нормите на ЕС</i>	2 500	225		9,00%	275	11,00%	2 000	80,00%		0,00%		0,00%
Санитарно и благоустрояване на терени , замърсени със строителни отпадъци и осигуряване на възможности , възпиращи повторното им замърсяване	2 000	200		10,00%	200	10,00%	1 600	80,00%		0,00%		0,00%
Въвеждане на програма за разделно събиране на битовите отпадъци	500	25		5,00%	75	15,00%	400	80,00%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 2 : Подобряване параметрите на околната среда</i>	6 100	110		1,80%	915	15,00%	5 075	83,20%		0,00%		0,00%
Залесяване на ерозирани , опожарени и култивирани площи	3 000	50		1,67%	450	15,00%	2 500	83,33%		0,00%		0,00%
Подобряване на шумовата среда чрез подходящо хоризонтално и вертикално озеленяване	3 000	50		1,67%	450	15,00%	2 500	83,33%		0,00%		0,00%
Разпространение на материали с екологична насоченост	100	10		10,00%	15	15,00%	75	75,00%		0,00%		0,00%

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

<i>Мярка 3: Изграждане и укрепване на инфраструктурата за предотвратяване на наводнения , пожари и други природни бедствия</i>	3 000	60		2,00%	450	15,00%	2 490	83,00%		0,00%		0,00%
Изграждане на противопожарни кули за известяване	1 000	20		2,00%	150	15,00%	830	83,00%		0,00%		0,00%
Почистване на речните корита и дерета	1 000	20		2,00%	150	15,00%	830	83,00%		0,00%		0,00%
Ремонт и поддръжка на язовирни стени и изпускателни съоръжения	1 000	20		2,00%	150	15,00%	830	83,00%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 4: Опазване и разширяване на зелената система на общината</i>	2 000	200		10,00%	200	10,00%	1 600	80,00%		0,00%		0,00%
Цел 6: Гарантиране на обществен ред и сигурност	2 200	85		3,86%	325	14,77%	1 790	81,36%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 1: Осигуряване на обществен ред и сигурност -ефективна борба с противообществените прояви и насилие</i>	100	10		10,00%	15	15,00%	75	75,00%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 2: Осъществяване на последователна общинска политика за гарантиране на сигурността и предотвратяване на престъпленията</i>	1 600	65		4,06%	235	14,69%	1 300	81,25%		0,00%		0,00%
Подобряване на работата с децата в риск	100	10		10,00%	10	10,00%	80	80,00%		0,00%		0,00%
Разширяване на системите за видеонаблюдение в училищата на общината	500	5		1,00%	75	15,00%	420	84,00%		0,00%		0,00%
Изграждане на системи за видеонаблюдение в населените места на общината	1 000	50		5,00%	150	15,00%	800	80,00%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 3: Опазване на собствеността - частна , държавна и общинска</i>	500	10		2,00%	75	15,00%	415	83,00%		0,00%		0,00%
Цел 7: Подобряване на условията и разширяване на възможностите за прекарване на свободното време - културни прояви , рекреативни занимания и спорт	7 000	550		7,86%	850	12,14%	5 600	80,00%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 1: Създаване на условия за спортни и културни занимания</i>	4 000	400		10,00%	400	10,00%	3 200	80,00%		0,00%		0,00%

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Реконструкция на спортните площадки и физкултурни салони в училищата по населените места	2 000	200		10,00%	200	10,00%	1 600	80,00%		0,00%		0,00%
Реконструкция и модернизация на спортната база в селата от общината	2 000	200		10,00%	200	10,00%	1 600	80,00%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 2 : Възстановяване и модернизация на културни и младежки центрове, спортни бази</i>	3 000	150		5,00%	450	15,00%	2 400	80,00%		0,00%		0,00%
Приоритет: 4 Предоставяне на качествени обществени услуги, съответстващи на европейските стандарти	1 100	110		10,00%	165	15,00%	825	75,00%		0,00%		0,00%
Цел 1:Развитие на общинските публични услуги	600	60		10,00%	90	15,00%	450	75,00%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 1: Разширяване на предлаганите от общинска администрация публични услуги</i>	300	30		10,00%	45	15,00%	225	75,00%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 2 : Подобряване качеството на предлаганите от общинска администрация услуги</i>	300	30		10,00%	45	15,00%	225	75,00%		0,00%		0,00%
Цел 2 : Внедряване на съвременни комуникационни технологии в обслужващата сфера	500	50		10,00%	75	15,00%	375	75,00%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 1: Интеграция на дейностите по обслужване на жителите и бизнеса между общината , регионалните и държавните институции</i>	300	30		10,00%	45	15,00%	225	75,00%		0,00%		0,00%
<i>Мярка 2 : Изграждане на информационна и комуникационна структура - Интернет</i>	200	20		10,00%	30	15,00%	150	75,00%		0,00%		0,00%

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ИЗПЪЛНЕНИЕ, НАБЛЮДЕНИЕ И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЛАНА

Местната власт има ключова роля при изпълнението на амбициозните стратегически цели. От формулираните цели произлиза сложен комплекс от мерки, излизаци извън сегашните рутинни задължения и капацитет на общинската администрация.

Изпълнението на общинския план за развитие ще се реализира чрез два взаимосвързани източника. Първият основен източник е чрез кандидатстване с проекти, заложи в общинския план по Оперативните програми 2014 – 2020 година и Програма за развитие на селските райони 2014 – 2020.

Вторият основен източник е чрез мотивирани действия на местната власт в партньорство с частния бизнес и неправителствения сектор да реализира друга значителна част от мерките и проектите със собствени средства.

Прилагането на принципа на публично-частно партньорство е основата за постигането на резултати по реализацията на плана чрез двата източника.

МОНИТОРИГ – НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ

Мониторингът води до засилване на възможностите за реализация на общинския план за развитие. Чрез прилагането му е възможно да се подобри сътрудничеството между различните участници и партньори, които си комуникират при изпълнението на плана, като широко се прилага принципа на прозрачност, публичност и партньорство. Внасянето на елементи на обществено обсъждане води до реално обогатяване на ОПР с участието на населението на общината.

Важен момент при организацията на мониторинга е определянето на неговите водещите компоненти. Най общо тук се включва:

- Определяне на система от индикатори за измерване степента на изпълнение
- Създаване на механизъм за измерване и проследяване на водещите параметри;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Избор и адаптиране на механизми за сравнение и оценка на резултатите;
- Оценка на резултатите и предприемане на корекции при значими отклонения.

Относно информационното осигуряване на мониторинга важен е въпросът за събираемостта на данните за самото оценяване, които следва да са редовни /официализирани/, верифицирани, релевантни на заложените цели и прости. Това налага да се осъществява периодична координация и съвместен обмен на информация между общинската администрация на Садово и различните институции на територията на общината и в област Пловдив за набиране и анализиране на текущи данни и информационни източници.

Наблюдението и оценката следва да проследяват не само използването на финансовия и ресурсен потенциал, но активно да отчитат и физическия прогрес върху територията на общината - настъпващи промени в състоянието на средата в резултат от предприети интервенции. Това изисква набор от специфични индикатори и възможност за алтернативност и адаптивност при оценяване изпълнението на плана.

Разработването и прилагането на ясни процедури за наблюдение върху изпълнението на плана е от изключително важно значение за получаване на точна и навременна представа за това дали се постигат заложените цели и приоритети на развитието, за откриване на пропуски, трудности и спънки в реализацията на отделна дейност или комплекс от дейности, за настъпили сериозни промени в средата и обстоятелствата, налагащи коригиращи действия.

Контролът върху изпълнението на Общинския план за развитие 2014-2020 година ще се осъществява от Кмета и Общинския съвет. С оглед постигане на оптимален ефект и оперативност в процеса на мониторинг и оценка на изпълнението ще се създаде **група за наблюдение**, в която ще бъдат включени общински съветници, представители на Общинската администрация и представители на другите институции– неправителствения сектор, бизнеса, държавни структури. Броят и съставът на групата се одобрява с решение на Общинския съвет. Ролята на тази група е да следи изпълнението на общинския план за развитие, да дава насоки и препоръки за корекции в действията на групите за изпълнение, да изготвя и представя на Общинския съвет и Кмета годишни доклади с оценка за изпълнението на плана за развитие. В докладите следва да бъде отразено:

1. Кои от поставените задачи за съответния период са изпълнени и кои не са;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

2. Степента на достигане на заложените индикатори;

3. Причини за пълно или частично неизпълнение на отделни или комплекс от дейности; настъпили промени и необходимост от преориентация към други дейности, мерки и цели.

Окончателни доклади за изпълнението на плана в края на всяка година и заключителен доклад за целия период се изготвя от Кмета на общината, като докладите се внасят за одобрение от Общинския съвет.

Реализацията на плана за развитие на общината 2014-2020 година е сложен и многообразен процес, свързан с влиянието на фактори и обстоятелства в един сравнително дълъг период от време, при различни политически, икономически и социални ситуации, въздействие на международни фактори и промени в микро и макросредата. Много е важно да се подчертае, че той дава перспективи и насоки за развитие и те не могат да бъдат строга рамка, ограничаваща възможните мерки и дейности.

Следователно, не е възможно да се предвидят точно всички промени, които ще настъпят при изпълнението на плана и програмата за реализацията му. Поради тези причини, изпълнението на общинския план следва да се възприема като един непрекъснат процес на наблюдение, контрол и актуализация, учейки се от грешките, трудностите и неуспехите и коригиране на съществуващите вече насоки за развитие и дейности, адаптирайки ги към настъпилите нови обстоятелства и променена среда.

Актуализацията на общинския план ще се извършва при настъпили съществени политически и социално-икономически промени и необходимост от корекции в набелязаните цели и приоритети. Конкретни корекции по изпълнението на дейностите ще се отразяват в годишните програми за реализация. Както в единия, така и в другия случай ще се вземат предвид докладите на **групата за наблюдение**.

Процесът на актуализация се организира от кмета на общината като актуализираният общински план и програмите за реализация се одобряват от Общинския съвет.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА

Включените в системата индикатори касаят социални, икономически, физически и финансови характеристики на община Садово. Съобразно с „Методическите указания.....”, индикаторите за въздействие са ориентирани към реализация на целите, докато индикаторите за резултат са привързани към действията в рамките на отделните приоритетни области. Първият вид следва да оцени цялостната ефективност на стратегията и какво е достигнатото състояние на общината спрямо визията и стратегическите цели до 2020 г. Вторият вид индикатори могат да бъдат съотнесени и спрямо конкретен ключов проект, включен в програмата за реализация на ОПР.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

СИСТЕМА ОТ ИНДИКАТОРИ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ И ОЦЕНКА						
Приоритет/цел/мярка	Индикатор	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане	Базова стойност	Целева стойност
Приоритет № 1: Развитие и модернизация на местната техническа и социална инфраструктура.						
Цел 1: Обновяване и доизграждане общинската пътна мрежа						
Мярка 1: Ремонт, разширяване и модернизация местната пътнотранспортна инфраструктура	Ремонтирани пътища на територията на общината	км.	Община Садово	1 година	0,00	59,50
	Подобрен общински пътнически транспорт в лошо състояние;	км.	Община Садово	1 година	0,00	86,50
	Изградени пътни настилки	км.	Община Садово	1 година	0,00	23
Цел 2: Изграждане на модерна информационна и комуникационна инфраструктура - Интернет, мобилни комуникации						
Мярка 1: Въвеждане на високоскоростна Интернет връзка в селата на общината	Изградена ИКТ инфраструктура;	км.	Община Садово	1 година	30,70	100
Мярка 2: Въвеждане на система за електронно заплащане и електронна търговия	Изградена система	брой	Община Садово	1 година	0,00	1
Цел 3: Подновяване и модернизация на електрическата проводна мрежа						
Мярка 1: Саниране на разпределителната мрежа и връзките със сградите	Подновена електрическа проводна мрежа; Оптимизиран електрически проводен капацитет;	км.%	Община Садово	1 година	X	90%
Мярка 2: Изграждане на мрежи до определени квартали в населените места	населени места и домове, пряко заинтересовани от модернизацията	км.%	Община Садово	1 година	X	100%
Цел 4: Благоустрояване на населените места от Общината						

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 1: Изграждане и ремонт на площадите в населените места	Ремонтирани площади в населените места	брой	Община Садово	1 година	0,00	10
Мярка 2: Ремонт и подмяна на амортизираната тротоарна настилка в населените места	Ремонтирани и подменени тротоарни настилки в населените места	км.	Община Садово	1 година	X	21
Мярка 3: Архитектурен достъп до обществени сгради на хора с увреждания	Изградена и подобрена среда до обществени сгради за хора с увреждания;	брой	Община Садово	1 година	0,00	10
Мярка 4: Подобряване на състоянието на църковните храмове и дворове	Реконструирани и обновени молитвени храмове и дворове	брой	Община Садово	1 година	0,00	5
Мярка 5 : Подобряване състоянието на детски и спортни площадки и изграждането на нови	Реконструирани и подобрени детски и спортни площадки	брой	Община Садово	1 година	0,00	8
Цел 5: Подобряване водоснабдяването в общината						
Мярка 1: Ремонт и рехабилитация на водопроводни мрежи на общината	Ремонтирана водопроводна мрежа	км.	Община Садово	1 година	X	95
Мярка 2: Изграждане на съоръжения за допълнително водоснабдяване на населените места	Изградена нова канализационна мрежа;	Км	Община Садово, ВиК	1 година	X	85,00
	Изградена ПСОВ	Км	Община Садово, ВиК	1 година	0,00	2
Мярка 3: Подобряване на канализацията в населените места, изграждане нова канализация и пречиствателни съоръжения	Изградена нова канализационна мрежа и пречиствателни съоръжения; Ползваемост от населението, оптимизация на	км.	Община Садово	1 година	X	95

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

	водоснабдяването;					
Цел 6: Развитие на социалната инфраструктура						
Мярка 1: Ремонт на сгради общинска собственост	Ремонтирани сгради общинска собственост	брой	Община Садово	1 година	X	2
Цел 7: Въвеждане на енергоефективни мерки						
Мярка 1: Реконструкция и модернизация на сгради общинска собственост	Ремонтирани сгради общинска собственост	Брой	Община Садово	1 година	X	2
Мярка 2: Въвеждане на енергоефективни мерки на сгради общинска собственост	Въведени мерки на сгради общинска собственост; Разработени програмни документи за енергоефективни мерки	Брой	Община Садово	1 година	X	5
Приоритет 2: Подкрепа на конкурентноспособна, устойчива местна икономика, основана на местните условия и ресурси. Развитие на икономиката, създаване на екологично чисто производство.						
Цел 1: Повишаване конкурентноспособността на селското стопанство като структуроопределящ отрасъл на местната икономика						
Мярка 1: Внедряване на нови технологии в селското стопанство и съвременни форми на интензивно земеделие	Внедрени нови технологии в селското стопанство; реализирани проекти	Брой	Община Садово; сътрудничество с други министерства	1 година	X	2
Мярка 2: Окрупняване на земеделските земи и сдружаване на земеделските производители	Реализирани проекти; Провеждане на информационни кампании и обмяна на опит	Брой	Община Садово; сътрудничество с МЗХ	1 година	X	15

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 3: Насърчаване отглеждането на трайни насаждения	Провеждане на информационна кампания; Отгледани трайни насаждения	Брой	Община Садово; сътрудничество с МЗХ	1 година	X	2
Мярка 4: Създаване на условия за реализация на селскостопанската продукция	Реализирана продукция	%	Община Садово; сътрудничество с МЗХ, дирекция РСР	1 година	X	1
Мярка 5: Внедряване на практики на екологично чисто земеделие и животновъдство	Проведени информационни кампании; Организирано обучение, обмяна на опит и внедряване на практики на екологично чисто земеделие и животновъдство; реализирани проекти;	Брой	Община Садово, сътрудничество с МЗХ, дирекция РСР	1 година	X	6
Мярка 6: Създаване на условия за развитие на модерно фермерство	Проведена информационна кампания; Реализирани проекти;	брой	Община Садово; сътрудничество с МЗХ, дирекция РСР	1 година	X	4
Цел 2: Повишаване на конкурентноспособността на МСП на територията на общината						
Мярка 1: Подкрепа за развитие на бизнес инфраструктурата	Подобрена бизнес инфраструктура; Изградени бизнес паркове, инкубатори,	Брой	Община Садово	1 година	X	1

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 2: Участие на Общината в регионални мрежи	Установено регионално сътрудничество; Реализирани съвместни проекти; Създадени нови продукти и услуги в подкрепа на бизнеса	Брой	Община Садово в сътрудничество с други общини	1 година	X	15
Мярка 3: Създаване на публично - частни партньорства и инициативи за икономическо развитие	Създадени публично - частни партньорства; реализирани инициативи за икономическо развитие; проведени инициативи за обмяна на опит	Брой	Община Садово в сътрудничество с частния бизнес	1 година	X	2
Мярка 4: Насърчаване на предприемачеството и стимулиране на малкия и среден бизнес за разкриване на повече и по-добри работни места	МСП, получили финаансова подкрепа; Разкрити работни места; Проведени информационни кампании за стимулиране на инвестиции в общината	Брой	Община Садово в сътрудничество с частния бизнес	1 година	X	11
Мярка 5: Подобряване на взаимодействието между МСП и Общината	Разработени конкретни мерки за сътрудничество	Брой	Община Садово в сътрудничество с частния бизнес	1 година	X	4

Цел 3: Осигуряване на достъп до модерна експертна и консултантска помощ и квалификационни услуги

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 1: Разширяване дейността на Център за услуги и информация към Общинска администрация Садово чрез предоставяне на актуална информация по отворени програми на Европейския съюз	Разработени и внедрени нови услуги по предоставяне на информация по отворени програми на ЕС към Център за услуги и информация към Общинска администрация Садово; Проведени информационни кампании; повишен обществен интерес; Реализирани проекти	Брой	Община Садово; сътрудничество с други министерства; мнения на граждани	1 година	X	2,00
Цел 4: Възстановяване и запазване на културните традиции и занаяти						
Мярка1: Ежегодно провеждане на традиционните за общината събори по населените места	Проведени традиционни събори в общината, Реализирани проекти	Брой	Община Садово	1 година	1	4
Мярка 2: Подкрепа на самодейните състави на общината	Мерки за подкрепа; Брой самодейни състави	Брой	Община Садово	1 година	2	6
Цел 5: Изграждане на местни партньорства за развитие						
Мярка 1: Развитие на над общински дейности и проекти	Разработване и реализиране на проекти	Брой	Община Садово, сътрудничество с други общини; сътрудничество с Управляващите органи на ОП и ПРСР	1 година	X	2
Приоритет 3: Развитие на човешките ресурси и създаване на добра жизнена среда						
Цел 1: Достигане на по-висока трудова заетост						

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 1: Повишаване образователното равнище на жителите на общината като условие за по-добрата реализация и задържане на младите хора	Включени лица в квалификационни курсове; Безработни лица включени в заетост по мерките за насърчаване на заетостта;	%	Община Садово, Бюро по труда	1 година	30%	100%
Мярка 2: Повишаване на квалификация и преквалификация на безработните в съответствие с потребностите на икономиката и на съвременно професионално ниво	Изградена система за квалификация и преквалификация на безработните в съответствие с потребностите на икономиката и на съвременно професионално ниво	Брой	Община Садово, Бюро по труда	1 година	X	1
	Включени лица в квалификационни курсове;	%	Община Садово, Бюро по труда	1 година	40%	100%
Мярка 3: Осъществяване на програми за заетост	Реализирани програми за заетост; Сключени договори с работодатели по мерките за насърчаване на заетостта;	брой	Община Садово, Бюро по труда	1 година	X	3
Цел 2: Подобряване на социалните услуги						
Мярка 1: Разширяване кръга и повишаване качеството на предлаганите социални услуги	Обновени социални домове; Нови социални услуги и обслужвани лица, предоставяни в общината;	Брой	Община Садово, Бюро по труда	1 година	X	3
Мярка 2: Развитие на активна политика на пазара на труда, насочена към интеграция на рисковите групи;	Проведени информационни кампании;	Брой	Община Садово, Бюро по труда; сътрудничество с	1 година	X	4

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

			Управляващия орган на РЧР			
	Наети лица, представители на рискови групи;	Брой	Община Садово, Бюро по труда; сътрудничество с Управляващия орган на РЧР	1 година	X	20
	Реализирани проекти	Брой	Община Садово, Бюро по труда; сътрудничество с Управляващия орган на РЧР	1 година	X	2
Цел 3: Интеграция и социализация на хората в неравностойно положение и интегрирането на ромите						
Мярка 1: Подобряване на условията на живот и включване на ромите и бедните малцинствени групи в социално – икономическия живот на Общината;	Проведени информационни кампании; Разработени мерки, програми, стратегии на общинско ниво; Предоставени консултации с малцинствените групи	Брой	Община Садово, Бюро по труда; сътрудничество с Управляващия орган на РЧР; Протоколи от заседания на Експертния съвет	1 година	X	2
Цел 4: Осигуряване на достъп и по-високо качество на здравните услуги						
Мярка1: Подобряване на достъпа до медицинска помощ на всички жители на общината	Предложени мерки от страна на Общината; Обезпеченост с лекари	%	Община Садово	1 година	X	90%
Цел 5: Запазване на екологичното състояние на общината						

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 1: Премахване на нерегламентираните сметища, организиране на събирането, депонирането и третирането на отпадъците съгласно нормите на ЕС;	Проведени информационни кампании; Разработена техника за сметосъбиране и рециклиране; Реализиране на проекти; Изградени пунктове за наблюдение	Брой	Община Садово, МОСВ, ОП ОС	1 година	X	2
Мярка 2: Подобряване на параметрите на околната среда;	Актуализиране програмата за опазване на околната среда; Изграждане на зелени зони, Почистени речни корита	Брой	Община Садово, МОСВ, ОП ОС	1 година	1	1
Мярка 3: Изграждане и укрепване на инфраструктурата за предотвратяване на наводнения, пожари и други природни бедствия	Изградена и укрупена инфраструктура		Община Садово, МОСВ, ОП ОС	1 година	X	1
Мярка 4: Опазване и разширяване на зелената система в Общината;	Проведени информационни кампании; Реализиране на проекти; Изградени пунктове за наблюдение	Брой	Община Садово, МОСВ, ОП ОС	1 година	X	1
Цел 6: Гарантиране на обществен ред и сигурност						
Мярка 1: Осигуряване на обществен ред и сигурност – ефективна борба с противообществените прояви и насилие;	Проведени информационни кампании; Разработени програмни документи и въведени мерки	Брой	Община Садово	1 година	1	1

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 2: Осъществяване на последователна общинска политика за гарантиране на сигурността и предотвратяване на престъпленията;	Въвеждане на Стратегия; Конкретни мерки по предотвратяване на престъпленията; Създаване на Експертна група;	Брой	Община Садово, РПУ	1 година	X	2
Мярка 3: Опазване на собствеността - частна, държавна и общинска.	Конкретни мерки по опазване		Община Садово, РПУ	1 година	X	2
Цел 7: Подобряване на условията и разширяване на възможностите за прекарване на свободното време - културни прояви, възстановяващи занимания и спорт						
Мярка 1: Създаване на условия за спортни и културни занимания;	Реализирани проекти	Брой	Община Садово; МЗХ, дирекция РСР	1 година		
Мярка 2: Възстановяване и модернизация на културни центрове, младежки центрове и спортните бази.	Реализирани проекти за младежките и спортните дейности; Обновена инфраструктура на стадиони и места за младежки дейности.	Брой	Община Садово, МЗХ, дирекция РСР	1 година		
Приоритет 4: Предоставяне на качествени обществени услуги, съответстващи на европейските стандарти						
Цел 1: Развитие на общинските публични услуги						
Мярка 1: Разширяване на предлаганите от общинска администрация публични услуги;	Внедрени нови услуги; Система за мониторинг и контрол	Брой	Община Садово	1 година	X	1

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 2: Подобряване качеството на предлаганите от общинска администрация услуги.	Система за мониторинг и контрол; Мнения на граждани; Удовлетворени граждани	Брой	Община Садово	1 година	1	20
Цел 2: Разширяване и доизграждане на съвременни комуникационни технологии в обслужващата сфера						
Мярка 1: Интеграция на дейностите по обслужване на жителите и бизнеса между общината, регионалните и държавните институции;	Внедрени услуги на електронното управление	Брой	Община Садово, МТИТС	1 година	X	1
Мярка 2: Изграждане на информационна и комуникационна структура – Интернет.	Изградена ИКТ структура	%	Община Садово	1 година	0,00	100%

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

Оперативна програма “Региони в растеж”

Тя представя цялостна стратегия за регионалното развитие на Р. България за периода 2014 – 2020 година, като са обхванати следните важни области: енергийна ефективност и ВЕИ в жилищни сгради и публичния сектор, Подобряване на градска околна среда, Опазване, популяризиране и развитие на културното и природно наследство, Инвестиции в образованието - образователна инфраструктура и на инфраструктура за обучение, Инвестиране в социална инфраструктура, Насърчаване на нисковъглеродни стратегии в градските райони - насърчаване на устойчива градска мобилност, Инвестиции в образованието чрез изграждане на образователна инфраструктура, Инвестиране в здравна и социална инфраструктура, Опазване, популяризиране и развитие на културното и природно наследство.

Оперативна програма “Иновации и Конкурентноспособност”

Взема под внимание мерките, заложи в НПП и е в съответствие с тези от тях, които се отнасят до развитие на МСП и предприемачеството, Технологично развитие и иновации; Конкурентноспособност и продуктивност на предприятията; Зелена и енергийно-ефективна икономика; Системи за подкрепа на бизнеса и популяризиране на икономиката; Енергийна ефективност и ВЕИ (АУЕР). Очаква се изпълнението на подобни мерки да окаже положително въздействие и върху нивото на заетост в страната.

Оперативна програма “ Околна среда”

Целите ѝ ще се изпълняват с финансовата подкрепа на ЕС. Реализация на програмата ще допринесе за положителното въздействие върху околната среда с ползи за качеството на живот на населението и за опазване и възстановяване на биологичното разнообразие.

Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”

Програмата ще допринесе за Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места; Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване, както и за реализиране на основните хоризонтални принципи на подкрепа от ЕСФ, както и водещите принципи на Стратегическите насоки на Общността за сближаване и на инициатива на Общността EQUAL – равенство на половете и превенция на дискриминацията, въз основа на пол, раса, етнически произход, религия и вявания, увреждания, възраст и сексуална

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ориентация, иновации, прилагане на политики, транснационално и междурегионално сътрудничество, добро управление на програми и проекти.

Оперативна програма “Добро управление”

С изпълнение на програмата ще се постигне повишаване на институционалния капацитет, ефективността и ефикасността на публичната администрация и съдебната; Предоставяне на качествени услуги на гражданите и бизнеса и развитие на електронното управление и правосъдие; Ефективно и ефикасно усвояване на средствата от ЕС;

Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж”

Програмата акцентира върху следните области: Научни изследвания и технологично развитие; Образование за реална заетост, мобилност и предприемачество; Образователна среда за активно социално приобщаване; Насърчаване на образованието, уменията и ученето през целия живот; Образователна инфраструктура; Транснационално сътрудничество; Техническа помощ

Програма за развитие на селските райони 2014 – 2020 година

Комплексното въздействие на мерките по ПРСР ще доведе до ускоряване на структурната реформа в земеделието, както и ще подобри конкурентноспособността на земеделския и хранителния сектор и ще насърчи иновациите; очаква се да окаже положителен ефект върху доходите от земеделска дейност. Агро – екологичните дейности ще дадат принос към икономическия растеж. Ще се подобри качеството и достъпа до основни услуги на населението, както и инфраструктурата в селските райони. Така ще се създадат благоприятни условия за развитие на бизнеса и задържане на населението.

“МНОГОГОДИШНА ПРОГРАМА НА ЕС ЗА РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО И ПО-СПЕЦИАЛНО МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ”

Основни цели на програмата са повишаване растежа и конкурентноспособността на бизнеса в глобализираната икономика, основаваща се на знанието. Програмата насърчава предприемачеството като финансира мерки за опростяване и подобряване на административната и нормативна рамка за бизнеса, особено за научните изследвания. Тя поощрява иновациите и създаването на бизнес. Специален фокус програмата има върху малките и средните предприятия. Програмата цели осигуряване на по-добър достъп на бизнеса до услугите, програмите и мрежите на ЕС и подобряване на координацията им.

“ПРОГРАМИ НА ОБЩНОСТТА В СОЦИАЛНИЯ СЕКТОР В БЪЛГАРИЯ”

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Програмата е предназначена да подкрепи и допълни усилията на ниво ЕС и в страните-членки за насърчаване на мерките за предотвратяване и борба срещу дискриминацията.

Национален доверителен екофонд (НДЕФ)

Фондът е създаден като самостоятелно юридическо лице със Закона за опазване на околната среда за управление на средствата, предоставени като дарение на България от Правителството на Конфедерация Швейцария по сделката “Дълг срещу околна среда” между България и Швейцария.

За финансиране от НДЕФ могат да кандидатстват - български държавни, общински и частни фирми или организации, и неправителствени организации.

Препоръчително е, но не е задължително, проектите да се ограничат по мащаб до рамките на дадена община или населено място.

НДЕФ финансира проекти, попадащи в една или повече от следните приоритетни области:

- **Ликвидиране на замърсявания, настъпили в миналото:** третиране на опасни отпадъци и вещества; намаляване замърсяването на питейна вода или храни, замърсени с тежки метали, токсични органични съединения или други вредни химикали;
- **Намаляване замърсяването на въздуха:** намаляване на здравния риск от високи концентрации на прах, серни и азотни окиси, олово и други токсико-химични фактори в населени места; намаляване на парниковите газове: въглероден двуокис, метан, хлорфлуоровъглероди;
- **Опазване чистотата на водите:** общински и промишлени пречиствателни станции за отпадни води във водосборния район на река Дунав; общински и промишлени пречиствателни станции за отпадни води във водосборния район на Черно море;
- **Опазване на биологичното разнообразие:** развитие на инфраструктурата в защитени територии с цел опазване на защитени животински и растителни видове и техните местообитания; мониторинг и инвентаризация на биологичното разнообразие и устойчиво използване на компоненти за създаване на социални алтернативи.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОПР

Програмата за реализация е заключителен и важен елемент от структурата на Общински план за развитие на Садово. Тя е водещата предпоставка за успешната реализация на плана, за осъществяването на неговите цели и стратегия. В синхрон с останалите инструменти тя определя ефективното разпределение на общинските ресурси за обобщение и изпълнение на подходящите проекти.

Дефинираните проекти принадлежат към съответна приоритетна област, това се прави с цел оптималното управление и разпределение на времевите и финансови ресурси на общината.

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

МЯРКА/ПРОЕКТ		ИЗТОЧНИК НА ФИНАНСИРАНЕ					ГОДИНА НА РЕАЛИЗАЦИЯ						
		Общински бюджет	Централен бюджет	Фондове на ЕС	Други източници	Фондове Фирми	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	244 525	13 355	26 612	192 253		13 700							
Ремонт и реконструкция на първокласни, второкласни и третокласни пътища	50 000												
Реконструкция и рехабилитация на общинска пътна мрежа и съоръжения	15 000												
<i>Мярка 1: Въвеждане на високоскоростна Интернет връзка в селата на общината</i>	500												
Въвеждане на системи за електронно разплащане и електронна търговия за нуждите на бизнеса и общината	75												
<i>Мярка 1: Саниране на разпределителната мрежа и връзките и със сградите за осигуряване на стабилно хранване</i>	5 000												
<i>Мярка 2: Изграждане на мрежи до отделни квартали в населените места в общината</i>	5 000												
<i>Мярка 1: Изграждане и ремонт на площи в населените места на общината</i>	3 000												
<i>Мярка 2: Ремонт и подмяна на амортизирана улична и тротоарна настилка в населените места от Общината</i>	9 000												
<i>Мярка 3: Осигуряване на архитектурен достъп до обществени сгради на хора с увреждания</i>	500												
<i>Мярка 4: Подобряване състоянието на църковните храмове и дворове</i>	1 000												
<i>Мярка 5: Подобряване състоянието на детски спортни площадки и изграждането на нови</i>	1 000												

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 6: Благоустрояване на гробищните паркове в населените места на общината :	1 000												
Мярка 1 : Ремонт и рехабилитация на водопроводни мрежи в общината	6 000												
Мярка 2 : Изграждане на съоръжения за допълнително водоснабдяване на населените места	3 000												
Реконструкция на канализацията в населените места.	6 000												
Изграждане на главни колектори и ПСОВ в населените места	42 000												
Основен ремонт на училища в населените места	2 000												
Основен ремонт на детски градини на територията на общината	2 000												
Основен ремонт на читалищата в населените места	2 000												
Основен ремонт на клубове (младежки и пенсионерски)	750												
Ремонт и адаптиране на учебни стаи и кабинети в училищата	1 000												
Топлинно саниране на обществени сгради - сградите на общинска администрация , кметства	3 000												
Мярка 1 : Внедряване на нови технологии в селското стопанство и съвременни форми на интензивно земеделие	6 000												
Създаване на сдружения на земеделските производители	600												
Мярка 3 Насърчаване на отглеждането на трайни насаждения	3 000												
Мярка 4 : Създаване на условия за реализиране на селскостопанската продукция	2 000												

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 5 : Внедряване на практики на екологично чисто земеделие и животновъдство	2 000												
Създаване на животновъдни ферми , отговарящи на изискванията на ЕС	10 000												
Мярка 1 : Подкрепа за развитие на бизнес инфраструктурата	3 000												
Участие в регионални кълъстери	2 000												
Организация и разпространение на информация, обмяна на опит, иновационни практики и технологии	200												
Мярка 3 : Създаване на публично-частни партньорства и инициативи за икономическо развитие, въвеждане на инициативи	3 000												
Мярка 4: Насърчаване на предприемачеството и стимулиране на малкия и среден бизнес за разкриване на повече и по- добри работни места	3 000												
Осъществяване на комплексни мерки за рекламиране на възможностите на общината и предимствата ѝ за чужди инвестиции	500												
Подобряване на диалога и информираността между МСП и общината	100												
Изработване на маркетингова реклама на общината като отлично място за бизнес	300												
Периодично актуализиране и разпространение чрез интернет страницата на общината на информация за бизнеса	50												
Създаване и развитие на консорциум с бизнеса за съвместно участие в проекти за икономическо развитие	2 000												
Разширяване и модернизация на център за услуги на гражданите	100												

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Поддържане на база данни и информиране за актуални програми , проекти обучения , изложения и други	100												
<i>Мярка 1:Ежегодни провеждане традиционните за общината събори и фестивали по населените места</i>	200												
<i>Мярка 2; Подкрепа на самодейните състави и читалища в общината</i>	300												
<i>Мярка 1 : Развитие на общински дейности и проекти</i>	100												
Разработване и прилагане на програми и механизми за поощряване на ученици от социално слаби семейства и малцинствени групи да продължават образованието си	500												
Насърчаване на предприемачеството в сферата на Програми за разширяване на извънкласните и извънучилищни форми за привличане интереса на децата от малцинствените квартали към училището и знанието	1 000												
Подобряване на работата по ограмотяване на лицата от 16 до 28 годишна възраст	500												
Осигуряване на достъп до професионално обучение и обучение по време на работа	500												
Професионална преориентация , преквалификация съобразно структурните промени	500												
<i>Мярка 3 : Осъществяване на програми за заетост</i>	2 500												
Повишаване на професионалната квалификация и преквалификация чрез участие на национални програми за заетост	1 000												
Осигуряване на социални асистенти	1 000												

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Подкрепа на проекти за придобиване и квалификация на хора с ниско образование	500												
<i>Мярка 1 : Разширяване кръга и повишаване качеството на предлаганите социални услуги</i>	1 000												
Повишаване професионалната квалификация на работната сила	500												
Изпълнение на общинския план за действие за интеграция на ромите	1 000												
Подпомагане на деца и възрастни в неравностойно положение и хора с увреждания	1 000												
Ремонт и оборудване на здравните заведения на територията на общината	3 000												
Саниране и благоустрояване на терени , замърсени със строителни отпадъци и осигуряване на възможности , възпиращи повторното им замърсяване	2 000												
Въвеждане на програма за разделно събиране на битовите отпадъци	500												
Залесяване на ерозирали , опожарени и култивирани площи	3 000												
Подобряване на шумовата среда чрез подходящо хоризонтално и вертикално озеленяване	3 000												
Разпространение на материали с екологична насоченост	100												
Изграждане на противопожарни кули за известяване	1 000												
Почистване на речните корита и дерета	1 000												
Ремонт и поддръжка на язовирни стени и изпускателни съоръжения	1 000												
<i>Мярка 4: Опазване и разширяване на зелената система на общината</i>	2 000												

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

<i>Мярка 1: Осигуряване на обществен ред и сигурност -ефективна борба с противообществените прояви и насилие</i>	100												
Подобряване на работата с децата в риск	100												
Разширяване на системите за видеонаблюдение в училищата на общината	500												
Изграждане на системи за видеонаблюдение в населените места на общината	1 000												
<i>Мярка 3: Опазване на собствеността - частна, държавна и общинска</i>	500												
Реконструкция на спортните площадки и физкултурни салони в училищата по населените места	2 000												
Реконструкция и модернизация на спортната база в селата от общината	2 000												
<i>Мярка 2 : Възстановяване и модернизация на културни и младежки центрове, спортни бази</i>	3 000												
<i>Мярка 1: Разширяване на предлаганите от общинска администрация публични услуги</i>	300												
<i>Мярка 2 : Подобряване качеството на предлаганите от общинска администрация услуги</i>	300												
<i>Мярка 1: Интеграция на дейностите по обслужване на жителите и бизнеса между общината , регионалните и държавните институции</i>	300												
<i>Мярка 2 : Изграждане на информационна и комуникационна структура - Интернет</i>	200												

Настоящия ОПП 2014-2020г. е приет с Решение № 465, взето от Общински съвет – Садово с Протокол № 41 от 27.06.2014 година.